

**Organisme Autònom Local
Museus i Arxiu Històric de
Sabadell**

Memòria de l'any 2009

PRESENTACIÓ	4
CAPÍTOL I. GOVERN I DIRECCIÓ	5
1. CONSELL RECTOR	5
2. RECURSOS HUMANS	7
2.1 Personal.....	7
2.2 Organigrama	8
2.3 Formació d'estudiants i pràctiques acadèmiques	10
2.4 Formació, participació i dòcencia.....	11
3. RECURSOS MATERIALS, EQUIPAMENTS I INFRAESTRUCTURA.....	15
3.1 L'Arxiu Històric	15
3.2 El Museu d'Art.....	15
3.3 El Museu d'Història.	16
3.4 El Vapor Buxeda Vell.....	16
4. RECURSOS ECONÒMICS I LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST	17
4.1 Romanent líquid de tresoreria	17
4.2 Subvencions i patrocinis	17
CAPÍTOL II. ELS FONDS.....	18
1. EL FONDS DE L'ARXIU HISTÒRIC	18
1.1 Objectius.....	18
1.2 Actuacions	18
2. EL FONDS DEL MUSEU D'ART.....	28
2.1 Objectius.....	28
2.2 Actuacions	28
3. EL FONDS DEL MUSEU D'HISTÒRIA	43
3.1 Objectius.....	43
3.2 Actuacions	43
4. EL FONDS DEL MUSEU DE LA INDÚSTRIA TÈXTIL LLANERA, VAPOR BUXEDA VELL	66
4.1 Objectius.....	66
4.2 Actuacions	66
CAPÍTOL III. LA RECERCA.....	69
1. RECERCA AL MUSEU D'ART.....	69
1.1 Objectius.....	69
1.2 Actuacions	69
2. RECERCA AL MUSEU D'HISTÒRIA	71
2.1 Objectius.....	71
2.2 Actuacions	71

3. RECERCA AL MITL, MUSEU DE LA INDÚSTRIA TÈXTIL LLANERA	77
3.1 Objectius.....	77
3.2 Actuacions	77
 CAPÍTOL IV. LA DIFUSIÓ	 78
1. DIFUSIÓ DES DE L'ARXIU HISTÒRIC.....	78
1.1 Objectius.....	78
1.2 Actuacions	78
2. DIFUSIÓ DES DEL MUSEU D'ART	92
2.1 Objectius	92
2.2 Actuacions	96
3. DIFUSIÓ DES DEL MUSEU D'HISTÒRIA.....	121
3.1 Objectius.....	121
3.2 Actuacions	122
4. DIFUSIÓ DELS DEL MITL, MUSEU DE LA INDÚSTRIA TÈXTIL LLANERA	144
4.1 Objectius.....	144
4.2 Actuacions	144
 CAPÍTOL V. ANNEXOS	 146
PROGRAMA DE LA IX MOSTRA DE CURMETRATGES	
RELACIO D'ENTITATS I PERSONES QUE HAN CEDIT DOCUMENTACIÓ A L'AHS	
DOSSIER D'ACTIVITATS DIDÀCTIQUES 2009-2010	

PRESENTACIÓ

La memòria de l'any 2009 de l'Organisme Autònom Local Museus i Arxiu Històric de Sabadell (OAMA) recull totes les actuacions realitzades durant l'esmentat any. Actuacions que han permès aconseguir els objectius essencials de preservació i custòdia del nostre patrimoni, però també de difusió i divulgació del mateix, per tal de seguir configurant els arxius i museus de la ciutat com a centres culturals oberts i relacionats amb tota la ciutadania i amb la resta d'entitats i institucions que també treballen per preservar i divulgar el patrimoni.

Les actuacions han estat moltes, importants i des de tots els àmbits, fons, recerca i difusió, tal i com reflexa aquesta memòria.

Per aquest any cal comentar que, malgrat des del mes de novembre del 2008 s'unificaren els museus en un de sol, Museus Municipals de Sabadell entesos com un sola entitat, i amb una única direcció, el programa d'actuació executat durant el 2009 va ser aprovat amb anterioritat, per la qual cosa la present memòria segueix el format i el sumari habitual dels darrers anys.

De tota manera, durant l'any ja s'han anat incorporant accions encaminades a treballar una renovada mirada sobre les nostres col·leccions i el nostre patrimoni, ja no tan en funció de la tipologia del bé cultural que es tracta, sigui aquest històric, artístic o arqueològic, sinó molt més interdisciplinària i complementària, tot esperant afavoreixi una lectura més renovadora, més completa, actual i atractiva del patrimoni de la nostra ciutat, al temps que una posada en comú d'objectius generals i formes d'actuació que ha d'afavorir una més clara i directa comunicació amb el públic i una racionalització dels mitjans econòmics i tècnics existents; així volem destacar actuacions com: la renovació de la imatge corporativa, la unificació dels equips tècnics i administratius en un sol espai al MHS, l'exposició "Una esperança desfeta Sabadell 1931-1945" conjunta als dos museus, l'organització d'activitats conjuntament com les jornades de patrimoni o els tallers de Nadal, la revisió gràfica de les diferents col·leccions de publicacions, la revisió i unificació del sumari de la revista d'activitats per a grups, entre d'altres que es desenvolupen al llarg de la memòria.

CAPÍTOL I. GOVERN I DIRECCIÓ

1. CONSELL RECTOR

El Consell Rector assumeix el govern i la gestió superior de l'organisme autònom i està integrat per membres amb veu i vot, així com d'altres amb veu però sense vot.

Els membres amb veu i vot són el president; el vice-president i els vocals designats pel Ple de l'Ajuntament de Sabadell que seran un regidor/a de la corporació en representació de cada grup municipal; representants d'institucions i/o entitats públiques o privades, així com persones a títol individual que hagin destacat en activitats i actuacions relacionades amb les finalitats pròpies de l'Organisme.

Els membres amb veu i sense vot són la gerent de l'organisme, els directors dels museus i arxiu, així com el secretari delegat i la interventora delegada de l'organisme.

El Consell Rector de l'Organisme Autònom Local Museus i Arxiu Històric de Sabadell ha estat format l'any 2009 pels membres següents:

- President:
Sr. Lluís MONGE PRESENÇA, regidor de l'Ajuntament de Sabadell
- Vice-president:
Sr. Joan MANAU VALOR, regidor de l'Ajuntament de Sabadell
- Vocals:

1. En representació dels grups municipals:

- Sra. Montserrat CAPDEVILA TATCHÉ, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sra. Concepción Manzano Zambudio, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
- Sra. Virgínia DOMÍNGUEZ ÁLVAREZ, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sr. Isidre Soler Clarena, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.
- Sr. Antoni FONT RENOM, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sr. José Beltran Taixà, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.
- Sra. Patrícia MARTÍNEZ RUIZ, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sr. Jordi Soriano José, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.
- Sr. Juan Miquel MENA ARCA, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.

Suplent: Sra. Maria Carmen Garcia Suárez, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.

- Sr. Magí ROVIRA FONT, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.

2. Representants d'institucions i/o entitats publiques o privades

- Sr. Ricard CALVO DURAN, representant de l'Acadèmia de Belles Arts
Suplent: Sra. Montserrat Senserrich Comajuncosa.
- Sr. Salvador FITÉ BORGUÑÓ, representant de la Caixa d'Estalvis de Sabadell.
Suplent: Sr. Fermí Pons-Pons
- Sr. Rafael IZARD BADIA, representant de la Delegació del Vallès del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya
Suplent: Sr. Joan Vega Castellví
- Sr. Josep Lluís MARTÍN BERBOIS, que substitueix a partir del 17 de juliol al Sr. Pere MOLERA PICAÑOL, representants de la Fundació Bosch i Cardellach.
- Sr. Joan GORINA VANRELL, representant del Gremi de Fabricants de Sabadell
Suplent: Sr. Jordi Font Renom
- Sr. Miquel BACH NUÑEZ, representant de la Fundació La Mirada
Suplent: Sra. Mercè Mompel Soler
- Sr. Javier MICÓ GINER, representant del Col·legi Notarial de Catalunya
Suplent: Sr. Joan BOSCH BOADA
- Sr. Enric COBO BARRI, representant de la Subdirecció General d'Arxius del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Sr. Josep Maria MASSAGUÉ TORNER, representant de la Unió Excursionista de Sabadell

3. A títol individual

- Sr. Simón SAURA CONESA
- Sr. Oriol CIVIL DESVEUS

▪ Gerent:

Sra. Eva VILARRUBÍ MÁRMOL, gerent de l'Organisme Autònom i Cap del Servei del Departament de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell.

▪ Director/a:

- Sr. Joan COMASOLIVAS I FONT, director de l'Arxiu Històric de Sabadell
- Sra. Engràcia TORRELLA i SUÑÉ, directora del Museu d'Art i Museu d'Història de Sabadell.

▪ Secretari delegat:

Sr. Josep Manel COLELL VOLTAS

▪ Interventora delegada:

Sra. Ramona SAGUÉS LÓPEZ

Els estatuts de l'organisme autònom estableixen que el Consell es reunirà dues vegades a l'any amb caràcter ordinari, i amb caràcter extraordinari sempre que el president ho consideri necessari, a iniciativa pròpia o a sol·licitud de la quarta part dels membres el 17 de març, el 15 de juliol i el 17 de novembre.

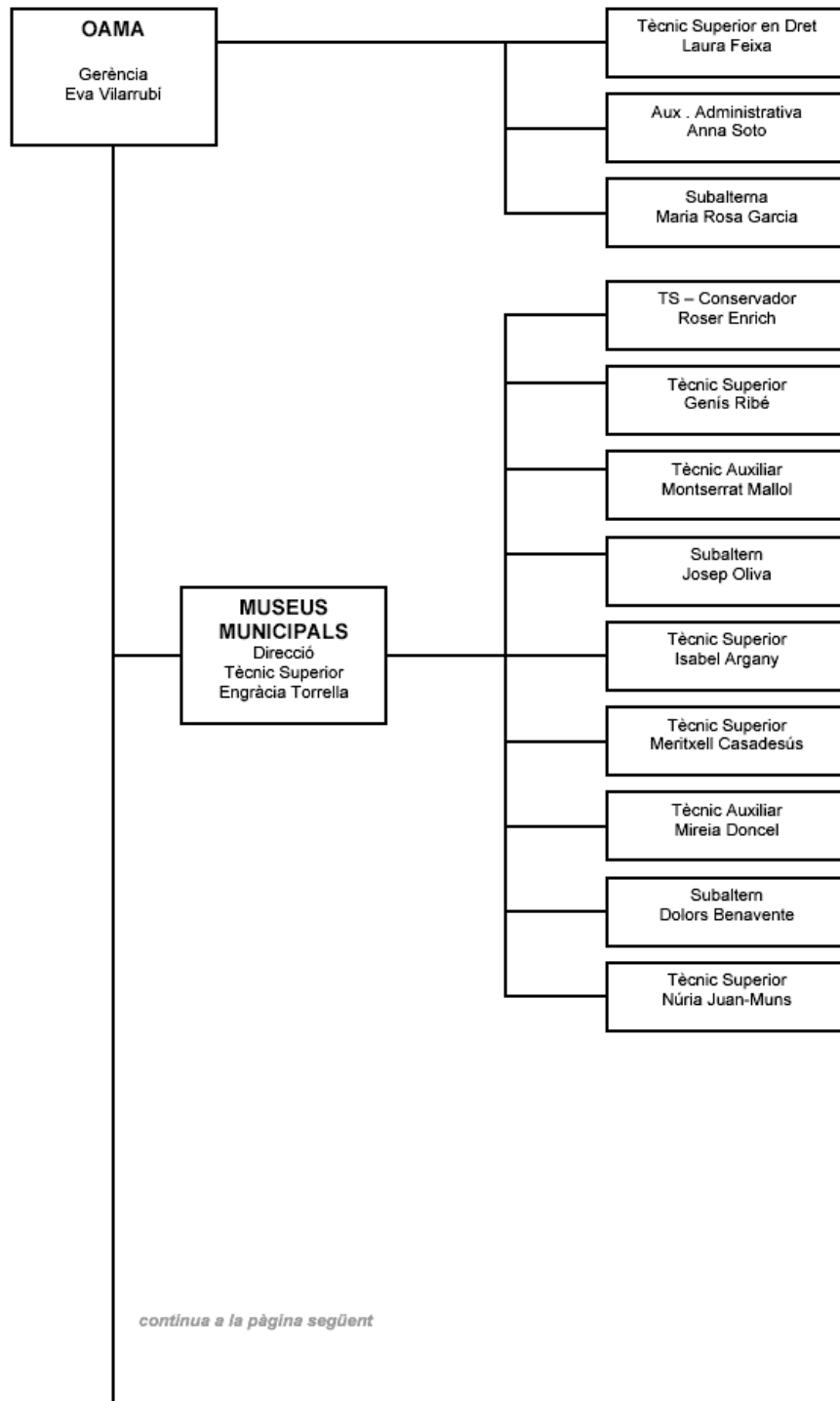
2. RECURSOS HUMANS

2.1 Personal

Durant l'any 2009 el personal que presta els seus serveis a l'Organisme Autònom Local Museus i Arxiu Històric de Sabadell, ha estat:

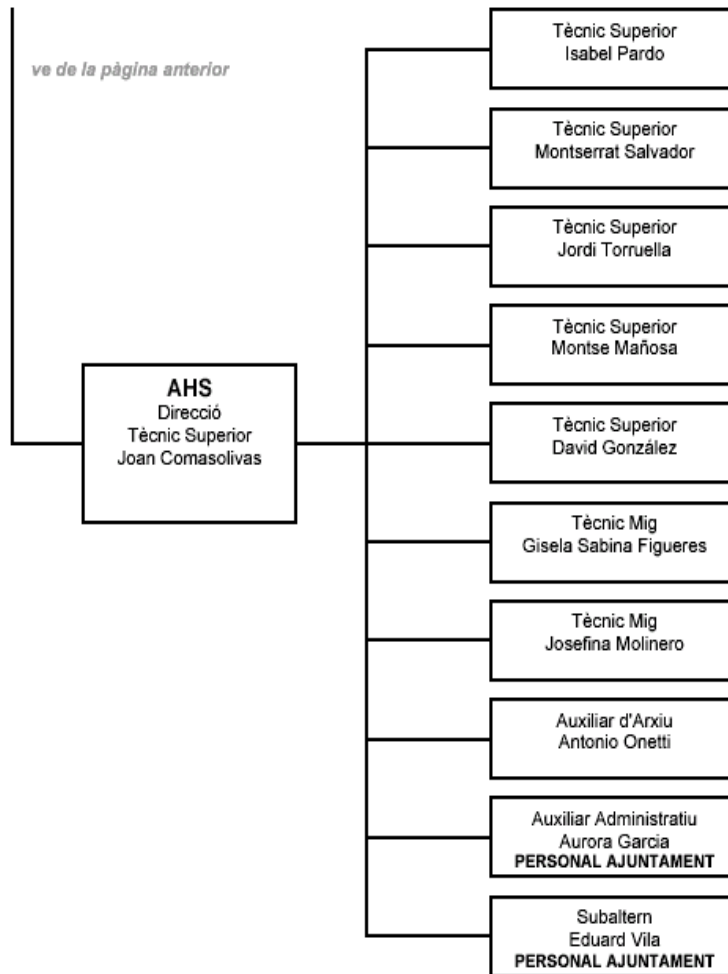
- Eva Vilarrubí Màrmol, gerent de l'OAMA.
- Laura Feixa Ibáñez, tècnica superior.
- Anna Soto López, tècnica auxiliar.
- Ma Rosa Garcia Martínez, subaltern a temps parcial.
- Núria Juan-Muns Plans, tècnica superior del Museu d'Història.
- Roser Enrich i Gregori, tècnica superior del Museu d'Història.
- Montserrat Mallol Garcia, tècnica auxiliar del Museu d'Història.
- Genís Ribé i Monge, tècnic superior del Museu d'Història.
- Josep Oliva Garcia, subaltern del Museu d'Història.
- Engràcia Torrella i Suñé, tècnica superior i directora del Museu d'Art. Des de l'1 de novembre directora també del Museu d'Història.
- Isabel Argany Comas, tècnica superior del Museu d'Art.
- Dolores Benavente López, subaltern del Museu d'Art.
- Meritxell Casadesús Insa, tècnica superior del Museu d'Art.
- Mireia Doncel Hernández, tècnica auxiliar del Museu d'Art.
- Joan Comasòlivas Font, arxiver i director de l'Arxiu Històric.
- Gisela Figueras i Cifuentes, bibliotecària
- David González Ruiz, arxiver documentalista.
- Montserrat Mañosa i Rifé, arxivera.
- Josefina Molinero i Ruiz, bibliotecària.
- Antonio Onetti i Vera, auxiliar d'arxiu.
- Isabel Pardo i Navarro, arxivera.
- Montserrat Salvador i Padrosa, arxivera.
- Aurora Garcia Frey, auxiliar administrativa adscrita al Departament de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell.
- Luisa Rus i Luque, operària del Servei de Neteja de l'Ajuntament de Sabadell.
- Jordi Torruella i Llopart, arxiver
- Eduard Vilà i Homs, auxiliar de sala, adscrit al Departament de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell.

2.2 Organigrama

continua a la pàgina següent

ve de la pàgina anterior

2.3 Formació d'estudiants i pràctiques acadèmiques

Museu d'Història

- *Ana Pérez-Muelas*, alumna d'Història de la UAB va realitzar les seves pràctiques al MHS de l'assignatura *Tècniques de laboratori, arxiu i camp*.

Amb data de desembre del 2008 va iniciar les seves pràctiques universitàries l'estudiant Ana Pérez-Muelas, les quals han de continuar al llarg del primer semestre del 2009, en el marc del conveni general establert entre el MHS (OAMA) i la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquestes pràctiques s'han desenvolupat en el context de l'assignatura "Tècniques de laboratori, arxiu i camp" que programa el Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana, concebuda per a estudiants que es volen especialitzar en arqueologia i museologia, i també, per a aquells que tenen interès en conèixer el funcionament i les tasques que es realitzen als museus.

- *Convenis de cooperació educativa amb els alumnes d'Història de la UAB Laura Aznar i Josep Ma. Almuní*.
Els esmentats alumnes han realitzat tasques de documentació, informatització i adequació del fons tèxtil, entre d'altres, de mostraris i maquinària tèxtil.
- *Irene Vallès*, alumna d'Art de la UAB va realitzar les pràctiques de l'assignatura *Museologia i Patrimoni*. Entre d'altres tasques va realitzar suport a la documentació i emmagatzematge del fons del Museu d'Història.

Museu d'Art

- *Raul Casado González*, a través de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, ha obtingut experiència professional com a *Tècnic d'animació del patrimoni cultural* local gràcies a la segona edició del Pla d'Ocupació *Anem al Museu*, al Museu d'Història i al Museu d'art de Sabadell, des del mes de desembre del 2008 al mes de juny del 2009. Els objectius generals del programa han estat: desenvolupar polítiques de patrimoni cultural comunitari, imputar accions per afavorir la integració de les persones nouvingudes al municipi i dels segments de població que habitualment no són usuaris dels serveis culturals municipals, impulsar lògiques de cooperació i de treball en xarxa a escala intermunicipal i introduir instruments de qualitat en l'actuació dels museus.
- *Luz Tomillo*, ha realitzat les pràctiques del Màster de Museologia i Gestió del Patrimoni Cultural de la Universitat de Barcelona al Museu d'Art de Sabadell, del 20 de gener al 30 d'abril de 2009. En general ha realitzat tasques de suport al personal tècnic del museu, especialment pel que fa a la documentació de col·leccions i a la gestió d'exposicions i publicacions, tot i que també se li han assignat dues feines concretes: la sistematització de l'arxiu fotogràfic d'activitats del MAS i la gestió del retorn i traspàs

d'objectes i documentació diversos conservats des d'antic al MAS tant al MHS com a l'AHS. Pel que fa el primer encàrrec, s'ha establert un sistema d'ordenació i classificació de tota la documentació fotogràfica relacionada amb les activitats del museu (exposicions, cursos, conferències, etc.) i s'ha disposat en contenidors adequats. S'han documentat i ordenat un total de 953 fotografies i 1.161 negatius.

2.4 Formació, participació i dòcencia

2.4.1 ARXIU HISTÒRIC

Formació

Curs: *Eines d'Internet per a la gestió i difusió del patrimoni cultural*

Organització: Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

Lloc i data: Barcelona, 26 de gener 2009.

Assistents: David González

Curs: *Jornades La Digitalització de la Cultura a Catalunya.*

Organització: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Direcció General de Cooperació Cultural; Departament de Governació i Administracions Públiques. Secretaria General de Telecomunicacions i Societat de la Informació. Biblioteca de Catalunya.

Lloc i data: Barcelona, Auditori de Barcelona, 18 de març del 2009

Assistents: David González, Isabel Pardo, Joan Comasòlivas

Curs. *We Preserve Forum 2009.*

Organització: projectes europeus Digital Preservation Europe (DPE), Planets, Cultural, Artistic and Scientific knowledge for Preservation, Access and Retrieval (CASPAR) i Nestor.

Lloc i data: Barcelona, 27 de març 2009.

Assistents: David González

Curs virtual: *Codificació de materials no-libre en Marc 21*

Organització: Col·legi Oficial de Bibliotecaris i Documentalistes

Lloc i data: Virtual, del 6 de maig al 23 de juny 2009. 25 hores

Assistents: Josefina Molinero Ruiz

XII Congrés d'Arxivística de Catalunya. *L'accés als arxius: protecció i dret a la informació.*

Organització: Associació d'Arxivers de Catalunya

Lloc i data: Tarragona, 21-23 de maig de 2009

Assistent: Montse Mañosa i Rifé

XII Col·loqui Recerca Històrica i preservació digital

Organització: Aula d'Història del periodisme de la Universitat Pompeu Fabra. Amb la col·laboració de l'AAC.

Barcelona, 25 de maig de 2009.

4a. Jornada Internacional de Programari Lliure per a Biblioteques

Organització: Col·legi Oficial de Bibliotecaris i Documentalistes

Lloc i data: Barcelona, 11 de juny 2009

Assistents: Josefina Molinero Ruiz

Curs: Jornades Innova-doc 09

Organització: Generalitat de Catalunya. Dep. de Cultura i Mitjans de Comunicació. Escola d'Administració Pública. Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació.

Lloc i data: Barcelona, 6 i 7 d'octubre

Assistents: Joan Comasòlivas, David González, Isabel Pardo, Montserrat Salvador

Participació i docència

Joan Comasòlivas presenta una ponència sobre les tasques de digitalització del fons de la Televisió de Sabadell, en el context de la Jornada *Fondos invisibles: los archivos audiovisuales que no conocemos*. Organitzada pel SEDIC amb la col·laboració del Ministerio de Cultura. Madrid, 30 de setembre de 2009

David González Ruiz i Isabel Pardo Navarro assisteixen en representació de l'Arxiu Històric de Sabadell al IIon *Observatori d'Arxiu i Televisions de Locals de Catalunya* organitzat pel Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de Girona (CRDI), l'Arxiu Nacional d'Andorra (ANA) i l'Associació d'Arxivers de Catalunya (AAC). Girona, 11 de maig de 2009.

David González Ruiz i Isabel Pardo Navarro formen part del *grup de treball d'Arxius Fotogràfics de la Diputació de Barcelona* pel desenvolupament d'un software per la gestió de col·leccions fotogràfiques.

Joan Comasòlivas i Font és membre del Consell Assessor de les *XII jornades Catalanes d'Informació i Documentació*. Organitzades pel Col·legi Oficial de Bibliotecaris i Documentalistes de Catalunya i el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. A realitzar el maig de 2010

Conferència "Miquel Carreras, arxiver", dins el Cicle de conferències Miquel Carreras, 1905-1938. Esforç i reflexió. Memòria d'una ciutat. FBC, 2008-2009.

Article "Josep Renom, arquitecte municipal". *Boletín de la Agrupación Andaluza San Sebastián de los Ballesteros*, 2009

Article "Miquel Carreras, arxiver". Butlletí de Filosofia de l'Institut d'Estudis Catalans.

2.4.2 MUSEU D'ART I D'HISTÒRIA

Seminari: *Polítiques Municipals d'Art Contemporani*

Organització: Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona

Lloc i data: Barcelona, 5 de febrer de 2009

Assistent: Isabel Argany Comas

Jornades: *Recursos expositius per a públic infantil*" XII Jornades de Museus i Educació

Organització: el Museu Marítim de Barcelona

Lloc i dates: Barcelona, 26 i 27 de febrer de 2009

Assistent: Isabel Argany Comas

Presentació: *Didàctiques sobre art contemporani*

Organització: Experimentem amb l'art

Lloc i dates: Barcelona, 18 de març de 2009

Assistent: Isabel Argany Comas

Reunió: *Turisme Industrial prop de Barcelona*

Organització: Diputació de Barcelona

Lloc i dates: Pabelló Mestral del Recinte de la Maternitat de la Diputació de Barcelona, 18 de març

Assistent: Isabel Argany Comas

Jornades: *Dia Internacional dels Museus i V Jornades sobre gestió del patrimoni "Les cases Museu. Del privat al públic*

Organització: Obra Social Caixa de Catalunya i Universitat de Barcelona.

Lloc i dates: Barcelona, 17 d'abril de 2009

Assistent: Isabel Argany Comas i Roser Enrich i Gregori

Curs: *Models de Museografia interactiva*

Organització: IL3 Universitat de Barcelona i Federació de Municipis

Lloc i dates: online, abril a juny.

Assistent: Engràcia Torrella Suñé

Curs: *Llenguatge no sexista*

Organització: Ajuntament de Sabadell

Dates: 1 i 3 de juny

Assistent: Engràcia Torrella Suñé

Jornada: *Col·lecció contemporània i participació ciutadana als museus d'història de ciutat*

Organització: MUHBA/Museu d'Història de Barcelona

Lloc i dates: Can Fabra, Barcelona, 9 de juny.

Assistent: Engràcia Torrella Suñé i Roser Enrich Gregori

Curs d'estiu d'Els Juliol de la UB: 6.000 anys d'intercanvis.

Organització: Universitat de Barcelona

Amb el suport de: Ajuntament de Gavà

Amb la col·laboració de: Parc Arqueològic Mines de Gavà

Assistent i docent: Genís Ribé i Monge

Lloc i dates: 13-17 de juliol

Com a docent G. Ribé va impartir la sessió 3 del curs, “Els intercanvis durant el neolític a Catalunya”, el dia 14 de juliol, i va participar en la taula rodona de la sessió 7 i última, “Xarxes i connexions de la prehistòria a l’actualitat”, el 17 de juliol, conjuntament amb la resta de professorat: Miquel Molist Montaña, Gerard Horta, Josep Bosch i Irene Sabaté.

Col·loqui *Reflexionant l’exili: l’aproximació a l’experiència de l’exili republicà entre la història, l’art i el testimoniatge.*

Organització: Memorial democràtic Generalitat de Catalunya, Ajuntament La Jonquera, Consell Comarcal de l’Alt Empordà, Universitat de Girona

Lloc i dates: MUME, La Jonquera, 20 de novembre.

Assistent: Genís Ribe i Monge

Jornades Els refugis antiaeris de Barcelona. Criteris d’intervenció patrimonial.

Organització: Centre de Recerca i Debat del Museu d’Història de Barcelona / Ajuntament de Barcelona

Amb la col·laboració de: Memorial Democràtic / Generalitat de Catalunya

Lloc i dates: MUHBA, Barcelona, 17-19 de desembre.

Assistent: Genís Ribe i Monge

Expodidàctica. Saló dels recursos per a l’educació.

Organitza: Fira Barcelona

Lloc i dates: Barcelona, 4 i 5 d’ abril

El Museu d’Art i el Museu d’Història participen en l’estand de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona

3. RECURSOS MATERIAIS, EQUIPAMENTS I INFRAESTRUCTURA

Durant l'any 2009 a la Casa Ponsà (AHS), a la Casa Casanovas (MHS), al Vapor Buxeda Vell (VBV), a la Casa Turull, als magatzems externs i als edificis patrimonials dependents del MHS s'han realitzat diferents actuacions encaminades al manteniment i millora dels equipaments, assumides pressupostàriament pel propi organisme autònom, així com pels departaments de Cultura i Manteniments de l'Ajuntament de Sabadell.

3.1 L'Arxiu Històric

Destaquem les següents actuacions:

- Manteniment anual dels armaris compactes, del lector de microfilm i de la fotocopiadora.
- L'adquisició de tot el material de conservació i d'oficina necessari per al funcionament habitual de l'arxiu.
- El manteniment de la calefacció de l'edifici; de la instal·lació elèctrica; dels aparells d'extinció i detecció d'incendis; de l'alarma i de l'ascensor.
- La substitució de baixants.
- El manteniment anual de l'aire condicionat, així com la realització de diverses reparacions.
- El manteniment de les cobertes.
- Petites reparacions elèctriques, de fusteria, de paleteria, llauneria, vidreria i pintura

3.2 El Museu d'Art

Destaquem les següents actuacions:

- L'adequació d'una nova aula didàctica a la planta baixa en el que fins principis d'any era el despatx tècnic i administratiu, i que fou traslladat al museu d'història, arran la unificació dels museus.(veure més informació al capítol de didàctiques del MAS).
- Obres majors de rehabilitació de l'escala, que obligà al tancament del Museu d'Art des del mes de gener fins el mes de juliol.
- Adquisició i instal·lació de mampares de graella pel magatzem
- L'adquisició de tot el material d'oficina necessari per al funcionament habitual del museu.
- Arreglar les goteres de les sales d'exposicions i del magatzem del tercer pis, així com els canals de la teulada que estaven en mal estat.
- El manteniment anual del fax, de l'ascensor, de les alarmes i càmeres de seguretat; de l'aire condicionat i dels aparells d'extinció i detecció d'incendis
- El manteniment anual de la fotocopiadora i de la porta de vidre automàtica de l'entrada.

- El manteniment habitual i petites reparacions

3.3 El Museu d'Història.

Destaquem les següents actuacions:

- L'adequació dels despatxos tècnics i administratius per a tota la plantilla dels Museus Municipals. Degut a la unificació dels Museus Municipals, el personal tècnic i administratiu del MAS s'ha traslladat al MHS per tal d'afavorir els treballs i la gestió tècnica conjunta. Per la qual, cosa es portaren a terme millores en l'espai i mobiliari del despatx, destacant l'actualització de les connexions a la intranet municipal i la instal·lació d'aparells de climatització.
- La creació d'un nou espai al primer pis dedicat a l'arxiu administratiu dels museus municipals, amb el mobiliari adequat, connexions informàtiques i climatització.
- L'adquisició de tot el material d'oficina necessari per al funcionament habitual del museu
- El manteniment anual del fax, de l'ascensor, de les alarmes i càmeres de seguretat; de l'aire condicionat i dels aparells d'extinció i detecció d'incendis
- El manteniment habitual i petites reparacions

3.4 El Vapor Buxeda Vell

Destaquem les següents actuacions:

- Tasques de reparació del sostres, finestres i d'altres, així com repintat de diverses sales i de la façana principal.
- El manteniment anual de l'audiovisual del Vapor Buxeda Vell.
- El manteniment habitual i petites reparacions

Durant el mes de juny es va portar a terme una revisió de l'estat de les cartelles informatives de tot l'equipament museístic i es van refer les que estaven malmeses i/o caigudes. També es van tornar a col·locar alguns plafons en mal estat i algun indicador de servei i/o perill.

4. RECURSOS ECONÒMICS I LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST

4.1 Romanent líquid de tresoreria

		IMPORTS EUROS	
1	FONS LÍQUIDS		49.660,17€
2	DRETS PENDENTS DE COBRAMENT		383.125,78€
+	DEL PRESSUPOST CORRENT	379.542,28 €	
+	DEL PRESSUPOST TANCAT	3.586,50 €	
+	D'OPERACIONS NO PRESSUPOSTÀRIES		
3	OBLIGACIONS PENDENTS DE PAGAMENT		197.124,70 €
+	DE PRESSUPOST CORRENT	135.724,69 €	
+	DE PRESSUPOSTOS TANCATS		
+	D'OPERACIONS NO PRESSUPOSTÀRIES	61.400,01 €	
I	ROMANENT DE TRESORERIA TOTAL (1+2-3)		235.661,25 €
II	SALDOS DE DUBTÓS COBRAMENT		
III	EXCES DE FINANCIACIÓ AFECTADA		
IV	ROMANENT DE TRESORERIA PER A DESPESES GENERALS (I-II-III)		235.661,25 €

Del romanent líquid de tresoreria, 93.069,89 €, corresponen a despeses compromeses de l'exercici 2009, que són encàrrecs que per la seva complexitat no han finalitzat.

4.2 Subvencions i patrocinis

L'any 2009 l'organisme autònom ha rebut subvencions i patrocinis procedents d'altres administracions públiques, institucions i empreses privades

▪ **Generalitat de Catalunya**

Les subvencions rebudes han estat de 3.207,40 € per a la conservació i restauració d'obres del fons del Museu d'Art; 4.016,00 € per a l'exposició sobre la guerra civil a Sabadell; 3.556,00 € per actuacions de recerca en l'àmbit de la memòria històrica; 35.000,00 € per a l'exposició *Pau Vila, un país una mirada*; 7.000,00 € per a l'exposició temporal itinerant *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys*; 4.300,00 € per al funcionament i activitats del Museu d'Art i 4.300,00 € per al funcionament i activitats del Museu d'Història; 2.173,00 € per a la neteja de fons dels vídeos de TVS; 6.450,00 € per a la restauració del fons Joan Balmes Benedicto i 8.750,00 € per a la implantació d'un sistema de gestió documental.

▪ **Diputació de Barcelona**

Les subvencions rebudes han estat 5.000,00 € per a la difusió d'arts visuals; 5.900,00 € per a la documentació del fons fotogràfic de Joan Balmes Benedicto i 10.000,00 € per a la programació d'exposicions temporals dels museus municipals.

CAPÍTOL II. ELS FONS

1. EL FONS DE L'ARXIU HISTÒRIC

1.1 Objectius

L'Objectiu general d'aquest programa és el treball en el coneixement dels fons dipositats a l'AHS i, per tant, totes les mesures de conservació, restauració, substitució de suport i generació d'instruments de descripció encaminades a fer-los accessibles als usuaris de l'AHS

1.2 Actuacions

1.2.1 INGRÉS DE DOCUMENTACIÓ

Donacions i adquisicions

Fons Privats

Destaquen:

- Partitures d'Agustí Borgunyó i Garriga, 1924-1962. Donació d'Albert i Josep Girons Español. Completa el fons (14.05.09).
- Documentació de la família Barnola-Vallribera, 1929-1985 Donació de la Fundació Benèfica Privada Barnola-Vallribera. (10.06.09)
- Documentació de l'empresa Cuadras i Prim. Donació de Josep Cusidó i Muñoz. Completa el fons (16.09.09).
- Documentació la família Formosa. Donació de Josep Oriol Garriga Gusi (17.09.09).
- 3 copiadors de cartes de l'empresa Baciana. Donació de Montserrat Sabaté i Fontanet (04.11.09).

Documents Fotogràfics i Documents Audiovisuals

De les 56 donacions rebudes enguany destaquen les següents: 462 fotografies cedides per a fer còpies del Sr. Pere Ribalta, relatives a la història de l'aviació a Sabadell; La Sra. Roser Relat, filla de l'alcalde Esteve Relat, aporta imatges entre 1923 i 1930 relatives a la vida política de la ciutat; Imatges de Leopold Rovira, cedides pel Sr. Josep Vilanova amb la intermediació del Sr. Oriol Garriga Gusi (fotografies relatives a la presència de nazis al Sabadell de la postguerra); Ingressa per donació la col·lecció de fotografies del malaguanyat Sr. Joan Barberán relatives a la història de l'esport; El prestigiós fotògraf local, Moisès Serra i Martí dona tota la seva producció fotogràfica en suport negatiu que va dels anys 1964 al 2004;. Així mateix, el fotògraf sabadellenc Sergi Fernández Moure cedeix 429 fotografies sobre barris de la ciutat i immigració entre el 2005 i el 2009;. Pel que fa a documentació audiovisual, destaquem l'entrada per donació de 54 maquetes de música de

l'antiga "Coordinadora de Grupos Musicales de Sabadell"; diverses gravacions en video de les activitats dutes a terme per Cineclub Sabadell i finalment diverses gravacions en video i DVD de representacions teatrals i musicals del Teatre del Sol.

Menció a banda mereixen dues entrades rellevants d'imatges, via transferència municipal no ordinària. Es tracta de 2.036 diapositives del departament d'Urbanisme (secció de Planejament) i 14. 252 negatius de l'actuació de la Policia Municipal en atestats entre 1978 i 1990, realitzades per l'agent Francesc Franch Salas, i donades a l'AHS pel seu fill, també membre de la Policia Municipal, Albert Franch Franco, conjuntament amb Arnaldo Gómez Duran.

Estadística total d'ingressos

Arxiu Administratiu:

Durant el 2009 han ingressat 29 transferències:

Sèrie Documental	UI	Metres Lineals
Decrets d'alcaldia, 2007	35	3,50
Llibre de registre general d'entrada de documents, 2001	13 vols.	0,19
Llibre de registre general de sortida de documents, 2001	13 vols.	0,17
Representació gràfica del terme de Sabadell, 1949; 1959; 1962; 1967-1968; 1980-1982	58 fot.* 1 plànol	0,01
Col·leccions gràfiques, 1980-1994	4 àlbums	0,12
Estudis de detall (desenvolupament pel Pla Comarcal de 1978), 1976-1992	48	4,80
Obres majors, 1998-1999	397	39,70
Ús i ocupació, 1999	13	1,30
Obres menors exemptes llicència i immediates, 1999	9	0,90
Obres menors de xarxes companyies de subministrament, 1999	32	3,20
Connexions al clavegueram, 1999	3	0,30
Activitats classificades i innòqües, 1999	65	6,50
Informes i certificats urbanístics, 1999; 2001-2002	24	2,40
Talons de càrrec, 1989-2002	7	0,70
Expedients d'orientació professional, 1991-1992; 1989-2003	91	9,10
Sol·licituds de treball (currículums), 1992-2004	59	5,90
Expedients d'ofertes de treball, 1996-2007	37	3,70
Cessió d'ús privatiu de béns immobles municipals, 2000-2001	7	0,70
TOTAL	916 UI	83,19 m.

Les 58 fotografies de Planejament no estan comptabilitzades als metres lineals perquè són fotografies digitals.

Arxiu de Protocols del Districte Notarial de Sabadell:

810 volums de protocols especials de Protestos (aprox. 60 metres lineals). Aquesta documentació fou transferida al Col·legi de Notaris de Catalunya el 22 de desembre de 2009.

Fons Documentals Privats:

Els ingressos de l'any 2009 han estat petites donacions que en gairebé tots els casos no arriben ni a una unitat d'instal·lació, tret de la documentació de la família Barnola-Vallribera, que, pendent de valorar, ocupa uns 3 metres lineals.

Fons d'imatge i So:

Durant tot l'any s'han anat produint un seguit de donacions fins a un total de 56, de les quals no ha estat possible fer un còmput total atès que no estan encara processades. Direm només que una d'elles, la de Francesc Franch consta de 14. 252 negatius de 35mm. i la de Moisès Serra Martí de uns quants milers, la producció de tota la seva vida professional com a fotògraf.

Biblioteca:

327 volums per a la biblioteca local

Hemeroteca:

Hemeroteca local	70 títols (7 de nous)
Hemeroteca referència	21 títols (2 de nous)

1.2.2 TRACTAMENT DELS FONS DE L'AHS

Arxiu Central (1979-2009)

Juntament amb els becaris Laura Orenge (fins el març de 2009), Carlos López, Oriol López i Olga Tàpias (des del maig de 2009 fins a final d'any) s'han elevat a la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria de Documentació 3 expedients d'eliminació de documentació municipal.

Expedient Tria	Capses eliminades	Volums eliminats	Total	Metres
1/2009	459	0	459	45,90
2/2009	899	0	899	89,90
3/2009	740	0	740	74,00
TOTAL	2.098 UI	0	2.098 UI	209,80 m.

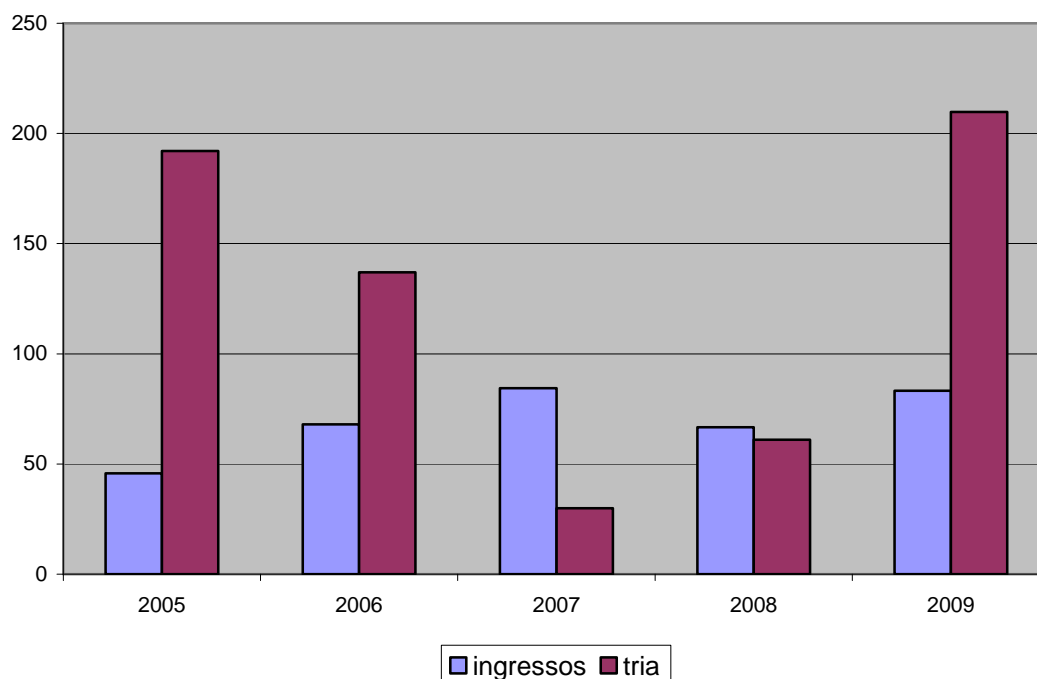
Sèries documentals eliminades	UI	metres lineals
Expts. Conv. De sessions Comissió de Govern, 1997-1998	19	1,90
Pressupost únic. Manaments d'ingrés, 1941; 1986; 1991; 1994-2001	178	17,80
Pressupost únic. Manaments de pagament, 1986; 1991; 1993-2001	1158	115,80
VIAP. Manaments d'ingrés, 1965; 1970; 1986	7	0,70
VIAP. Manaments de pagament, 1970; 1986	27	2,70
Prest. Urbanisme. Manaments d'ingrés, 1955; 1960; 1970; 1980	2	0,20
Prest. Urbanisme. Manaments de pagament, 1955; 1960; 1965; 1970; 1980	8	0,80
Prest. Extraordinari. Manaments d'ingrés, 1946; 1956-1959; 1964-1968; 1970; 1972-1975; 1977; 1979-1981	9	0,90
Prest. Extraordinari. Manaments de pagament, 1946; 1956-1959; 1964-1968; 1970; 1972-1975; 1977; 1979-1980	32	3,20
Pressupost ordinari. Ordres d'ingrés, 1941; 1945; 1950; 1955; 1960; 1965; 1970	17	1,70
Pressupost ordinari. Ordres de pagament, 1945; 1950; 1955; 1960; 1965; 1968; 1970	123	12,30
Factures de baixes de recaptació, 1984-2000	69	6,90
Seresa. Manaments d'ingrés, 1991; 1993-1995; 1997-2000	3	0,30
Seresa. Manaments de pagament, 1991; 1993-2000 (parcial)	17	1,70
Altes padró de la Patent Nacional, 1947-1960	3	0,30
Baixes padró de la Patent Nacional, 1947-1960	2	0,20
Districte 2n. Cessió d'ús i de béns immobles, 1991-2000	6	0,60
Districte 3r. Cessió d'ús i de béns immobles, 1991-2000	1	0,10
Permisos instal·lació làpides als nínxols, 1998	2	0,20
IMSSS. Manaments d'ingrés, 1991; 1993-1995	7	0,70
IMSSS. Manaments de pagament, 1991; 1993-1995	25	2,50
Obres menors temporals, 1957-1965; 1979-1984	133	13,30
Obres menors exemptes llicència i immediates, 1998	17	1,70
Obres menors de xarxes de companyies, 1998	24	2,40
Informes i certificats (Qualificació urbanística), 1998-1999;	33	3,30

2001-2002

Talons de càrrec de Promoció Econòmica, 1982; 1989-2002	10	1,00
Sol·licitud de treball (currículums), 1992-2004	59	5,90
IME. Manaments d'ingrés, 1991; 1993-1995	4	0,40
IME. Manaments de pagament, 1986; 1991; 1993-1995	32	3,20
Cessió d'ús de béns immobles de Cultura, 2000-2001	7	0,70
AHS. Manaments d'ingrés, 1991-1998	4	0,40
AHS. Manaments de pagament, 1991; 1994-1999	15	1,50
Butlletes de consulta, 1999-2000	6	0,60
Museus (MMS). Manaments d'ingrés, 1991; 1993-2000	8	0,80
Museus (MMS). Manaments de pagament, 1991; 1993-2000	31	3,10
TOTAL	2.098	209,780
	UI	

Registre d'eliminacions: núm. 111-162 (52 registres)

Arxiu Administratiu: relació d'ingressos i eliminacions 2005-2009

També s'han reinstal·lat sèries documentals, segons el seu grau de custòdia, en els dipòsits D3 i D4 per a millorar-ne el seu accés, el seu encapsat i les unitats d'instal·lació:

Trasllats de 14 sèries documentals:

Sèries Documentals	UI	Metres lineals
Decrets d'Alcaldia, 1952-2006	559	55,90
Dossiers de correspondència d'Alcaldia, 1979-1992	172	17,20
Federació de Municipis de Catalunya, 1980-1986	22	2,20
Federación Española de Municipios y Provincias, 1981-1986	9	0,90
Plus vàlua, 1995-1996	156	15,60
Concessions de sepultura, 1979-2001	26	2,60
Traspassos de drets sobre sepultura, 1984-1997; 2001-2002; 2004-2005	507	50,70
Concessió breus de sepultures (lloguers) 1994-2000	2	0,20
Disciplina urbanística, 1964-1991	192	19,20
Permisos d'obres, 1973	118	11,80
Ús i ocupació, 1998-1999	25	2,50
Habitatge i ordenació Suburbial, 1958-1961	55	5,50
Promoció Educativa, 1991-1997	46	4,60
Consell Escolar Municipal, 1968-1996	10	1,00
TOTAL	1.899 UI	189,90 m.

3 Sèries documentals compactades i inventariades

Sèries documentals	UI processades	UI compactades	% compactat	UI inventariades
Decrets d'Alcaldia, 1952-2006	594	35	5,89%	559
MJ/MN/UO, 1979-1988	855,50	117,50	13,73%	738
Habitatge i ordenació suburbial, 1958-1961	58	2	3,44%	56
TOTAL	1.507,50	154,50	10,24%	1.353

Unitats d'instal·lació manejades durant el 2009	UI	Metres lineals
TOTAL	6.266	626,60

Respecte la Descripció han augmentat les bases de dades en els següent registres:

Registres entrats a les bases de dades 2009

Base de Dades de l'Arxiu Administratiu	Núm. Registres
- Llicències urbanístiques, 1940-1999 (catàleg)	6.889
- Arxiu Administratiu Total (inventaris)	1.323
- Arxiu Eliminació (inventaris)	1.849
TOTAL de registres nous	10.061

Registres totals de les bases de dades a finals de 2009

Base de Dades de l'Arxiu Administratiu	Núm. Registres
- Llicències urbanístiques, 1940-1999 (catàleg)	101.892
- Arxiu Administratiu Total (inventaris)	10.390
- Arxiu Eliminació (inventaris)	6.095
TOTAL	118.377

Col·laboracions amb les unitats generadores

S'ha col·laborat amb diverses unitats, però cal destacar, pel seu volum o les seves característiques, les següents:

1. Promoció Econòmica de Sabadell (PES):
Amb la contractació per part de PES de l'arxivera Laura Marín durant 12 mesos, s'han transferit a l'AHS 284 UI; s'han eliminat de l'Arxiu del Departament 1571 UI i de les oficines 1105 UI, amb un total: 2960 UI eliminades. A banda, han ingressat a l'Arxiu del PES 309 UI. S'ha elaborat una *Memòria d'actuació arxivística* amb un esborrany de quadre de classificació.
2. Planejament i Obres Públiques:
Gràcies a Yolanda Lozano, arxivera de l'Àrea d'Urbanisme, han ingressat a l'AHS les primeres transferències de documentació digital.

Arxiu Històric i Intermedi

Amb la col·laboració de Sarai Delgado i Carlos López, becàris de l'AHS, es continua la intervenció endegada l'any 2008 de reclassificació, reinstal·lació i descripció de la macròsèrie de llicències d'obres, en aquesta ocasió dels anys 1962-1966. El procés ha consistit en la identificació de tots i cadascun dels expedients, cosa que ha permès identificar les sèries i en conseqüència determinar quins expedients podien ésser objecte d'eliminació. La compactació de la documentació i l'eliminació de 4.969 expedients ha suposat passar de les 280 unitats d'instal·lació inicials a 268, distribuïdes de la següent manera:

- Llicències d'obres majors,	216 UI
- Llicències d'instal·lacions industrials,	28 UI
- Llicències d'obres menors (CP),	16 UI
- Connexions al clavegueram,	6 UI
- Guals,	2 UI

El nombre d'expedients catalogats ha estat el següent:

- Llicències d'obres majors,	7.668
- Llicències d'instal·lacions industrials,	979

Arxiu de protocols

L'any 2009 no es duu a terme la transferència ordinària de protocols procedent del notari-arxiver de la ciutat. Per contra, i per tal d'optimitzar l'espai ocupat pels protocols i permetre noves transferències, es gestiona el trasllat al Col·legi de Notaris de Barcelona de 810 volums de protocols especials de protestos ingressats aquest mateix any.

Fons privats

- Inventari del fons Narcís Rossell Rabassó (correspondència carcerària), 1939-1943 (1 UI).
- Inventari del fons Francesc Ponsa Galofré (correspondència carcerària), 1950-1953 (1 UI).
- Addició a l'inventari del fons d'Agustí Borgunyó i Garriga, 1924-1962 (1 UI)
- Inventari del fons de la Unió Patronal de Barbers Professionals, 1932-1936 (1 UI).
- Inventari del fons de Radio Juventud de Sabadell (guions de ràdioteatre), 1955-1957 (12 UI).
- Inventari del fons Cooperativa de Forners "La Preferida", 1932-1938 (1 UI)

Secció d'Imatge i So

Des del 15 de setembre de 2008 fins el 3 de febrer de 2009, Patricia Álvarez Martínez, contractada en qualitat de tècnic per la Diputació de Barcelona, dins el programa de tractament arxivístic dels fons documentals dels arxius que formen part de la Xarxa d'Arxius Municipals, ha portat a terme dins la Secció d'Imatge i So (SIS) de l'Arxiu Històric de Sabadell (AHS) ha dut a terme les següents tasques: Supervisió de tot el procés de reinstal·lació definitiva del fons Francesc Casañas i Riera format per 4205 negatius de vidre de diferents formats. El material malmès i trencat s'ha separat de la resta del fons. En ser aquesta una col·lecció que ha anat patint al llarg del temps intervencions diverses, en aquesta ocasió hem aconseguit unificar inventaris, verificar i quantificar suports i traslladar tota la informació a una base de dades que permet a més, incorporar les dades obtingudes en el procés de documentació.

Amb posterioritat a aquest treball Patricia Álvarez ha continuat amb la contractació com a personal autònom afegint així quatre mesos més de treballs de documentació. En total ha documentat el fons Joan Balmes i Benedicto fins a la

imatge JBB023146 sobre un total de 80.429 fotografies, d'aquelles, es compten 634 reportatges. En les tasques de documentació hem comptat amb l'ajut i suport inestimables del fill de l'autor, Sr. Martí Balmes i Novell.

Amb l'ajut de la estudiant de Biblioteconomia, Carmina García Pérez, s'ha iniciat la instal·lació del fons fotogràfic donat per la Policia Municipal. Dels més de 14.000 negatius, s'han instal·lat 3.000 en material de conservació.

Pel que fa a altres col·laboracions destacades, durant l'any 2009 hem tingut el generós ajut de la Sra. Montserrat Sotorra, del Sr. Oriol Garriga, de la Sra. Roser Relat i del Sr. Ricard Güell, persones que per la seva edat, memòria i coneixements han aportat dades molt valuoses als processos de documentació.

Biblioteca

S'han catalogat en el Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (CCUC) un total de 669 exemplars. Aquest total correspon a les adquisicions de la col·lecció local de l'any 2009 i a una part del fons ja existent a l'AHS que encara queda pendent de ser catalogat. D'aquesta xifra, 295 han resultat ser noves altes en l'esmentat catàleg, cosa que suposa que més del 30% del nostre fons integrat al llarg d'aquest any han estat títols nous per al CCUC.

Hemeroteca

Es continuen les tasques pròpies de la secció: catalogació i instal·lació de les col·leccions de revistes i diaris que ingressen periòdicament. A més d'aquestes tasques habituals l'any 2009 es reinstal·len i cataloguen al CCUC els següents títols de les seccions:

hemeroteca local (corrent)	250 títols
hemeroteca de referència	125 títols
hemeroteca comarcal	51 títols
hemeroteca de buidats d'articles	150 títols
altres hemeroteques	25 títols

En total, es cataloguen al CCUC 601 títols¹, dels que 120 són altes al catàleg, la majoria publicacions de Sabadell.

La reinstal·lació comporta també la revisió de la col·lecció i fruit d'això es cedeixen 37 capçaleres a centres de la comarca o especialitzats, cosa que permet guanyar un espai de 10 ml de dipòsit.

L'any 2009 l'AHS reb un ajut del Consorci de Biblioteques Universitàries per a la digitalització de publicacions d'investigació. Per això, es signa un certificat d'adhesió al portal de Revistes Catalanes amb Accés Obert (RACO) per a la digitalització de tota la col·lecció de la revista *Arraona* (1950-2009).

¹ Val a dir que aquesta xifra correspon a capçaleres, és a dir, a títols de revistes i diaris, però que sota cadascun d'ells hi ha tots els exemplars diaris, setmanals, mensuals etc... que s'han d'instal·lar i controlar.

Des de l'hemeroteca es treballa també en l'edició de la revista *Arraona* número 32. Es comença a confeccionar la nova web de l'AHS en col·laboració amb Informàtica i amb el programari estàndard de l'Ajuntament, el programa GeneracióWeb.

2. EL FONTS DEL MUSEU D'ART

2.1 Objectius

1. Potenciar les tasques de manteniment del fons del museu, que engloben: la documentació, l'emmagatzematge, la conservació, els nous ingressos (que poden ser en forma de: donació, dipòsit, compra), el moviment del fons (els préstecs temporals, els permisos de reproducció, etc.), les consultes externes, entre d'altres.
2. Aprofundir en la reordenació i correcte emmagatzematge de les col·leccions del MAS.
3. Continuar el programa de restauracions dels fons en relació al programa d'exposicions i a les actuacions de conservació preventiva.
4. Intensificar les tasques de documentació de la col·lecció, seguint amb l'adaptació del sistema de documentació al nou programari Museum Plus.
5. Gestionar les ofertes de donació i promoure l'adquisició d'obra, així com els dipòsits, preferentment dels anys setanta fins a l'actualitat.
6. Gestionar els préstecs dels fons que sol·licitin altres entitats i institucions amb destinació a exposicions.
7. Continuar amb les tasques de manteniment i ampliació de la biblioteca i del centre de documentació.

2.2 Actuacions

2.2.1 CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Conservació

L'actuació més important de l'any 2009, pel que fa a la conservació preventiva del Museu d'Art, ha estat la instal·lació de nou mobiliari per a l'emmagatzematge de pintura sobre tela i obres sobre bastidors, al magatzem del segon pis de la Casa Turull.

Tal com estava previst en el programa d'actuació per a l'any 2009, s'han continuat portant a terme les tasques habituals de manteniment de les col·leccions ja emmagatzemades, les quals estan sotmeses a un continu moviment degut a les consultes i recerques, participació en exposicions temporals, pròpies o alienes, etc.

També s'han emmagatzemat correctament tots aquells objectes que han ingressat a les col·leccions durant l'any.

Entre totes aquestes tasques voldríem destacar el calibrat dels 10 aparells de control ambiental del MAS (Tiny Tags) per a la seva posada en marxa, com a part de la participació del museu al Programa de Conservació Preventiva que enguany ha iniciat l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. Aquests aparells es distribuïran a tots els espais on es conserva obra (exposició permanent, sales d'exposicions temporals i sales de reserva), a fi de realitzar durant un any un estudi de les condicions específiques de cadascun d'ells.

Així mateix, i en el marc d'aquest programa, s'ha comptat amb la intervenció d'un equip de dos restauradors que han realitzat les actuacions següents sobre el conjunt d'obres de gran format de la col·lecció:

- Revisió de l'estat de conservació de les obres i descripció de patologies.
- Neteja general de bastidors, suports i superfícies pictòriques.
- Intervencions d'urgència que s'han considerat necessàries de cara a una millor conservació preventiva de les obres (desinfectació de bastidors, consolidacions, ajustament de marcs, reparació d'estrips, etc.).
- Elaboració d'un pla de treball a partir de la revisió inicial, per als propers 2 anys.
- Marcatge de totes les obres.

Restauració i emmarcació

Al llarg de l'any 2009 s'ha revisat l'estat de conservació de tots aquells objectes de la col·lecció que durant l'any han participat en el programa d'activitats i d'exposicions, tant produït pel propi MAS com per d'altres entitats, així com els nous ingressos. En el cas que ha estat necessari s'ha procedit a la seva restauració.

Així mateix, el MAS ha seguit formant part del Programa de Restauracions de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona i ha col·laborat per primera vegada amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya, oferint 6 obres per a la seva restauració.

Les obres restaurades són les següents:

- Per a l'exposició *Inanimats? La natura morta a la col·lecció*, del 2 de setembre al 15 de novembre, i gràcies a la subvenció per a la conservació preventiva i la conservació-restauració de béns culturals mobles del patrimoni cultural català de la Generalitat de Catalunya, les obres següents:
 - Llorenç Lladó Julià, *Natura morta de caça*, c. 1935. Oli sobre tela, 65 x 54 cm. MAS, núm. reg. 139.
 - Griera, *Vanitas*, 1902. Oli sobre tela, 47 x 72 cm. MAS, núm. 445.
 - E. Caixach, *Natura morta*, 1925. Oli sobre tela, 60 x 65 cm. MAS, núm. 456.
 - Joaquim Creus Graus, *Natura morta amb flors*, 1910. Oli sobre tela, 63 x 167 cm. MAS, núm. reg. 513.
 - Màrius Vilatobà Ros, *Natura morta*, 1930. Oli sobre tela, 56 x 65,5 cm. MAS, núm. reg. 755.
 - Anònim, *Flors*, s. XVIII. Oli sobre tela, 90 x 66 cm. MAS, núm. reg. 861.

- Dins del programa d'ajuts per a la restauració d'obres adreçats als professors de l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona, de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona per al 2008, segueixen en procés de restauració les obres següents:
 - Josep Espinalt, Al·legoria de la Filosofia, finals segle XIX. Oli sobre tela, 192 x 42 cm. MAS, núm. reg. 3108.
 - Josep Espinalt, Al·legoria de l'Escultura, finals segle XIX. Oli sobre tela, 135,8 x 47 cm. MAS, núm. reg. 3110.

- Dins del programa d'ajuts per a la restauració d'obres adreçats als professors de l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona, de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona per al 2009, s'adjudica l'ajut per a la restauració de l'obra següent:
 - Josep Espinalt, Al·legoria de la Història, finals del segle XIX. Oli sobre tela, 136,5 x 43,5 cm. MAS, núm. reg. 3109.

- Dins del programa d'ajuts per a la restauració d'obres adreçats als professionals, de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació e Barcelona per al 2009, l'obra següent:
 - Francesc Rodríguez Pusat, Brodadora, 1797. Oli sobre tela, damunt fusta. 69 x 55 cm. MAS, 926.

- En el marc de la col·laboració amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya per al curs 2009-2010, estan en procés de restauració les obres següents:
 - Joan Figueras Soler, Nena amb cabrit, últim quart del s. XIX. Oli sobre tela, 42 x 32,5 cm. MAS, núm. reg. 1177.
 - Antoni Pous Palau, Marina, últim quart del s. XIX. Oli sobre tela, 8,5 x 15,3 cm. MAS, núm. reg. 1825.
 - Sense signatura, Bodegó, segle XIX. Oli sobre tela, 36,5 x 45 cm. MAS, núm. reg. 187.
 - Antoni Pous Palau, Vista d'un parc, primer quart del s.XX. Oli sobre tela, 29 x 43 cm. MAS, núm. reg. 421.
 - Llorenç Lladó Julià, Dona rentant roba en un safareig públic, finals s.XIX-principis s.XX. Oli sobre tela, 24 x 41 cm. MAS, núm. reg.496.
 - Josep Serra Santa, Paisatge, segon quart del s.XX. Oli sobre tela, 38,5 x 46 cm. MAS, núm. reg. 939.

Les obres emmarcades són les següents:

- Per a l'exposició *De l'espai rural a la ciutat: la Concòrdia, Can Llong, Castellarnau...*, del 14 de maig al 12 de juliol, les obres següents:

- Raul Beneitez Ballesta, Can Llonch, 1998. Oli sobre tela, 60 x 81 cm. MAS, 3906.
- Per a l'exposició *Inanimats? La natura morta a la col·lecció*, del 2 de setembre al 15 de novembre, les obres següents:
 - Llorenç Lladó Julià, Natura morta de caça, c. 1935. Oli sobre tela, 65 x 54 cm. MAS, núm. reg. 139.
 - Joaquim Creus Graus, Natura morta amb flors, 1910. Oli sobre tela, 63 x 167 cm. MAS, núm. reg. 513.
 - Enric Palà Girvent, Flors, 1917. Oli sobre tela, 27 x 35 cm. MAS, 522.
 - Alve Valdemi-Delmare, Roses, mitjans s. XX. Oli sobre tela, 65 x 46 cm. MAS, 734.
 - Joan Vila Casas, Bodegó de flors, 1950. Oli sobre tela, 75 x 54 cm. MAS, 932.

El MAS ha endegat la restauració de les pintures murals següents:

- Aprovació del pressupost i de la proposta tècnica per a la restauració de diversos fragments de pintures murals de la Casa Turull, malmeses per les humitats, concretament de la sala anomenada pompeiana a la planta baixa i de l'alcova que dona al carrer del primer pis. Les tasques es portaran a terme, un cop reparades i assecades les humitats de les parets entre mitgeres amb l'edifici veí.
- Aprovació del pressupost i de la proposta tècnica per a la restauració de les pintures murals de la piscina municipal de Can Marçet, realitzades per Fidel Trias Pagès. La proposta tècnica es va fer amb l'assessorament de Pere Rovira del Centre de Restauració de Bens Mobles de la Generalitat de Catalunya.

2.2.2 DOCUMENTACIÓ DE LA COL·LECCIÓ

Durant l'any 2009, i seguint el programa d'actuació definit, s'han continuat les tasques de documentació habituals, que en termes generals són:

- Manteniment de les fitxes d'inventari general. S'ha seguit amb la correcció dels errors, la millora i l'ampliació de la informació que s'hi recull i que fa referència a la història de l'objecte, la qual cosa implica recerca bibliogràfica.
- Manteniment de l'arxiu documental de la col·lecció. La redacció de les fitxes d'inventari dels objectes de la col·lecció ha provocat diversos nivells de recerca i general l'acumulació de gran quantitat de documentació i d'expedients vinculats, que cal posar a l'abast a través del Centre de Documentació del MAS (CDMAS).
- Manteniment de l'arxiu d'imatges documentals. S'ha seguit fotografiant les noves adquisicions i millorant les fotografies existents així com la seva classificació.

- Registre i fitxa dels nous ingressos.

Aquests treballs han estat realitzats pel personal tècnic del propi museu d'Art i mitjançant contractes de serveis, concretament amb *Eloi Castells Buenaventura*, que ha ajudat i complementat les tasques que duen a terme els tècnics del MAS. Principalment ha preparat les obres de gran format que havien de ser objecte d'intervenció pels tècnics en conservació i restauració contractats per la Diputació de Barcelona, repassant la documentació, corregint les dades segons els informes d'aquests tècnics i completant la fitxa d'inventari.

D'altra banda, ha contribuït a la recol·locació d'obres que havien participat en exposicions pròpies, ha fet una revisió de les ubicacions de les obres en el magatzem, i ha acabat la documentació de les obres adquirides durant l'any, ubicant-les definitivament al magatzem d'obra.

Finalment volem destacar que s'ha iniciat la revisió i actualització de **l'arxiu administratiu** dels museus municipals, en la persona d'Esperança Piquer, arxivera. L'arxiu administratiu dels museus a més de guardar tota aquella documentació generada per la gestió diària, conserva documentació de gran valor vinculada als objectes de la col·lecció.

2.2.3 INGRESSOS

Seguint el programa d'actuació definit, s'ha promogut l'ingrés de nous objectes per a la col·lecció, a través de donacions, compres, llegats, dipòsits i recol·leccions, sempre i quan es vinculin a la política d'adquisicions del MAS, lligada al discurs històric local.

Donacions

Al llarg de l'any 2009 s'han aprovat els ingressos d'obres següents a la col·lecció del MAS, producte de donacions:

- 10.400. Procedència: Emili Hierro. Autor: Emili Hierro. Tema: Interior de la Casa Turull. Tècnica: reproducció fotogràfica de l'obra original. Mides: 15 x 20 cm. Data: 2006.
- 10.401. Procedència: Oscar Padilla Macho. Autor: Oscar Padilla Mach. Tema: Cosmos. Tècnica: acrílic sobre tela. Mides: 100 x 100. Data: 2007.
- 10.402. Procedència: Manuel Honorio Fernández. Autor: Manuel Honorio Fernández. Tema: Como animales, que es lo que somos. Tècnica: acrílic (esprai) i tècnica mixta sobre fusta. Mides: 135,5 x 114 cm. Data: 2008.
- 10.403. Procedència: André Trindade. Autor: André Trindade. Tema: Destruction. Tècnica: mixta sobre paper. Mides: 177 x 151 cm. Data: 2008.
- 10.404. Procedència: Eduard Fíguls. Autor: Eduard Fíguls. Tema: Dolor. Tècnica: mixta sobre fusta. Mides: 135 x 122 cm. Data: 2008.
- 10.405. Procedència: Mireia Massana. Autor: Mireia Massana. Tema: Ciutats. Tècnica: mixta sobre tela. Mides: 130 x 88,5 cm. Data: 2008.

- 10.408. Procedència: César Aguilar. Autor: César Aguilar. Tema: El vol de l'home ocell. Tècnica: carbonet sobre tela. Mides: 51,5 x 37,5 cm. Data: desembre de 2008.
- 10.410. Procedència: Joan Vila Grau. Autor: diversos. Tema: Carpeta de dibuixos d'alumnes de l'Escola Industrial. Tècnica: diverses. Mides: diverses. Data: entre 1929-1942.
- 10.411. Procedència: Joaquina Avellaneda. Autor: Josep Martí Sabé. Tema: Bust de Joan Ibars. Tècnica: bronze fos. Mides: 33 x 18 x 23 cm. Data: inicis anys 60.
- 10.447. Procedència: Ricard Calvo. Autor: Ricard Calvo. Tema: Bou escorxat. Tècnica: oli sobre tela. Mides: 116 x 73 cm. Data: 1997.
- 10.454. Procedència: David Bonet. Autor: David Bonet. Tema: Todos los caminos llevan a él. Tècnica: acrílic sobre tela. Mides: 150 x 150 cm. Data: 2008.
- 10.455. Procedència: Núria Jansana. Autor: Núria Jansana. Tema: Esto no es todo... Això no és tot... Tècnica: acrílic sobre tela. Mides: 150 x 150cm. Data: 2008.
- 10.456. Procedència: Narcís Díaz. Autor: Narcís Díaz. Tema: Sense títol. Tècnica: oli sobre tela. Mides: 184 x 168 cm. Data: gener 2009.
- 10.457. Procedència: Isidre Manils. Autor: Isidre Manils. Tema: T8R Mat. Tècnica: acrílic sobre tela. Mides: 100 x 100. Data: 1990.
- 10.458. Procedència: Simon Saura. Autor: Simon Saura. Tema: Crist núm. XLIII. Tècnica: ceràmica. Mides: 24 x 21 x 2,5 cm. Data: 1993.
- 10.459. Procedència: Simon Saura. Autor: Simon Saura. Tema: Crist núm. XXXVII. Tècnica: ceràmica. Mides: 26 x 19,5 x 4 cm. Data: s.d.
- 10.473. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Mercè Massaguer Vila, esposa del fotògraf. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 11 x 16 cm. Data: s.d.
- 10.474. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Autoretrat?. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 11 x 16 cm. Data: s.d.
- 10.475. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: M. Lluïsa Soler Massaguer, mare de Xavier Oriach. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 6,8 x 11 cm. Data: s.d.
- 10.476. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Xavier Oriach Batista, pare de Xavier Oriach. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 8 x 12,5 cm. Data: s.d.
- 10.477. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Xavier Oriach Batista, pare de Xavier Oriach. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 16 x 22 cm. Data: s.d.
- 10.478. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Maria Lluïsa Soler Massaguer. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 20,8 x 16,4 cm. Data: s.d.
- 10.479. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Maria Lluïsa Soler Massaguer. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 14 x 9,4 cm. Data: s.d.
- 10.480. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Maria Lluïsa Soler Massaguer. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 17,6 x 23,8 cm. Data: s.d.
- 10.481. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Maria Lluïsa Soler Massaguer. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 17,6 x 23,8 cm. Data: s.d.
- 10.482. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Xavier Oriach Soler. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 5,8 x 13,8 cm. Data: s.d.

- 10.483. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Xavier Oriach Soler. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 5,8 x 13,8 cm. Data: s.d.
- 10.484. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Xavier Oriach pintant. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 12 x 17,2. Data: s.d.
- 10.485. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Xavier Oriach lors d'un voyage a Sabadell. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 8 x 12,8 cm. Data: s.d.
- 10.486. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Xavier Oriach i Maria Lluïsa Soler. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 8,7 x 13 cm. Data: s.d.
- 10.487. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Joan Oriach i Coloma Batista, avis de Xavier Oriach. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 8,5 x 13 cm. Data: s.d.
- 10.488. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Coloma Batista Aymerich. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 6,8 x 10,2 cm. Data: s.d.
- 10.489. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Maria Lluïsa Soler Massaguer. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 8,8 x 12,5 cm. Data: s.d.
- 10.490. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Maria Lluïsa Soler i Antònia Juanico. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 6 x 8 cm. Data: s.d.
- 10.491. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Maria Lluïsa Soler Massaguer. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 13,4 x 8,9 cm. Data: s.d.
- 10.492. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Francesc Rifà i Matilde, la seva filla. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 23,8 x 17,7 cm. Data: s.d.
- 10.493. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Monestir. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 17,7 x 23,7 cm. Data: s.d.
- 10.494. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Monestir. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 17,7 x 23,7 cm. Data: s.d.
- 10.495. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Monestir. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 17,7 x 23,7 cm. Data: s.d.
- 10.496. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Monestir. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 23,7 x 17,7 cm. Data: s.d.
- 10.497. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Monestir. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 23,7 x 17,7 cm. Data: s.d.
- 10.498. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Monestir. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 23,7 x 17,7 cm. Data: s.d.
- 10.499. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Monestir. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 14 x 9 cm. Data: s.d.
- 10.500. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Valentí Soler Casajoana, avi de Xavier Oriach. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 23 x 16,2 cm. Data: s.d.
- 10.501. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Claustre. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 8 x 13 cm. Data: s.d.
- 10.502. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Paisatge. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 9 x 14 cm. Data: s.d.
- 10.503. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Detall d'un claustre. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 17,7 x 23,7 cm. Data: s.d.
- 10.504. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Gitana amb infant. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 13,7 x 8,7 cm. Data: s.d.

- 10.505. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Retrat masculí. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 13,5 x 9,2 cm. Data: s.d.
- 10.506. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Violoncelista. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 17,3 x 11,3 cm. Data: s.d.
- 10.507. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Xavier i Maria Antònia Oriach. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 7,1 x 13 cm. Data: s.d.
- 10.508. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Retrat de nen. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 12,1 x 8,3 cm. Data: s.d.
- 10.509. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Retrat de noia. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 13,5 x 8,5 cm. Data: s.d.
- 10.510. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Retrat de nadó. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 8,3 x 13 cm. Data: s.d.
- 10.511. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Nena i nadó. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 13 x 8,4 cm. Data: s.d.
- 10.512. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Família. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 12,4 x 17,2 cm. Data: s.d.
- 10.513. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Matrimoni. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 14,1 x 9,4 cm. Data: s.d.
- 10.514. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Grup de sabadellencs. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.515. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Grup de sabadellencs a Can Feu (?). Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.516. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Can Feu (?). Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.517. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.518. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.519. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d..
- 10.520. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.521. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.522. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.523. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.524. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Rodals de Sabadell. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.525. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Riu Ripoll (?). Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.526. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Claustre de Sant Cugat. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.527. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Monestir de Sant Cugat. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.

- 10.528. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Mateu Rifà Planas. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.529. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Mateu Rifà Planas. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.530. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Mateu Rifà Planas. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.531. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Pares d'Albert Rifà. Tècnica: negatiu de vidre. Mides: 8,9 x 11,7 cm. Data: s.d.
- 10.532. Procedència: Xavier Oriach. Autor: Albert Rifà. Tema: Noia estirada a la sorra. Tècnica: llapis?. Mides: 11,7 x 18 cm. Data: s.d.
- 10.547. Procedència: Esteban Molet. Autor: Ricard Calvo Duran. Tema: Elipsis (El jardín de las desdichas). Tècnica: oli sobre tela, damunt fullola. Mides: 114 x 146 cm. Data: 1999.
- 10.548. Procedència: Esteban Molet. Autor: Ricard Calvo Duran. Tema: Ariadna. Tècnica: oli sobre tela, damunt fullola. Mides: 46 x 38 cm. Data: 1999.
- 10.549. Procedència: Esteban Molet. Autor: Ricard Calvo Duran. Tema: Moira. Tècnica: oli sobre tela, damunt fullola. Mides: 46 x 38 cm. Data: 1999.
- 10.550. Procedència: Esteban Molet. Autor: Ricard Calvo Duran. Tema: El baño de la vida. Tècnica: oli sobre tela, damunt fullola. Mides: 39 x 31 x 2,5 cm. Data: 1999.
- 10.551. Procedència: Esteban Molet. Autor: Esteban Molet. Tema: Esteve Ricard. Tècnica: acrílic sobre tela. Mides: 150 x 150 cm. Data: 2007.
- 10.552. Procedència: Esteban Molet. Autor: Esteban Molet. Tema: Díptic homenatge a Scully. Tècnica: acrílic sobre tela. Mides: 150 x 300 cm. Data: 2007.
- 10.553. Procedència: Carolina Antón. Autor: Carolina Antón. Tema: Sense títol. Tècnica: oli sobre tela. Mides: 100 x 100 cm. Data: 2007.
- 10.556. Procedència: Roser Moix. Autor: Cocnarc. Tema: Retrat femení. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 12,2 x 7,2 cm. Data: principis s. XX.
- 10.557. Procedència: Roser Moix. Autor: Albert Rifà. Tema: Enriqueta Monsech París. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 12,9 x 8,3 cm. Data: anys 20.
- 10.558. Procedència: Roser Moix. Autor: Albert Rifà. Tema: Miquel Moix Ustrell i Assumpció Valls. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 16,3 x 23,4 cm. Data: anys 20.
- 10.559. Procedència: Roser Moix. Autor: Albert Rifà. Tema: Joaquim Abad i Pilar Ricard. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 23,4 x 16,3 cm. Data: anys 20.
- 10.560. Procedència: Roser Moix. Autor: F. Ribera. Tema: Retrat femení. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 10,5 x 7 cm. Data: finals s. XIX, principis s. XX.
- 10.561. Procedència: Roser Moix. Autor: A. Soldevila. Tema: Retrat masculí. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 14 x 9 cm. Data: principis s. XX.
- 10.562. Procedència: Roser Moix. Autor: A. Soldevila. Tema: Retrat de nen. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 13,5 x 8,4 cm. Data: principis s. XX.
- 10.563. Procedència: Roser Moix. Autor: Joan Vilatobà. Tema: Enriqueta Montsech Paris. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 13 x 8 cm. Data: anys 20.
- 10.564. Procedència: Roser Moix. Autor: J. Deu. Tema: Retrat femení. Tècnica: fotografia b/n. Mides: 13,5 x 8,7 cm. Data: anys 20.

- 10.449. Procedència: recol·lecció. Autor: Modest de Casademunt. Tema: Plafó de rajoles del carrer de Sant Antoni. Tècnica: ceràmica esmaltada. Mides: 34 x 49 cm. Data: 1953.
- 10.450. Procedència: recol·lecció. Autor: Modest de Casademunt. Tema: Plafó de rajoles del carrer de Sant Antoni. Tècnica: rajola esmaltada. Data: 1953.
- 10.460. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Xavier Nogués. Tema: I el més calent era a l'aigüera. Tècnica: litografia. Mides: 42 x 29,5 cm. Data: 1999.
- 10.461. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Agustí Puig. Tema: 100 anys de l'Escola Industrial de Sabadell 1902-2002. Mides: 62 x 44 cm. Data: 2002.
- 10.462. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Anna Vilarrubias. Tema: Sense títol. Tècnica: litografia. Mides: 28 x 38 cm. Data: s.d.
- 10.463. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Anna Vilarrubias. Tema: Sense títol. Tècnica: litografia. Mides: 37,5 x 28 cm. Data: s.d.
- 10.464. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Jesús Llamas. Tema: Sense títol. Tècnica: litografia. Mides: 29,5 x 42,5 cm. Data: 1988.
- 10.465. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Ramiro Fernández. Tema: Sense títol. Tècnica: litografia. Mides: 30 x 42,5 cm. Data: 1988.
- 10.466. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Ricard Figueras. Tema: Sense títol. Tècnica: gouache sobre paper. Mides: 45 x 35 cm. Data: 1999.
- 10.467. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Xalest. Tema: Sense títol. Mides: 65 x 41,5 cm. Data: s.d.
- 10.468. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Josep M. Subirachs. Tema: Sense títol. Mides: 45,5 x 33 cm. Data: s.d.
- 10.469. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Josep Cisquella. Tema: 25 Anys d'Ajuntaments Democràtics. Mides: 69 x 50 cm. Data: 2004.
- 10.470. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Catalina Estrada. Tema: Feria de Abril de Catalunya. Tècnica: impressió offset i vernís acrílic. Mides: 65,5 x 48 cm. Data: 2008.
- 10.471. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Ferran Soriano. Tema: Sense títol. Tècnica: litografia. Mides: 51 x 65 cm. Data: 2006.
- 10.472. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Antoni Tàpies. Tema: Reproducció d'una obra. Tècnica: impressió. Mides: 42 x 29,5 cm. Data: 2007.
- 10.542. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Jordi Altarriba. Tema: Sense títol. Tècnica: litografia. Mides: 41 x 29 cm. Data: desembre 2008.
- 10.543. Procedència: Gabinet de l'Alcaldia. Autor: Xevi Muntané. Tema: 38 Feria de Abril de Catalunya 2009. Tècnica: impressió offset. Mides: 57,7 x 44 cm. Data: 2009.
- 10.544. Procedència: Museu d'Història de Sabadell. Autor: Josep Domènech. Tema: Arc de la Borriana. Tècnica: oli sobre tela. Mides: 45 x 57 cm. Data: 1895.
- 10.545. Procedència: Museu d'Història de Sabadell. Autor: Domènech Soler. Tema: Plaça Major. Tècnica: oli sobre tela. Mides: 26 x 40 cm. Data: 1894.
- 10.546. Procedència: Museu d'Història de Sabadell. Autor: Narcís Giró. Tema: Arc de Sant Cristòfol, s. XII. Mides: 31,5 x 25 cm. Data: 1925.

Comodat

- 10.554. Procedència: Fundació Barnola. Autor: Francisco Ribera. Tema: Retrat de Dolors Vallribera. Tècnica: oli sobre tela. Mides: 100 x 81 cm. Data: 1972.
- 10.555. Procedència: Fundació Barnola. Autor: Francisco Ribera. Tema: Retrat de Feliu Barnola. Tècnica: oli sobre tela. Mides: 100 x 81 cm. Data: 1972.

2.2.4 MOVIMENT DEL FONS

Préstecs concedits

Durant l'any 2009 el MAS ha cedit en préstec temporal les següents obres del seu fons, així com el permís de reproducció per a les publicacions i material de difusió:

- A Ca l'Arenas, Centre d'Art del Museu de Mataró, per participar a l'exposició temporal titulada "Estances públiques i cambres privades. La Casa Turull com a exemple de casa burgesa", dins del cicle "Interiors", del 23 de febrer al 3 de maig, les obres següents:
 - Josep Casanovas Clerch, *Retrat de Joan Brujas Pellisser i la seva esposa*, Anna Planas, c. 1890. Oli sobre tela, 200 x 140 cm (208 x 160 x 10 cm amb marc). MAS, 10310.
 - Josep Maria Bosch López, *Retrat de Pere Turull Sallent*, Darrer quart del segle XIX. Carbonet i blanquet sobre paper, 77,5 x 59 cm (85 x 68 x 4 cm amb marc). MAS, 2161.
 - Josep Margalef, *Retrat de Damià Turull Font*, 1851. Oli sobre tela, 71,5 x 57 cm (74 x 59,5 x 4 cm amb marc). MAS, 1026.
 - *Retrat de Miquel Casablanca i Manau*, c. 1866. Oli sobre tela, 61 x 48 cm (68,5 x 55,5 cm amb marc). MAS, 247.
 - *Maria Comadran amb una de les seves filles*, Tercer quart segle XIX. Oli sobre tela, damunt aglomerat de fusta, 97 x 86,5 cm (110 x 99 x 5 cm amb marc). MAS, 10.409.
 - *Labor de Conxita Turull*, 1855. Brodat, 75 x 63 x 4,5 cm. MAS, 4130.
 - *Rel·lotge de paret*, França, c. 1860. Fusta lacada, incrustació de nacre, esfera de marbre i porcellana, 70 x 60,5 x 14,2 cm. Marca: Envald Maurer. MAS, 4029
 - *Mirall*, Tercer quart del segle XIX. Fusta de pi tallada i daurada amb pa d'or, 111 x 50 x 9,5 cm. MAS, 4309
 - *Cadires*, c. 1850. Fusta enxarolada amb incrustacions de nacre i policromia, 89 x 43 x 40,5 cm. MAS, 4472 i 4473.
 - *Cadires*, c. 1860. Fusta i entapissat de seda, 96 x 46,5 x 55 cm. MAS, 4167 i 4168.
 - *Vetllador "maquejat"*, c. 1865. Fusta enxarolada amb policromia i incrustacions de nacre, 79 x 80 x 80 cm. Col·lecció Joan Oliver. MAS, 4001.
 - *Calaixera-escriptori*, Entre 1835-1840. Xapa de noguera, marqueteria de boix, 109 x 116 x 61 cm. MAS, 4034.

- *Urna decorativa*, Segona meitat del segle XIX. Fusta de faig, ceràmica i flors de teixit, 55 x 44 x 24 cm. MAS, 4210.
 - *Conjunt d'ampolla, copes, sucrera i safata*, c. 1815-20. Mides diverses. MAS, 4067-4071.
- Al Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, per participar a l'exposició temporal "La ràdio entra a la llar", del 18 de maig al 16 de maig de 2010, les obres següents:
 - *Moble auxiliar*, c. 1910. Fusta de pi tenyida de color caoba, amb aplicacions de llautó, 155,5 x 89,8 x 45,4 cm. MAS, 4035.
 - *Peanya*, c. 1910. Fusta de pi tenyida de color caoba, amb aplicacions de llautó, 100,5 x 32 x 32 cm. MAS, 4030.
- Al Museu d'Història de Sabadell, per participar a l'exposició temporal "De l'espai rural a la ciutat: la Concòrdia, Can Llong, Castellarnau...", del 28 de maig al 19 de juliol, les obres següents:
 - Raul Beneitez Ballesta, *Can Llong*, 1998. Oli sobre tela. 60 x 81 cm, MAS, 3906.
 - Manuel Rallo. Comercial Tipogràfica, *Torre Berardo*, 1950. Impressió sobre paper. 46x31 cm. MAS, 2561.
 - Francesc Esteve Soley, *La Concòrdia*, 1958. Fotografia en blanc i negre. 18 x 18 cm. MAS, 5419.
- A PhotoEspaña, Festival Internacional de Fotografía y Artes Visuales, per participar a l'exposició temporal itinerant titulada "Los años 70. Fotografía y vida cotidiana", presentada al Centro de Arte Teatro Fernán-Gómez de Madrid, del 3 de juny al 26 de juliol, al MAN-Museo de Arte Provincia di Nuoro (Cerdanya, Itàlia), al CAAC-Centro andaluz de Arte Contemporáneo, del gener a l'abril de 2010 i al Netherlands Fotomuseum de Rotterdam, del 5 de juny al 5 de setembre de 2010, les obres següents:
 - Fina Miralles, *Relacions. Relacions del cos humà amb elements naturals en accions quotidianes: respirar l'aire, mirar el sol, mirar, parlar, beure, tocar carn, fumar, rentar-se, caminar, tocar l'ocell, tocar fusta, tocar herba*, 1974. 12 fotografies en blanc i negre sobre suport plàstic (còpia moderna), 28 x 28 cm cadascuna.
- A les Agrupacions Professionals Narcís Giralt, per participar a l'exposició temporal titulada "Gent de Sabadell", presentada a l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell del 27 d'octubre al 14 de novembre, l'obra següent:
 - Jordi Roca, *Retrat de Dolors Viñas*, 1984. Oli sobre tela, 81 x 60 cm (83 x 62 x 3 cm amb marc). MAS, 10385.

Préstecs d'altri

Per l'organització de les exposicions temporals produïdes pel Museu d'Art, sovint és necessari demanar obres en préstec temporal a d'altres entitats o particulars,

així com el corresponent permís de reproducció per al catàleg. Aquests préstecs ocasionen tasques de gestió, transport, assegurances, entre d'altres. Així, durant l'any 2009, sense citar aquelles que formen part d'una exposició itinerant que tenen un tractament de gestió diferenciat, les obres demanades per a les exposicions organitzades o coorganitzades pel MAS han estat les següents:

- Per a l'exposició *Albert Rifà, fotògraf 1878-1963*, que es va realitzar a la planta baixa del MAS entre el 2 de setembre i el 15 de novembre.
 - Antonia Gutés Carreras
 - Sense títol (paisatge), s.d. fotografia
 - Sense títol (avi amb infants), s.d. fotografia (amb marc)
 - Sense títol (vell amb nenes), s.d. fotografia (amb marc)
 - Sense títol (nena amb bodegó), s.d. fotografia (amb marc)
 - Sense títol (vell i noia), fotografia, s.d. fotografia (amb marc)
 - Esteve Renom Pulit
 - Sense títol (passada de Sant Antoni), s.d. fotografia
 - Acte ciutadà a la plaça de Sant Roc, s.d. fotografia
 - Grup d'alumnes de les Carmelites, s.d. fotografia
 - Isidre González Juanico
 - Nen, s.d. fotografia. 14 x 10cm
 - Mateu Rifà Planas, s.d. fotografia. 14,5 x 22cm
 - Albert Rifà i la seva esposa Mercè Massaguer, s.d. fotografia. 17 x 22 cm
 - Sense títol (nena), s.d. fotografia. 55 cm de diàmetre (amb marc)
 - Bone mare, s.d. fotografia. 22,5 x 16,5 cm. (amb marc)
 - Rua artística de la Festa Major de 1912, fotografia. 30 x 23 cm. (amb marc)
 - Caritat, s.d. fotografia 16,5 x 21,5 cm (amb marc)
 - Un bon consell, s.d. fotografia 23 x 17,5 cm (amb marc)
 - Roser Enrich Gregori
 - Grup "Academia de Corte", 1930 fotografia. 9 x 14 cm.
 - Bessones de primera comunió, s.d. fotografia. 9 x 14 cm.
 - Àngela Duran Arderius, s.d. fotografia . 9 x 14 cm.
 - Santiago Vilapuig
 - Noces de Joan Vila Puig i Maria Codina, 1922. fotografia. 44,5 x 28 (amb marc)
 - Maria Codina, 1917 fotografia 33 x 25 cm.
 - Noces de Joan Vila Puig i Maria Codina, 1922 fotografia. 39 x 23 cm

- per a l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945* del 17 de desembre de 2009 al 28 de març de 2010: veure capítol del MHS.

2.2.5 CONSULTES I PERMISOS DE REPRODUCCIÓ DE LA COL·LECCIÓ

Consultes al fons

S'han continuat atenent les peticions de consultes d'objectes del fons per part d'investigadors i especialistes.

Permisos de reproducció

Durant l'any 2009 els permisos de reproducció concedits a d'altres entitats, públiques o privades, d'obres que formen part de la col·lecció del Museu d'Art de Sabadell han estat les següents:

- Totes aquelles obres deixades en préstec temporal per a exposicions organitzades per altres entitats públiques o privades. Veure apartat de préstecs temporals.
- A Enciclopèdia Catalana, per a il·lustrar el volum dedicat a humanitats de l'enciclopèdia juvenil "3E. La multienciclopèdia temàtica", l'obra següent:
 - Antoni Estruch, "Una manifestació obrera / Manifestació per la República", 1904. Oli sobre tela. MAS, 1104.
- A Enciclopèdia Catalana, per a il·lustrar la publicació "Un segle d'història de Catalunya en fotografies", l'obra següent:
 - Joan Vilatobà, "En quin punt del cel et trobaré?", 1915. Bromur virat, 62 x 95 cm. Núm. reg. 1493.
- A les professores Myrel Chernick i Jennie Klein, per a il·lustrar l'article "Searching for the Mother in the Family Album", de Maria Assumpta Bassas Vila, les obres següents:
 - Fina Miralles, "Veure-hi no és estar viu (sèrie Matances)", 1976. MAS, 4851.
 - Fina Miralles, "Per l'impunitat de la por (sèrie Matances)", 1977. MAS, 4792.
 - Fina Miralles, "Entre baionetes (sèrie Matances)", 1977. MAS, 4791.
 - Fina Miralles, "Espanya (sèrie Matances)", 1977. MAS, 4860.
 - Fina Miralles, "Imatges del Zoo", 1974.
- Al Centre d'Acollida Turística de Puigcerdà (CAT) per a completar els continguts d'un mòdul interactiu que forma part dels audiovisuals d'aquest Centre, l'obra següent:
 - Antoni Estruch, *Corpus de sang*, 1907. Oli sobre tela. MAS, 1023.

- A Vidéotron, per al documental sobre el Quebec, Escòcia i Catalunya i les seves respectives aspiracions de sobirania o d'independència, titulat "Questions nationales. Le film / National matters. The movie", l'obra següent:
 - Antoni Estruch, Corpus de sang, 1907. Oli sobre tela. MAS, 1023.

Durant l'any 2009 els permisos de reproducció demanats a d'altres entitats, públiques o privades, per a la il·lustració de les publicacions editades pel Museu d'Art de Sabadell, han estat els següents:

- Al Museu Nacional d'Art de Catalunya, per al catàleg de l'exposició "Inanimats? La natura morta a la col·lecció", les imatges següents:
 - Antoni Viladomat, Natura morta amb verdura, raïm, ous, nous, escórpores i sardines (MNAC, núm. d'inv. 11632).
 - Antoni Viladomat, La primavera (MNAC, núm. inv. 24268)
 - Francesc Lacoma i Fontanet, Gerro amb flors (RACBASJ núm. d'inv. 902, en dipòsit al MNAC)
- A la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts i de Sant Jordi, per al catàleg de l'exposició "Inanimats? La natura morta a la col·lecció", les imatges següents:
 - Imatge del passadís de l'Acadèmia.
 - Benito Espinós, Ram de Tarongina (RACBASJ, núm. d'inv. 115)
 - Josep Ferrer, Flors (RACBASJ, núm. d'inv. 719)
 - Salvador Molet, Pintura amb flors (RACBASJ, núm. d'inv. 137)
 - Salvador Molet, Gerro amb flors (RACBASJ, núm. d'inv. 56)
 - Bonaventura Planella i Conxello, Natura morta amb bust (RACBASJ, núm. d'inv. 119)
 - Gabriel Planella i Conxello, Pintura amb flors (RACBASJ, núm. d'inv. 111)
 - Ramon Planella, detall del Retrat de Jaume Folch i Costa (RACBASJ, núm. d'inv. 260)
 - Joaquim Planella i Parera (?), Gerro amb flors (RACBASJ, núm. d'inv. 106)
 - Josep Deparés i Mas, Gerro amb flors (RACBASJ, núm. d'inv. 126)
 - Josep Serra i Porson, Pintura amb flors (RACBASJ, núm. d'inv. 138)
 - Josep Mirabent Gatell, Fruiter (RACBASJ, núm. d'inv.128)
 - Vicenç Genovart i Alsina, Natura morta de dolços (RACBASJ, núm. d'inv. 842)

3. EL FONDS DEL MUSEU D'HISTÒRIA

3.1 Objectius

1. Intensificar el programa de reordenació i documentació de les col·leccions.
2. Continuar el programa de restauracions dels fons en relació al programa d'exposicions i a les actuacions de conservació preventiva.
3. Gestionar les ofertes de donació i promoure l'adquisició de béns mobles d'interès museístic.
4. Gestionar el dipòsit dels materials procedents de les excavacions arqueològiques que es realitzen al terme municipal.
5. Gestionar els préstecs dels fons que sol·licitin altres entitats i institucions amb destinació a exposicions.
6. Continuar el programa de conservació preventiva del magatzem del carrer d'Agricultura.
7. Gestionar les consultes dels objectes del fons per part d'especialistes

3.2 Actuacions

3.2.1 CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Conservació

Enguany s'han continuat efectuant les tasques habituals inherents a la conservació preventiva en l'edifici del magatzem del MHS al c. d' Agricultura i que consisteixen en les següents accions:

Seu del MHS

S'ha iniciat la mesura de les dades climàtiques de les sales del MHS, enguany s'han instal·lat aparells d'enregistrament de dades a una sala de la Planta baixa –època ibèrica- i a dues del primer pis –època moderna i sala dels telers-.

També s'ha instal·lat un enregistrator a dins de la vitrina de la planta baixa que conté eines de ferro d'època romana, peces especialment sensibles a la humitat.

Metalls de l'exposició permanent. Es feu un anàlisi visual i una diagnosi de l'estat de conservació dels metalls de l'exposició permanent de les sales de la planta baixa. Es netejà cada una de les peces metàl·liques i es feren petites intervencions

puntuals en casos necessaris. Aquesta feina la realitzaren dues restauradores gràcies a la col·laboració de l'Oficina de patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona. Redactaren una memòria en la que indiquen quines de les peces exposades presenten bon estat de conservació i estan estables i quines necessiten un procés de restauració atès que presenten processos de degradació actius.

Magatzem del carrer d'Agricultura

Continuació de l'enregistrament de les dades ambientals –HR i temperatura-. En els espais d'aquest magatzem hi ha instal·lats 7 mesuradors electrònics del tipus Datta logger, periòdicament s'han bolcat les dades preses pels aparells en el programa informàtic especial de control climàtic, d'aquesta manera es va fornint l'arxiu de dades ambientals dels espais de la reserva; fet d'altra banda obligatori per la legislació vigent.

També s'ha seguit efectuant el manteniment i canvi dels filtres del sistema de ventilació d'aire forçat així com el manteniment de l'aparell deshumificador. Tots dos sistemes estan ubicats al soterrani de l'equipament.

Edificis patrimonials

S'han portat a terme les tasques següents:

- Control climàtic a l'ermita de sant Iscle i santa Victòria.

El MHS realitza el control climàtic d'aquest recinte, s'enregistren les dades ambientals i es controla el clima amb l'ajut de dos deshumificadors que hi ha instal·lats.

- Control de plagues a la casa Duran.

El mes de març s'inicià el tractament contra insectes xilòfags, concretament tèrmits - a la Casa Duran. Comportà dues accions: una de química amb el tractament de totes les bigues i una altra de biològica, en la que s'han disposat unes trampes de detecció de presència d'aquests insectes a la planta baixa de l'edifici, tant a l'interior com a l'exterior en el pati del c. Sant Joan. Aquest tractament preveu uns controls mensuals durant els primers 12 mesos, després el control serà bimensual. Aquest tractament el realitza l'empresa SAC Antiplagues de Catalunya.

Restauració

S'ha continuat, el programa de restauració dels fons, aplicant els criteris de conservació preventiva i sistemàtica, així com restauracions d'objectes concrets que han de formar part d'exposicions.

- Conservació preventiva
 - Dos teixits coptes del fons del MHS,(5902 i 5904)

La restauració s'ha efectuat al taller de restauració del CdMT de Terrassa, per part d'Elisabet Cerdà Durà.

- Tabernacle de Sant Roc, talla de fusta policromada del s. XVIII
La restauració l'efectuà el restaurador Voravit Roonthiva
- Per formar part d'exposicions:
 - Per a l'exposició *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys, el Museu d'Història de Sabadell*, juntament amb la Diputació de Barcelona, ha gestionat i cofinançat la restauració d'un conjunt d'objectes procedents de la necròpolis neolítica de Can Gambús 1, en dipòsit al fons del MHS. La restauració ha anat a càrrec de l'empresa ECRA SL.
 - CG1-246-548-3 Dipòsit denes variscita.
 - CG1-110-714-15 Collaret variscita.
 - CG1-246-548-8 Vas boca quadrada.
 - CG1-70-310-7 Destral eclogita.
 - CG1-246-548-2 Collaret variscita.
 - CG1-110-714-8 Plaqueta d'os.
 - CG1-246-548-1 Braçalet de variscita.
 - CG1-110-714-14. Vas ceràmica.
 - Per a formar part de l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945*:
 - Senyera del Centre de dependents del comerç i la indústria de Sabadell. (1659). La restauració s'ha realitzat al taller del CdMT
 - Mapa escolar La Colmena Española, (12286). Ca. anys 40. La restauració l'ha efectuat Rita Udina.
 - Mapa de Palestina,1(6.264). Anys 50. La restauració l'ha efectuat Rita Udina.
 - Placa Comunicado de la victòria, 1939. (17.097). La restauració l'ha efectuat l'empresa ECRA scp.
 - Vitral amb l'escut franquista,ca 1940 (17.098). La restauració l'ha efectuada Joan Serra Renom.
 - Per a formar part dels actes del 450è aniversari del Gremi de Fabricants de Sabadell:
 - Teixit jacquard amb el retrat del rei Alfons XIII, realitzat per Narcís Giralt a l'Escola Industrial d'Arts i Oficis amb motiu de la visita que aquest monarca efectuà a Sabadell l'any 1912, de seda natural. La restauració s'ha portat a terme al CdMT i l'han efectuada Elisabet Cerdà Durà i Rocío Rodríguez Mateo. El cost de la restauració l'ha assumit el Gremi de Fabricants de Sabadell.

3.2.2 DOCUMENTACIÓ DE LA COL·LECCIÓ

Les tasques portades a terme han estat les següents:

- Revisió i correcció de la base de dades documental

S'ha continuat revisant el contingut de la base de dades documental.

L'objectiu ha estat la detecció d'errors de la migració de dades. S'ha iniciat la comparació sistemàtica dels diferents tesaurus del programa comparant el DAC –punt de partida fiable- amb les dades del Museum Plus, concretament s'ha treballat en el tesaurus de *font d'ingrés* el resultat de la comparació s'ha passat als responsables del programa que ho han arreglat.

- Actualització de la documentació i redacció de noves fitxes d'inventari

Enguany s'ha comptat amb la col·laboració de la documentalista Mireia Andújar Masid, primer contractada per l'OPC de la Diputació de Barcelona i després contractada pel MHS.

La tasca de documentació del MHS d'enguany ha girat a l'entorn dels següents eixos principals:

1. Documentació de nous ingressos

Alta de noves peces al llibre de registre i realització de la fitxa d'inventari general amb la base de dades Museum Plus. Aquestes noves altes corresponen a les darreres donacions realitzades al museu fins al moment o a altres peces que per diferents motius encara no havien estat documentades.

També es va procedir a realitzar fotografies de cada peça per inserir-les a la fitxa corresponent, al mòdul multimèdia, les peces s'han siglat i se'ls hi ha donat una ubicació precisa al magatzem situat al c/ Agricultura.

La totalitat de les peces donades d'alta i documentades és de ca.110 fitxes.

2. Revisió de la documentació existent

Revisió i correcció de les incidències detectades en la documentació de totes les peces del fons. Aquestes estan recollides en un document de treball intern informe/llista d'incidències de la documentació iniciat el 1997 i que es va actualitzant periodicament.

En aquest cas, es va procedir a revisar la llista d'incidències de les peces pertanyents al fons del museu, moltes de les quals es van poder

solventar. La major part eren peces que erroniamet constaven com sense inventariar però que es va constatar que pràcticament totes estaven documentades, però que el programa no ho havia corregit de la llista d'incidències .

- Revisió i actualització de la documentació de la col·lecció de numismàtica

Aquesta col·lecció formada per monedes i medalles està ubicada en vuit monetaris es solventaren les incidències i es realitzaren les fotografies d'identificació que faltaven, s'introduïren al Museum plus i es realitzaren les fitxes multimèdia de les medalles.

3.2.3 INGRESSOS

Donacions

- Jordi Paz i Rosaura
 - Un bagul de fusta amb dos peus de fusta (primer terç segle XX). Porta una placa amb el nom de Ramon Cabañero.
 - Una caixa-bagul de fusta (primera meitat segle XX).
 - Dues ampolles de vidre (anys 70)
 - Una capsa amb peces de dòmino
 - Una placa de matriculació de motocicleta (Sabadell, any 1978)
 - Dos llibres:
 - *Elementos de Aritmética para uso de las Escuelas Pías. Primera parte. Segunda edición.* Barcelona: Librería de Luís Niubó, 1890. [Pertanyia a Desiderio Cabañero].
 - *Nueva Enciclopedia Escolar. Grado Tercero (periodo de iniciación profesional).* Burgos: Hijos de Santiago Rodríguez, 1958. [Pertanyia a Alejandro Cabañero Solé, que estudiava a l'Escuela Industrial y de Artes y Oficios de Sabadell].

La recol·lecció d'aquests objectes s'ha fet en el marc del seguiment d'un projecte d'enderroc de la finca del carrer Sant Honorat, núm. 32, amb data de juliol del 2008. Les dues cases que configuren aquesta finca han estat objecte d'un estudi arquitectònic previ a l'enderroc, a càrrec d'Albert Roig, inclòs en un Projecte d'Intervenció Arqueològica atès que les cases es localitzen en un Espai de Protecció Arqueològica. Amb posterioritat a l'enderroc es va dur a terme la pertinent prospecció arqueològica, a càrrec de l'empresa Arrago SL, amb resultats negatius.

A banda d'aquests objectes s'hi ha trobat diversa documentació que ha estat traspasada a l'Arxiu Històric de Sabadell perquè en valori l'interès: a relació d'aquesta documentació s'adjunta al present document.

Tots els objectes donats havien estat propietat de la família Cabañero. L'anàlisi de la documentació i del context històric d'aquesta donació ha estat realitzada amb la col·laboració d'Ana Pérez-Muelas, estudiant en pràctiques d'arqueologia i museologia de la UAB.

- Antònia Puigdomènech Royo
 - Taula de treball del taller
 - Rètol de vidre J PUIGDOMÈNECH
 - Mostres de treballs fets pel seu pare: canonades de zenc, una cantimplora de zenc, sifons i desaigües de plom, planxa de plom
 - Màquina de fer vores FAUT y KAMMANNSA
 - Punxó CFC
 - Enclusa petita de ferro
 - Altres eines i utensilis per treballar el zenc i el plom en el taller

Tots aquests objectes formaven part del taller de llauneria que havia tingut el seu pare, Joan Puigdomènech Mira al c. Pau Rigalt 22 de Sabadell.

- Teresa Grieria Viñas
 - Platera de fusta, anys 40. Procedent de la casa en que havia viscut la seva mare al c. Capmany 80 de Sabadell
- Dolors Gorina Batista
 - Vestit dels anys 20, negre i brodat amb pedreria negra, era de la seva àvia Maria Santaló Maurí.
 - Vestit dels anys 40, de guipur marró, era de la seva mare Maria Batista Santaló.
 - Vestit de 1943 ca., és llarg d'organdí està fet per Pedro Rodríguez, era de la donant, també ha donat un termòmetre de bany i uns penjadors d'armari antics.

- Fundació Barnola-Vallribera, Sant Josep de Sabadell

Diversos utensilis domèstics i culinaris.

També elements d'indumentària: capa de bateig de seda natural i indumentària del servei domèstic: dos uniformes de la minyona, un de mudar i l'altre de diari.

Tots aquests objectes eren a la casa on havia habitat el matrimoni Barnola-Vallribera, Can Viver a Sant Quirze del Vallès, des dels anys 50 fins a la dècada dels 80 del segle XX

- Jordi Noguera Oliva
 - Làmpara de ràdio, procedeix del centre emissor de Ràdio Sabadell EAJ20 a Sant Nicolau. Anys 70 del segle XX.

- Jordi Puig Vizcarro
 - Medidor de laboratori procedent del centre emissor de Ràdio Sabadell EAJ20 a Sant Nicolau. Anys 70 del segle XX.
- Núria Caba Arnella
 - Una planxa elèctrica de joguina amb estoig, és de quan la donant era petita, data de 1955.
 - Placa de timbres de veïns del portal de la casa on viu la donan, Horta Novella 21, Sabadell.

Compres

- A l'empresa Sociedad Cooperativa Medina de Barcelona, c. Urgell 55 1er 1a, fundada el 1850 i especialitzada en la confecció i comercialització d'elements d'indumentària i protocol per ajuntaments de l'Estat espanyol i també per altres corporacions locals, policia , exercit, etc.:

Dos encunys amb l'escut de Sabadell datats de 1916-17 i 1918-19 respectivament. Un escut de Sabadell de la mateixa cronologia.

Dipòsits

- La Regidoria de Sostenibilitat i Gestió d'Ecosistemes ha dipositat al magatzem del MHS mentre durin les obres de restauració d'aquesta masia: Campana de la masia de Can Gambús

- Dipòsits de material arqueològic
Segons el procediment establert en el Decret 78/2002 de 5 de maig del 2002 Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. L'any 2008 la Direcció General del patrimoni Cultural ha realitzat el següent dipòsits definitiu:

- Can Gambús- 1, Sabadell. Material arqueològic procedent de la necròpolis de sepulcres de fossa del Neolític mitjà localitzada en les intervencions arqueològiques preventives realitzades en aquest jaciment entre els anys 2003 i 2006.

Els treballs arqueològics realitzats en aquest jaciment han posat al descobert un total de 625 estructures arqueològiques amb adscripcions que abasten del neolític antic cardial a època contemporània. Destaquen les troballes de la necròpolis de sepulcres de fossa i la d'un poblat de l'Antiguitat tardana.

Traspàs a l'Arxiu Històric

Amb data de 23 de juliol el MHS va fer lliurament a l'Arxiu Històric de Sabadell d'una *reproducció fotogràfica de gran format, obra de José Boixadera Ponsà, de l'any 1910*, amb una imatge panoràmica de la ciutat de Sabadell feta des del campanar

de Sant Fèlix. Aquesta imatge està plafonada sobre un suport de fusta, d'aproximadament 3 metres de llarg per 70 cm d'amplada. És molt probable que es tracti d'una reproducció feta a l'època, fins i tot que formés part del fons fundacional del Museu de la Ciutat.

3.2.4 MOVIMENT DEL FONS

Préstecs

- Amb motiu de la coproducció de l'exposició *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys*, el MHS va cedir en préstec un total de 42 objectes, alguns del fons propi i altres procedents dels dipòsits arqueològics de la Generalitat de Catalunya (Direcció General del Patrimoni Cultural). Aquest conjunt d'objectes han estat exposats al Museu de Gavà (abril-juny) i al Museu de Mataró (novembre-desembre).
 - 5 rèpliques monedes romanes (1 aureus, 2 denaris i 2 sestercis) + bosseta
 - MHS 2367. Vas boca quadrada BM
 - MHS 2672. Collaret cardium sp (239 denes) COVA ÀNIMES
 - MHS 2231. Nucli sílex melat BM
 - MHS 2230. Nucli sílex melat BM
 - MHS 2236. Nucli sílex melat BM
 - MHS 2227. Collaret variscita (71 denes) BM
 - MHS 2749. Collaret variscita (252 denes) BP
 - MHS 2736. Destral jadeïtita BP
 - MHS 2731 . Nucli obsidiana BP
 - MHS 1764. Teixit de seda
 - CG1-246-548-3 . Dipòsit variscita (9 denes)
 - CG1-110-714-15 . Collaret variscita (170 denes)
 - CG1-246-548-8. Vas boca quadrada
 - CG1-70-310-7. Destral eclogita
 - CG1-167-268-16. Destral eclogita
 - CG1-110-714-1 . Lamineta obsidiana
 - CG1-246-548-2. Collaret variscita (29 denes)
 - CG1-110-714-8. Plaqueta d'os
 - CG1-246-548-1. Braçalet variscita (14 denes)
 - CG1-110-714-14. Vas ceràmica
 - CG1-110-714-10. Nucli sílex melat
 - CG1-110-714-11. Nucli sílex melat
 - CG1-246-548-6. Nucli sílex melat
 - CG1-246-548-4. Lamineta sílex melat
 - CG1-246-548-5 . Lamineta sílex melat
 - CG1-246-548-7 . Lamineta sílex melat
 - CG1-110-714-17 . Lamineta sílex melat
 - CG1-110-714-18. Frag. lamineta sílex melat
 - CG1-110-714-14 . Trapezi sílex melat
 - CG1-176-257-22. Punta sageta sílex melat
 - CG1-176-257-3. Lamineta sílex melat

- CG1-162-196-12. Collaret serpentina o amfibolita (1.640 denes)
 - MHS 12178 . Nucli sílex melat BM
 - MHS 12538. Phalium saburon doble perforació BM
 - CG2-03/04-1229-6. Lamineta sílex melat
 - CG2-03-1040-47. Punta sageta sílex melat
 - MHS 11328. Braçalet serpentina o amfibolita (53 denes) BM
 - MHS 12309 . Fragment lamineta obsidiana BM
 - MHS 12310 . Fragment lamineta obsidiana BM
 - MHS 12146. Lamineta sílex melat BM
 - MHS 12148 . Lamineta sílex melat BM
- Amb motiu de la coproducció de l'exposició *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys*, els MHS, d'acord amb les institucions coorganitzadores, va cedir en préstec l'original del collaret de variscita de la Bòbila Padró (MHS 2749) al Museu de Ca n'Ortadó de Cerdanyola del Vallès. Aquest museu disposa d'una rèplica d'aquest collaret que és la que es va determinar que havia de circular durant la itinerància de l'exposició, per evitar riscos a la peça original. La cessió del collaret original finalitzarà un cop sigui retornada la rèplica, a finals de l'any 2010.
 - A l'Oficina del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, per a formar part de l'exposició itinerant *El món des d'una rajola*:
 - Quatre rajoles d'oficis: Llebre núm. inv.636, Mussol núm. inv. 638, i Ànec núm. inv. 630, del Segle XVIII; i Gos, vaixell i castell, núm. inv. 644 , del segle XIX. Tècnica: Ceràmica pintada a mà sobre estergit. Mides:13 x 13 x 1 cm
 - Al Gremi de Fabricants de Sabadell, per formar part dels actes de celebració del 450è aniversari de la fundació d'aquesta entitat:
 - Teixit jacquard amb el retrat del rei Alfons XIII. Es tracta d'un teixit de seda natural realitzat per Narcís Giralt a l'Escola Industrial d'Arts i Oficis amb motiu de la visita que aquest monarca efectuà a Sabadell l'any 1912.

Préstecs d'altri

- Per a l'exposició *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys* el Museu d'Història de Sabadell, conjuntament amb el Museu de Gavà i la Diputació de Barcelona van sol·licitar els següents préstecs d'objectes als següents centres museístics i patrimonials:

Museu del Montsià:	Collar de 343 denes circular de Glycymeris i altres 5 peces braçalet articular de Glycymeris Braçalet de Glycymeris
Patrimoni Cultural d'Andorra:	Braçalet denes tipus barrilet i circulars Braçalet de Glycymeris

	Vas amb bigotis
	Lamina o ganivet de sílex melat
Museu Arqueològic de Banyoles:	Vas amb bigotis
	Punta de sageta de sílex melat
	Lamineta de sílex melat
Cau del Cargol. Museu de Malacologia:	Collaret format per 33 cargols de mar
	Barçalet fet amb cargol marí
	9 exemplars de <i>Cypraea moneta</i>
	Pectoral fet amb cargols de mar
Museu de Cerdanyola:	Nucli de sílex melat tipus "pota de cabra"
	Còpia Collaret 252 denes variscita Bòbila Padró
Museu Episcopal de Vic:	Làmina de sílex
	Cinturó ornamental amb discos de petxina i fibra
	Pectoral fet amb cargol marí
	Fragment de navalla o lamineta d'obsidiana
	Collaret fet amb fragments de valva de <i>Spondylus princeps</i>
	Nucli d'obsidiana
	Punta de projectil d'obsidiana
Museu de Granollers:	Nucli de sílex melat de "pota de cabra"
	Destral secció elipsoïdal aplanada
	Collar de 20 denes de varicita de tipus barrilet
	Destral de secció ovalada i rectangular
	Destral
	Vas de boca quadrada
	Trapezi de sílex melat
Museu Arqueologia Catalunya Barcelona:	Braçalet de 7 denes tipus barrilet
	Collar de 19 denes de varicita
	Destral amb bandes laterals polimentades
	Braçalet de <i>Glycymeris</i>
	Destral alpina de jadeïta
	Destral alpina d'ecloguita
Museu Arqueologia Catalunya Girona:	Vas de boca quadrada
	Lamineta de sílex melat
Museu Arqueologia Catalunya Empúries:	Còpia carta comercial de plom grega
Museu Comarcal de Manresa:	Trapezi de sílex
Museu de Mataró:	Pulsera de 7 denes de calaïta
Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona:	Collar de 25 denes de petxina (<i>cardium</i> sp)
	Destral de jadeïta
	Collaret de 63 denes circulars de lignit i <i>cardium</i>

sp
 Vas amb bigotis
 Conjunt de 2573 denes circular de malacofauna
 Museu Salvador Vilaseca: marina
 Collar de 18 denes de tipus barrilet de varicita
 Museu Diocesà i Comarcal
 de Solsona: Gasteròpode perforat
 Collar de 73 peces de dentallium
 Collar de 78 denes de varicita
 Braçalet de Glycymeris
 Collar de 7 denes d'esteatita i corall
 Museu de Terrassa: Fragment de braçalet de Glycymeris
 Museu de Tortosa: Vas de bigotis
 Collar amb ullal i denes tubulars d'os i
 Vinseum: malacofauna marina
 Ganivet de sílex melat
 Trapezi de sílex melat
 Braçalet 6 denes en forma de barrilet
 Servei Arqueologia i
 Paleontologia – Vinseum: Exemplar de Charonia lampas o Corn
 Collaret de 56 denes circular de lígnit/grafit i
 varicita
 Museu de Gavà: Làmina d'obsidiana
 Nucli de sílex
 3 laminetes de sílex
 Destral
 2 destraletes
 Corn sobre cargol
 Cargol gènere Cassis
 Conjunt de denes de corall
 Vas de boca quadrangular
 Polidor
 2 perforadors de sílex
 2 discs de variscita
 2 barrilets de variscita
 2 plaquetes de variscita
 2 denes de variscita trencades
 Preforma de pic
 Pic
 Cisell
 Percussor
 Còpia Venus

- Per a l'exposició *De l'espai rural a la ciutat: la Concòrdia, Can Llong, Castellarnau* del cicle Sabadell i els seus barris es van demanar els objectes següents als prestadors que es detallen:

Arxiu Històric de Terrassa	Medalla de bronze de la Mancom. Dos jocs segells correus 125 i 200 pts. Tres fotos (Francino-Terrassa) Una foto (Duran) Dues fotos 42 x 30 cm Dues fotos plànols Adhesiu "Mercado Central" Díptic "Mercado Central" Opuscle "Estatutos" Opuscle "Ordenanzas Fiscales" Opuscle "Ordenanza fiscal" núm. 4 Opuscle "Reglamento Mercado Central" Tres timbres amb l'anagrama de l'entitat Dos clixés de timbres Un rètol metàl·lic "mancomunitat Sabadell-Terrassa" Quatre timbres d'ús divers. Dos exemplars del llibre "Proyecto de Estatutos de la Mancomunidad Intermunicipal Sabadell-Tarrasa. 1963 (edició oficial signada)
Associació de Majoristes de Mercavallès	de 1 carretó
	2 caixes 1 maleta 1 balança
IES Arraona	1 Llibre d'actes Arraona- Egara
Centre d'Esports Sabadell	1 trofeig- copa Copa Campionat d'Espanya Fotografia aèria inauguració de l'estadi 1968
Joan Hernández	1 llibre en Braille Màquina d'escriure sistema Braille
Albert Burrull	Samarreta CES Banderí CES Bandera CES Bufanda CES
Xavier Bordas	Perol d'aram Neuler
AV Concòrdia-Can Borgonyó	Llibre d'actes AV Concòrdia-Can Borgonyó Llibre d'actes "Hogar Infantil de la Agrupación de Vecinos de la Concòrdia" Plànol barri concòrdia (1961)
Joan M. Hernandez	Volum del llibre "El código Da Vinci" en Braille Pauta per escriure en Braille i punxó

Pilar Porcel	Tesina "Les Guarderies infantils de barri"
Associació de Majoristes	Maleta "Mercado Ventral del Vallés"
	2 Caixes de fruita
	Carretó
Joan Borguñó	Retrat avi família Borguñó
	Retrat àvia família Borguñó
	Llibret manuscrit història familiar (s. XVIII)
David Laudo	Placa Rambla de Glòries
Joan Gunfaus	Bola de bowling i bitlla
	Parell patins
	Pal de minigolf
	Póster Sportcenter
	Adhesiu Sportcenter
	Car
AV Nous Barris Oest	Pancarta Reivindicativa AV Nous Barris Oest
Restaurant Castellarnau	Perol d'aram
	Tallant
Arxiu de la Caixa d'Estalvis de Sabadell	Formulari de petició de cases a la Concòrdia
IES Ferran Casablanca	Maqueta de secció de motor de dos temps
	Generador de freqüències
	Hemisferis de Magdeburg
	Fitxer de fusta
	Garlopí
	Raspall d'acanalament
Geganter de la Concòrdia	Gegant
	Geganta

- Per a l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945* els Museus Municipals han rebut préstecs de documentació gràfica, fotogràfica i també d'objectes. de diverses institucions i particulars:
 - Acadèmia Catòlica
 - "El liberalismo és pecado" del Dr. Fèlix Sardà i Salvany, llibre de gran format i en diversos idiomes
 - Acadèmia de Belles Arts de Sabadell
 - Expedients de censura a l'hora de fer exposicions
 - Carta de Camil Fàbregas al president de l'Acadèmia, Domingo Teixidó
 - Arxiu Històric de Sabadell
 - D7 27/1 El Radical: òrgano del Partido Republicano Radical de Sabadell y su distrito, 1931-1932 [AHS. Hemeroteca]
 - AMH 2272/11 expt. 202/1932 "Programa de les festes que en commemoració del primer aniversari de la proclamació de la

- República... 13-14 abril 1932" [AHS. Fons Municipal. Expts. Generals de Governació]
- D7 2277/29 expt. 29/1933 "Programa de les Festes que en commemoració del segon aniversari de la proclamació de la República es celebraran a la ciutat de Sabadell..., 13-14 abril 1933" [AHS. Fons Municipal. Expts. Generals de Governació]
 - D3 12554 "Banderola" de roba: Donadors de Sang . Ajut al Combatent, 21.02.1937 [AHS. Fons Andreu Castells]
 - D7 194/2 Ruta: portavoz de Acción Católica. Sabadell. Centro de San Félix, julio 1945. Extraordinario núm. XIII Año V , núm. 171 [AHS. Hemeroteca]
 - D7 194/2 Ruta: centro de Jóvenes de Acción Católica de San Felix. Año III, 11.02.1943AMH 1916/3 expt. 50/1937 Fulletó (vermell): "El Ministerio de Instrucción Pública ha creado en Sabadell el segundo Instituto para Obreros..." [AHS. Hemeroteca]
 - 16au 8-10 Estatuts del Círcol Republicà Democràtic Federal Instructiu, de Sabadell. Cooperativa d'Arts Gràfiques. 1933 [AHS. Biblioteca]
 - 4art 39-8 Projecte de l'Estatut de Catalunya, editat pel Casal Català d'Esquerra de Sabadell [AHS. Biblioteca]
 - D7 20A expt. 1618/1934 Plànols: model d'escola que s'havia projectat construir a la Creu Alta, Gràcia i Avinguda (carrer Brutau) (SÓN 10 PLÀNOLS) [AHS. Cultura]
 - B8au 1282 AJUNTAMENT DE SABADELL. Trenta-tres mesos de gestió municipal: 14 abril 1931 [AHS. Biblioteca].
 - B 8au 61 ACCIO MUNICIPAL DOCENT. El problema de l'ensenyança primària a Sabadell, 1931 [AHS. Biblioteca]
 - 8au 175-16 JUNTA LOCAL DE PROTECCIO DE MENORS. Consells a les mares, 1935 [AHS. Biblioteca].
 - B 8au 741 CARRERAS, Miquel. Elements d'història de Sabadell, 1932 [AHS. Biblioteca]
 - AMH 1983/18 expt. 23/1935-36 Programa "Cicle de conferències-visites d'informació de la vida local per als mestres i mestresses nacionals d'aquesta ciutat", Sabadell MCMXXXV [AHS. Fons Municipal. Expedients generals del Consell Local de Primer Ensenyament]
 - B 8au 1575 OLIVER, Joan. Una tragèdia a Lil·liput [AHS. Biblioteca]
 - B 8au 1622 TRABAL, Francesc. Judita, 1930 [AHS. Biblioteca]
 - B 8au 1626 TRABAL, Francesc. Vals, 1936 [AHS. Biblioteca]
 - B 8au 1620 TRABAL, Francesc. L'home que es va perdre, 1929 [AHS. Biblioteca]
 - D7 760/7 TRABAL, Francesc. Quo vadis, Sánchez?, 1931 [AHS. Biblioteca]
 - D7 763/12 SALLARÈS CASTELLS, J. Flames d'amor i pietat (La Novel·la Nova. Publicació Catalana), any III núm. 89 [AHS. Biblioteca]

- 8au 97-6 SALLARÈS, Joan. Contra el teatre català d'avui., 1931 [AHS. Biblioteca]
- AP 247/13 Poema "Disputació de les veus" escrit sobre un tovalló de paper relatiu a l'ingrés de Carles Riba a l'IEC [AHS. Fons Francesc Trabal]
- D7 78/1.Revista LESA any I núm. 1 (febrer 1937) [AHS. Hemeroteca]
- D7 78/1. Revista Lesa, any I núm. 2 (març 1937) [AHS. Hemeroteca]
- 8au 89-20 Un año de actuación. VII-XII-MCMXL - IX-XII-MCMXLI [AHS. Biblioteca]
- D3 17659 Sabadell, 1942 [AHS. Hemeroteca]
- D3 12648/13 Vertical: setmanari bilingüe, òrgan de la Federació Local de Sindicats de Sabadell. Octubre 1932-octubre 1934 [AHS.Hemeroteca]
- DC Congregació .Targetó: "La congregació del Sant Crist de la bona mort us convida als actes que es celebraran..." 1935 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Arxiconfraria.Programa: "Arxiconfraria dels Dijous Eucarístics de Sabadell. Solemnes cultes a honra i glòria de Jesús Sagramentat" Dirigit a Josep Barceló 1935 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Centre de Dependents. Programa "Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria. Festa Anyal 1932" [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Portants Portants del Sant Crist: "Sabadellencs:Preneu i llegiu" 01.03.1933 [AHS. Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Fraternidad "Fraternidad Republicana Radical: III Aniversario de la Segunda República Española. Grandiosos conciertos y bailes..." 1934 [AHS. Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Eleccions (1931-1979) Full: "En el Santíssim Nom de Déu!!. Sense una representació directa però militants en diverses confraries ... Joan Comas Ribatallada" Abril 1931 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Festa Major Programa de Festa Major, 1931 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Festa Major Programa de Festa Major, 1932 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Festa Major. Programa de Festa Major, 1933 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Festa Major Programa de Festa Major, 1934 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Festa Major Programa de Festa Major, 1935 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]
- DC Festa Major Programa de Festa Major, 1936 [AHS.Col·lecció de Documentació Ciutadana]

- 8au 200-13 SINDICAT UNIÓ DE L'ART FABRIL I TÈXTIL. Pacte col·lectiu que regula el treball dels obrers i obreres de la indústria tèxtil llanera..., 1934 [AHS. Biblioteca]
- G82 113 (Sindicats, Cooperatives Relació de personal) Llistat del personal de plantilla de Industrias Electro-Mecánicas, 14 abril 1937 [AHS. Fons Municipal]
- 8au 181-2 II Congrés Tècnic d'Indústries tèxtils, 1933 [AHS. Biblioteca]
- G82 113 Paper moneda, 1937 (3 bitllets de 50 cèntims + 6 bitllets de 25 cèntims) [AHS.Fons Municipal]
- 8au 164-3 COMISSIÓ DE CULTURA. Acció Municipal. Docent, 1937 [AHS. Biblioteca]
- AP 124/8 Document de constitució de "La Mirada" 05.04.1927 [AHS. Fons Francesc Trabal]
- AP 611/5 Programa "Conferencia metafísica la última del más allá que se celebrará el... Café Gremial" juliol 1932 [AHS. Fons Ramon Ribera i Llobet]
- D3 12671/3 Boletín de la Cámara Oficial de Comercio e Industria de Sabadell, año XXVI, febrero 1935, núm. 283 [AHS. Hemeroteca]
- AP 126/3 Dibuix d'Armand Obiols [AHS. Fons Joan Prat Esteve "Armand Obiols"]
- AP 590/9 Programa "Cooperativa Sabadellenca. Festa de la Cooperació Internacional", juny 1933 [AHS. Fons Ramon Ribera i Llobet]
- AP 590/09 Programa "Societat Coral Recreativa El Ciervo. Diumenge dia 3 maig 1931 Cia. renaixement, amb la cooperació de les aplaudides actrius..." [AHS. Fons Ramon Ribera i Llobet]
- P2 51/52-47 Cartell de Festa Major, 1934 [AHS. Cartoteca]
- SGF 18 Cartell de propaganda de l'Institut Obrer de Segon Ensenyament de Sabadell, 1937 [AHS. Cartoteca]
- AMH 1916/3 expt. 50/1937 Fulletó "Ministerio de Instrucción Pública y Bellas Artes. Bachillerato Obrero. Normas" [AHS. Fons Municipal. Expedients Generals de Cultura]
- AMH 1916/3 expt. 50/1937 Programa "Institut Obrer de 2on Ensenyament. Sabadell. Creat pel Ministeri d'Instrucció Pública" [AHS. Fons Municipal. Expedients Generals de Cultura]
- D3 4026/9 Albarà: "... entrego al camión C.A.M.555 conductor Juan Guasg con destino a la fábrica F.C. Sabadell 4 máquinas de estirar balas, horizontales reconstruidas según..." 09.01.1939 [AHS. Fons Tallers Argemí S.A.]
- D3 4026/9 Factura núm. 16642. (comanda 1047). Import total: 340 ptes, 13.12.1938 [AHS. Fons Tallers Argemí S.A.]
- D3 4026/9 Full de comanda de: Ministerio de Defensa Nacional (Subsecretaria de Armamento) a Jaime Argemí (Sabadell), 19.11.1938 [AHS. Fons Tallers Argemí S.A.]

- D3 4026/9 Factura n. 16650 (comanda 4946). Import total: 260 ptes, 14.01.1939 [AHS. Fons Tallers Argemí S.A.]
- D3 3981/8 Factura núm. 446: comanda de 3.108 projectils de 80mm del Ministeri de Defensa Nacional (subsecretaría de armamento), 05.12.1938 [AHS. Fons Vda. Antoni Gregori]
- D3 3981/8 Comanda a Telares Sabadell (del Ministerio de Defensa Nacional) de 1059 projectils mecanitzat del 90-Krupp, d'acord amb la comanda..., set-octubre 1938 [Inclou 3 fulls grapats (1 mecanografiat, 2 autocopiats)] [AHS. Fons Vda. Antoni Gregori]
- BFol 83 AJUNTAMENT DE SABADELL. Tres años de actuación, MCMXLIV [AHS. Biblioteca]
- D3 12633 Flechas de España, por el imperio hacia Dios (suplemento de la Delegación Comarcal de O.J. de Sabadell), 20.04.1940 [És dins Boletín de Información Local de FET y de las JONS, núm. 9 (20 abril 1940)] [AHS. Hemeroteca]
- SGF 1-8 Cartell de Festa Major, 1936. Autor: J. Vives, 1936 [AHS. Cartoteca]
- 8au 100-12 AJUNTAMENT DE SABADELL. Reglament del Mercadal, 1931 [AHS. Biblioteca]
- D7 49/1 Paraules: revista mensual d'arts i literatura. núm. 1 1923, època II [AHS. Hemeroteca]
- D7 73/16 Revista ARS, 1914-1915 [volum amb enquadernació malmesa!!] [AHS. Hemeroteca]
- D7 185/1 Revista Garba, 1920-1922 [Els primers 2 fulls s'han després de l'enquadernació] [AHS. Hemeroteca]

- Antoni Peñarroya Trench
 - Carnet de mobilització industrial d'Antoni Peñarroya Bonet, 1937

- Arxiu Montserrat Tarradellas i Macià
 - Carta de Joan Oliver a Jaume Miravittles amb la reconstrucció de la lletra de "El més petit de tots" després de la seva desaparició en el franquisme, 1972
 - Partitura de El més petit de tots

- Esteve Renom i Pulit
 - Foto-orla emmarcada "Bodas de plata M.I.T.S.A. 1919-1944" (Millonarios y Tenorios) [59 x 45 cm].
 - Foto-orla color "Sabadell. Cuadro de honor de los mártires asesinados y de las damas y caballeros de España"
 - Foto-orla "Cuadro de Honor de los excombatientes y caídos de Sabadell"
 - "Garantía a favor de... Joaquin Arderius Asbert", signat per Mateu Abellà Solanes, militant de FET y JONS, 31-1-1940.
 - Obra Sindical Educación y Descanso Sabadell, fulletó publicitari, Ca. 1944

- Missal editat expressament per als membres del consistori municipal de l'any 1939
- Banderins de processó a l'anvers escut del Excmo. Ayuntamiento de Sabadell, al revers imatge de San Félix, mártir.
- Banderins de processó [18 x 57 cm]. A/ a l'anvers escut del Excmo. Ayuntamiento de Sabadell, al revers imatge de San Félix, mártir.
- Cartells: "Sabadell agradece los desvelos del Caudillo"
- Cartells: "Caudillo de España. Sabadell dice gracias"
- Foto de Franco amb dedicatòria seva, emmarcada, visita 27/1/1942. Signant en el llibre d'honor del Gremi de Fabricants) [33,5 x 42 cm]
- Cartell anunci estrena film Sabadell, emporio tèxtil de España, al Teatre Euterpe, 28 novembre 1944 [21 x 29,5 cm].
- 6 postals amb publicitat de la programació dels cinemes Principal, Alcázar i Euterpe, anys 1939 i 1940
- 4 programes de concerts organitzats per la Asociación Cultural Musical Sabadell: Ass Música 1933-1934, Curs XIV 1932
- Cartell "Teatre Euterpe", programa d'espectacles del 2 de juliol de 1944
- Programa cinemes Principal/Alcázar 3 i 4 de maig del 1941, amb segells d'autorització de la censura al darrera del 1940,
- Regles principals d'ortografia catalana i castellana/ Obsequi de Acadèmia Cots Sabadell
- Història del Vallès I :la prehistòria Institut-Escola M-B Cossio, 1937 C 9-30
- Certificat aportació casa Fermí Abad a la contribució extraordinària per a Cultura, Sabadell 1937
- Programa 14-abril-1934 Círcol Republicà Federal 22 x 16,5 cm
- Llibre de versets de Nadal / Record del Pessebre de la Lliga Regionalista de Sabadell 1931 C 9-58
- Comité electoral Candidatura de dretes, convocatòria de reunió dirigida a Sebastià Cot
- Círcol Republicà Federal, La posició de les esquerres davant del moviment polític actual, conferència de Marcel·lí Domingo, 1936 C 9-28
- Centre Català/ Homenatge de la Joventut Catalanista a Josep Ma López Picó, 1935
- Full d'invitació a les colònies de la Lliga d'Higiene Escolar, 1936
- Títol de col·laborador del Segell Català pro Infància de Sabadell, 1936.
- Comunicació del Consell Local de Primer Ensenyament a l'Acadèmia Cots, 1935.
- Nota mecanografiada del president de la Comissió de Cultura, Joan Mora, 1931.

- Manuel Borgunyó, La salvació de la música i dels músics és l'escola primària 9-34
- Punt de llibre de la diada del llibre, 1934
- Postal de la diada del llibre, 1934
- Estatutos de la Sociedad Unión de Maestros Pintores de Sabadell, 1931 9-24
- Federació local de sindicats de Sabadell i Comarca UGT Cartilla de Cotització
- "Sindicat de Treballadors Mercantils de Sabadell. UGT. Estatuts" C 9-68
- "Estatuts del Sindicat d'Empleats i Tècnics de Sabadell" C 9-63
- "Estatus de l'Associació Tècnica de la Indústria Tèxtil de Sabadell i sa comarca i de la secció d'invalidesa i vellesa, 1931" C 9-55
- "Estatuts del Gremi de confeccions i similars de Sabadell" C 9-44
- Teatre al Círcol Republicà Federal: "La Corona d'Espines"
- Teatre al Círcol Republicà Federal: "L'heroe" i "El contrabando"
- Teatre al Círcol Republicà Federal: "Grup de teatre Ressorgiment"
- Teatre al Círcol Republicà Federal: "Concert, Ball Teatre, 1935"
- Teatre al Círcol Republicà Federal: "Laura la forastera, 1935 "
- Títol-obligació Societat Coral Recreativa El Ciervo, 1934, 22,5 x 15 cm.
- L'actuació del Centre d'Esports en l'any 1935, per Josep Casas Domènech C 9-23
- Estatutos del Club Aviación Sabadell, 1931 C 9-54
- Rebut Societat Aucellera Antiga Creu-Alta, octubre 1936
- Societat Ocellera "Antiga Creu-Alta" Sabadell any 1936
- Teatre Cinema Euterpe, Inauguració oficial de les Grans reformes, 12 d'octubre de 1935 C 9-49
- Passi venedor del mercadal a favor de Maria Vila Coll
- Joan Oliver, Bestiari, Ed. La Mirada 1936; P 14.17
- Fotografia "Cooperativa de Paquetería y Astrakanes Sabadell.
- Commemoración de la Fiesta de Exaltación del Trabajo. 18 de julio de 1942". Autor: Albert Rifà
- l'Exposició de Arte Religioso , setmana santa 1939, C 10.14
- Programa-Anunci Mútua de socors Auto-Motorista 1931 C 9-30
- Estatuts i Reglament interior de l'entitat Acadèmia de Belles Arts de Sabadell, 1933 9-38
- Estatuts de la Associació de cecs d'ambdós sexes "Ajudem-nos" de Sabadell C 9-40
- Homenatge a Vila Cinca, catàleg de les exposicions, 21 maig-4 juny 1932, 17 x 13 C 9-27
- Catàleg "Exposició col·lectiva d'artistes sabadellencs", maig 1936

- Targeta del Círcol Republicà Federal Homenatge als vells del casal.
 - Programa del Teatre Esbarjo, 1935.
- Francesc Colomina
 - Maqueta d'avió xato , ca. 1938
- Francesc Codina
 - Vicenç González Montpart, Barraques, 1948. Oli sobre tela
- Fundació Andreu Nin
 - Bandera militar "Secció Grup Sabadell POUM", 1936
- Fundació La Mirada
 - Poema "Disputació de les veus" escrit sobre un tovalló de paper relatiu a l'ingrés de Carles Riba a l'IEC [AHS. Fons Francesc Trabal]
 - Document de constitució de "La Mirada" 05.04.1927 [AHS. Fons Francesc Trabal]
 - Dibuix d'Armand Obiols [AHS. Fons Joan Prat Esteve "Armand Obiols"]
- Gremi de Fabricants de Sabadell
 - Memòria del Gremi de fabricants de 1933
 - Llibre d'honor del Gremi, el volum que inclou la visita de Franco l'any 1942
- Josep Calvet Pratginestós
 - Medalla al Mérito en campaña
 - Medalla amb la inscripció 17 de julio 1936
 - Medalla al mérito militar
 - Agulla de pit amb cintes de les medalles
- Josep Cusidó
 - Retrat en teixit jacquard de Don Niceto Alcalá Zamora
- Josep Viladomat
 - Cartell publicitari de l'empresa Llonch & Sala, 1932
 - Taula i cadira d'escriptori
 - Moble de persiana
 - Màquina d'escriure
 - Faristol per les referències de despatx
 - Penjador
 - Màquina de calcular Brunsviga
 - Moble baix per llibres
 - Paraigüer
- Lluís Fernàndez
 - Capsa de betum "Crema La Española", 1931-1939

- Lluís Giralt
 - Cromos Proclamación de la República, editats per Chocolates Monrabá, Reus, 1931
 - Auca "Aleluyas sin censura, de la vida un poco dura, con mácula y con borrón, de un ciudadano Borbón", 1931.
 - Setmanari "Xut" 3 de novembre de 1933
 - Revista Patufet (24 i 31 de desembre del 1938)
 - Patufet del 26 de desembre del 1931
 - Ivan Leostol El Jardín de Afrodita, 1931
 - Noches Saturnales, la novela deliciosa nº 30,
 - « Papitu » núm 1228, any 1932
 - Àlbum de cromos de cine "Nestlé", any 1936.
 - Revistes de cinema "Films selectos", 1936
 - Capsa de sabates Sabateria Nogués, anys 30.
 - Figureta El més petit de tots, 1937, ferro colat
 - Auca de la Taverna dels "Don" i dels "Senyors" a la taverna dels "Camarades "del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya.
 - Dos exemplars del patufet "Flechas y Pelayos", de l'any 1941.
 - Publicació de la Delegación de Prensa y Propaganda de la FET y de las JONS.
 - Revista "Mujer" de l'abril del 1940
 - Insignia División Azul
 - 15 postals/díptics amb programacions de cinemes de Sabadell dels anys 1935-1945
 - Full de censura de la Delegación Nacional de Propaganda / Vicesecretaría de Educación Popular,
 - Almanaque Mensual de la Biblioteca Especial para niños, marzo 1943. "Suspendida su publicación...".
 - Originals de patufets de l'Editorial Marco, amb segells de la Censura. Any 1944.
 - Escapulari "Detente bala/ Sagrado corazón"
 - Revista Flechas, 3 octubre de 1937

- Miquel Bach
 - Joan Oliver La Fam , La Mirada 1936
 - Joan Oliver Les Decapitacions, La Mirada,

- Biblioteca del Pavelló de la República de la UB
 - Cartell Segell pro infància 1936-1937: 10cts.per la salut dels infants
 - La mascota de la revolució: el més petit de tots

- Plàcid García-Planas
 - Programa Cooperativa Teixidors a Mà , espectacles, 1933
 - Banderí del Centre d'Esports Sabadell FC, temporada 1933-1934
 - Cartell propaganda anònima Torras-Font, 1934
 - Publicitat Reinauguració Camiseria Llobet

- Publicitat Camiseria Gràcia, 1932
- Paper d'embolicar de la Drogueria Francesc Ferrer, anys 30
- Calendari de Confeiteria i Pastisseria "La Salut", 1937
- Propaganda de la casa de les mitges, 1932
- Carta de Joan Sallarès a E. Relat demanant ajuda des de la presó, 1939
- Tres exemplars de Bono de racionamiento, 1940
- Cartutxo de màuser disparat, fabricat a la Col·lectivitat Obrera Casablanca, Sabadell, 1937
- Resguard quota Centro Excursionista del Vallés, any 1942
- Adolf Moratón Roca
 - Josep Moratón Mula Retrat de Joana Roca Morera pastel sobre paper entre 1940-45
 - Josep Moratón Mula Retrat d'Adolf Moratón Roca pastel sobre paper entre 1940-45

3.2.5 PERMISOS DE REPRODUCCIÓ DE LA COL·LECCIÓ I DEL MUSEU D'HISTÒRIA

S'han rebut les peticions per a la realització de reportatges fotogràfics de les sales del museu o d'algun dels objectes exhibits següents:

- Per a l'exposició permanent del futur Museu del Poblat Ibèric del Turó de Can Oliver (Cerdanyola del Vallès), àmbit "Veus i signes": una fotografia de l'amulet ibèric del jaciment de Can Gambús 3 (autoria: Janus SL).
- A l'entitat LACERA (Cercle d'Estudis Històrics de Sant Llorenç Savall) per a la publicació d'un llibre amb motiu del mil·lenari de Sant Llorenç: una fotografia del fragment de ceràmica decorada pertanyent a l'Edat del Bronze, procedent de la cova del Torrent al massís de Sant Llorenç del Munt (terme municipal de Sant Llorenç Savall).
- A la Regidoria de cultura de Santa Perpètua de la Mogoda, autorització per projectar l'audiovisual Furgant la Terra propietat d'aquest museu. El motiu d'aquesta demanda és que la projecció d'aquest audiovisual formi part del muntatge de l'exposició Pagesos prehistòrics a Can Filuà que està preparant la Regidoria de Cultura de Santa Perpètua.

Per a diverses imatges reproduïdes al catàleg de l'exposició *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys*, es van sol·licitar drets de reproducció i/o permisos a diferents entitats, institucions, empreses i particulars: Àrea de Recerca Històrica, Fons Patrimoni Cultural d'Andorra, Arqueolític, Arxiu Històric Comarcal de la Segarra, BBC / Lion TV, Emblemata espais audiovisuals, Estudi fotogràfic Josep Gendre, FEJOTA, Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles, Museu de Gavà, Museu d'Arqueologia de Catalunya, NASA, Pond5, Servei d'Arqueologia i Paleontologia, Direcció General del Patrimoni Cultural, Shutterstock, Josep Casanova, Joan-Manuel Coll (Arrago, SL), Lluís Fernández, Martín García, Miquel Martí, Toni

Peñarroya, Ferran Pestaña, Roser Pou, Jordi Puig, Jordi Roig (Arrago, SL), Txema Salvans, Benet Solina i Josep Tarrús.

4. EL FONS DEL MUSEU DE LA INDÚSTRIA TÈXTIL LLANERA, VAPOR BUXEDA VELL

4.1 Objectius

1. Continuar les tasques de centralització dels fons en reserva.
2. Continuar el programa de reordenació i documentació de la col·lecció de la maquinària tèxtil i altres objectes diversos del fons.
3. Continuar la catalogació de la col·lecció dels mostraris tèxtils.
4. Continuar el programa de restauracions dels fons en relació al programa d'exposicions i a les actuacions de conservació preventiva.
5. Gestionar les ofertes de donació de béns mobles d'interès museístic.
6. Gestionar els préstecs dels fons que sol·licitin altres entitats i institucions amb destinació a exposicions.
7. Promoure la participació d'estudiants de pràctiques universitàries en les tasques de registre i documentació del fons.
8. Gestionar les consultes dels objectes del fons per part d'especialistes.

4.2 Actuacions

4.2.1 CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Destaquem les accions següents:

- Una vegada acabat el trasllat de tota la maquinària de la Fàbrica Molins a la Nau del c. Cellers es feu:
 - Neteja superficial de tots els objectes.
 - Es protegiren de la pols amb plàstics tots els objectes.
 - Es referenciaren bé els diferents objectes i maquinària per que siguin fàcilment localitzables amb el número de registre gran i visible.
- Per formar part de l'exposició Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945, la taula de despatx tèxtil núm inv.MITL 1040, s'ha netejat desinsectat i consolidat, s'ha retirat un sobre afegit. La feina la realitzada el restaurador especialista en fusta i mobiliari Xavier Serra Llavall.

4.2.2 DOCUMENTACIÓ DE LA COL·LECCIÓ

Destaquem les accions següents:

- **Mostraris tèxtils**

S'ha continuat la catalogació del fons de mostraris tèxtils, aquesta tasca la realitzen teòrics tèxtils integrats en la Comissió de Mostraris i s'ha introduït la documentació dels mostraris al programa de documentació del Museu Museum Plus, aquesta tasca l'ha realitzada Mireia Andújar Masid

S'han documentat els conjunts de mostraris dels següents fabricants:

- Planas i Rosson: 17 volums
- Antoni Llonch 22 volums
- Tèxtil Riba, SA 25
- Emili Sallarès 62
- Mogas SA 18
- Sallarès Deu 184
- Fabricant desconegut (donació Gavarró Domènech) 60

Els teòrics tèxtils integrats en la Comissió de Mostraris són: Josep Armesto; Manel Borrell; Lluís Clapés; Josep Cusidó; Josep Farré; Agustí Farrés; Miquel Grau; Frederic Gutés; Josep Llobet; Jordi Marminyà; Vicenç Mayor; Joan Carles Miquel; Josep Maria Peret; Albert Planas; Josep i Albert Puigdemívol; Josep Maria Ramoneda; Orsini Sotorra i Ramon Vila.

- **Revisió de la documentació del fons de maquinària tèxtil**

Atès que enguany s'ha unificat físicament tot el fons de maquinària tèxtil a la Nau del carrer de Cellers, s'ha endagat un procés de revisió i identificació de la documentació de la col·lecció, per tal de localitzar bé tots els objectes. S'ha realitzat les següents tasques: repassada prèvia de tota la documentació textual i gràfica, primer inventari d'identificació i segon inventari més exhaustiu.

Per a organitzar aquest inventari de totes les sales de la Nau es va realitzar una base de dades amb el programa informàtic Microsoft Excel. En aquesta base de dades hi havia els següents camps: número de registre; Peça, en la qual s'hi indicava de quin tipus de peça es tractava; model/ identificador, en la qual s'informava de quin model de màquina era o si tenia algun tret característic (color, número identificador, marca escrita...) que la pogués diferenciar de la resta; donant, persona, família o empresa que havia fet la donació al museu; ID, si els objectes havien estat identificats en els documents escrits o gràfics; localització, indret concret de la Nau on es troba l'objecte; altres, en el qual s'hi indicava qualsevol altra incidència, ja fos que s'havia de siglar, inserir la fotografia al Museum Plus o crear una fitxa nova.

En aquest procés d'identificació es va aprofitar per rectificar tots els errors d'adscripció i classificació dels materials, així com de refer alguns dels números de registre que hi havia als objectes. Es van tornar a siglar algunes peces, de manera que el seu número de registre ha quedat més visible perquè siguin més fàcilment identificables.

A tots aquells objectes que no estaven registrats se'ls hi va donar un número de registre (a partir del darrer entrar al MITL), es van siglar, es van registrar i inventariar.

Aquesta feina la realitzà Josep Ma. Almuni Arcas.

Posteriorment s'introduïren al Museum plus totes les dades generades per la revisió descrita: altes d'objectes, canvis d'ubicació,... Aquesta tasca la realitzà Mireia Andújar Masid

4.2.3 INGRESSOS

Donacions

- Roser Casas Selvas
 - Estudis de dissenys per futurs mostraris tèxtils
 - Fitxes tècniques de teixits
 - Procedents de l'empresa tèxtil Francisco Casas S.A.
- Joaquim Riba
 - Mostraris tèxtils procedents de l'empresa Tèxtil Riba
- Adoració Plantada
 - Llibre d'apunts de Teoria de teixits, pertanyia a Jaume Fontcuberta Serra. Les classes les impartia Narcís Giralt . Principis del segle XX

4.2.4 MOVIMENTS DEL FONS

Enguany l'acció de més abast realitzat en el fons tèxtil ha estat el canvi de magatzem. Fins ara la col·lecció del fons tèxtil es guardava en una part de la Fàbrica Molins. Atès que en aquest edifici s'hi ha d'ubicar Promoció Econòmica s'han iniciat les obres de rehabilitació aquest fet ha provocat que la col·lecció del Museu hagués de canviar de lloc. La nova ubicació és la Nau del c. Cellers 11, on ja hi havia emmagatzemada una part de la maquinària.

Per poder encabir tota la col·lecció tèxtil en aquest nou local primer s'efectuà una tasca de reorganització de la col·locació de les màquines i material que hi havia, per tal d'optimitzar l'espai i facilitar l'accés i la col·locació del material que havia d'entrar procedent de la fàbrica Molins. Aquesta operació es portà a terme amb la col·laboració de transportistes especialitzats en moviment de maquinària, sota la supervisió del MHS. Seguidament s'inicià la següent operació que fou el trasllat i col·locació de la maquinària ubicada a la fàbrica Molins.

CAPÍTOL III. LA RECERCA

1. RECERCA AL MUSEU D'ART

1.1 Objectius

1. Impulsar aquells encàrrecs que impliquen un procés d'estudi o d'investigació al voltant de la col·lecció o de temes d'interès de la nostra ciutat, estiguin vinculats o no a activitats organitzades pel propi museu, com poden ser per exemple els comissariats d'exposicions, que es consideren conceptualment com a recerques per elles mateixes.
2. Continuar fent el seguiment tècnic de les escultures ubicades a la Via Pública, en coordinació amb l'Àrea d'Urbanisme, habitatge i Patrimoni de l'Ajuntament.
3. Seguir col·laborant en els estudis i l'elaboració de propostes tècniques en relació al desenvolupament d'altres projectes de departaments municipals que impliquin l'assessorament tècnic del MAS per a treballar específicament els aspectes d'història de l'art i patrimoni artístic, entre els quals volem destacar la direcció del programa d'arts visuals de l'Estruch.

1.2 Actuacions

1.2.1 ENCÀRRECS EXTERNES

En aquest apartat s'hi inclouen aquells encàrrecs externs al personal tècnic del Museu d'Art de Sabadell, que han implicat una recerca, un procés d'estudi o investigació al voltant de la col·lecció o de temes d'interès de la nostra ciutat, estiguin vinculats o no a activitats organitzades pel propi museu, com poden ser per exemple els comissariats d'exposicions i textos d'estudi per als catàlegs, ja que es consideren conceptualment com a recerques per elles mateixes, sovint el resultat d'aquestes recerques és un catàleg o qualsevol altre tipus de publicació o edició.

Totes aquelles altres recerques (comissariats o textos) han estat portades a terme pel personal tècnic del Museu d'Art de Sabadell.

- Victoria Durá, per al text "La pintura de flors i de natura morta a la Catalunya dels segles XVIII i XIX", per al catàleg de l'exposició "Inanimats? La natura morta a la col·lecció".
- Per al catàleg *Una esperança desfeta. 1931-1945* veure més informació al capítol de MHS.

- Alba Oliver, per el text “Retrat de retratista” i Joaquim Sala-Sanahuja per “Alber Rifà, el simbolisme fet de llum i ombres”, tots dos per el catàleg de l'exposició *Albert Rifà Fotògraf 1878-1963*.
- Bet Giravent per el comissariat de la X Mostra de curmetratges, en el marc del Festival de 30 Nits.
- Eloi Castells Buenaventura, per les tasques de recerca i documentació sobre la pintura de gran format de la col·lecció del museu.
- Revista Arraona. Els Museus Municipals formen part del Consell de Redacció de la revista d'història local. (Veure més informació a MHS).

1.2.2 CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I BIBLIOTECA

Durant l'any s'han executat diverses accions per aconseguir l'objectiu de millora dels continguts, espais i accessos de la biblioteca del CDMAS, així com les tasques habituals de manteniment. Aquests són:

- S'ha procedit a la compra d'aquells llibres de temàtica especialitzada que s'han considerat d'interès per al fons de la biblioteca.
- S'han continuat les tasques de recull de documentació diversa i bibliografia per enriquir els dossiers d'artistes locals contemporanis.
- S'ha continuat amb les tasques de recull i manteniment de documentació diversa i bibliografia per enriquir els dossiers d'artistes històrics. La redacció de les fitxes d'inventari dels objectes de la col·lecció ha provocat i provoca diversos nivells de recerca i genera l'acumulació de gran quantitat de documentació i d'expedients vinculats, que cal posar a l'abast a través del Centre de Documentació del MAS (CDMAS).
- S'han continuat els intercanvis de publicacions amb d'altres entitats.
- S'ha procedit al registre dels nous ingressos i al manteniment del centre de documentació i de la biblioteca.

Cal notar que seguint els criteris iniciats l'any 2003, una selecció de publicacions, catàlegs i revistes de temàtica extralocal, es traslladen a la biblioteca del vapor Badia.

2. RECERCA AL MUSEU D'HISTÒRIA

2.1 Objectius

1. Impulsar la investigació i la divulgació dels estudis relacionats amb els programes de treball del museu, especialment la recerca que es deriva del comissariat de les exposicions de producció pròpia i que contribueix a l'aprofundiment en el coneixement de les col·leccions del museu i de la història de la ciutat.
2. Coordinar la investigació en el marc de projectes inclosos en els programes de Memòria Històrica i Cultura de Proximitat .
3. Fer el seguiment de les llicències d'obres en espais de protecció arqueològica, en coordinació amb l' Àrea d'Urbanisme, habitatge i Patrimoni i la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament i promoure els estudis patrimonials i arqueològics pertinents.
4. Fer el seguiment de les llicències d'enderroc en les àrees de protecció arqueològica i en els casos d'edificis d'interès patrimonial, en coordinació amb l'Àrea d'Urbanisme, habitatge i Patrimoni i la Regidoria de Medi Ambient de l'Ajuntament, i promoure els estudis patrimonials i arqueològics pertinents.
5. Impulsar la recerca sobre els materials arqueològics dipositats en el fons del museu amb l'objectiu de divulgar-ne els coneixements que aportin mitjançant el programa d'exposicions o bé per a la seva publicació en la col·lecció dels *Quaderns d'Arqueologia*.
6. Impulsar la recerca sobre temes d'arqueologia, història i patrimoni locals per a ser divulgats mitjançant el programa de conferències, per la seva publicació en la col·lecció *Quaderns de Patrimoni* i/o per a la seva publicació a la revista Arraona.

2.2 Actuacions

2.2.1 COMISSARIATS I ENCÀRRECS EXTERNES

En aquest apartat s'hi inclouen aquells encàrrecs externs al personal tècnic del Museu d' Història de Sabadell, que han implicat una recerca, un procés d'estudi o investigació al voltant de la col·lecció o de temes d'interès de la nostra ciutat, estiguin vinculats o no a activitats organitzades pel propi museu, com poden ser per exemple els comissariats d'exposicions i textos d'estudi per als catàlegs, ja que es consideren conceptualment com a recerques per elles mateixes, sovint el resultat d'aquestes recerques és un catàleg o qualsevol altre tipus de publicació o edició.

Totes aquelles altres recerques (comissariats o textos) han estat portades a terme pel personal tècnic del Museu d'Història de Sabadell.

- Per *De l'espai rural a la ciutat: la Concòrdia, Can Llong, Castellarnau... Sabadell i els seus barris*, el comissariat fou a càrrec de la Dra. Assumpta Muset i l'historiador Ricard Desola
- Per *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys*, el comissariat ha anat a càrrec de Mònica Blasco, de l'empresa Sintagma. Projectes Culturals, SL., amb la col·laboració de Xavier Clop, prehistoriador, i José Luís Molina, antropòleg i els tècnics dels museus organitzadors i de la Diputació de Barcelona.
- Per a l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945*, el comissariat va anar a càrrec del CEFID (UAB). Respecte l'elaboració dels textos dels diferents articles i apartats del catàleg de l'esmentada exposició, es van fer diferents encàrrecs externs a diversos autors, a banda dels textos assumits per diversos especialistes de l'equip de comissariat pertanyents al CEFID (UAB) o bé assumits per membres de l'equip tècnic dels Museus Municipals i a l'Arxiu Històric: Montserrat Llonch Casanovas, Jordi Calvet Puig, Àngels Casanovas i Romeu, Artur Cebrià i Escuer, Carles Santacana i Torres, Lluís Subirana, Tomàs Manyosa, Josep Ache, Antoni Cisteró García, Sílvia Espinosa i Mirabet, Rossend Lozano Moya, Ricard Mas Peinado, Miquel Bach, Daniel Venteo, Plàcid García-Planas i João Novaes I Raül Casado.

2.2.2 PROJECTES ESPECÍFICS DE RECERCA

Recerca històrica

- Revista Arraona
Durant el 2009 es treballa en l'edició del número 32.
- Beca d'història local Miquel Carreras

El mes de març del 2009 Soledad Bengoechea va lliurar en el seu projecte *Actituds i estratègies dels empresaris sabadellencs durant la Segona República (1931-1939)*, després que se li concedí una pròrroga per qüestions de salut.

- Sobre la memòria històrica

Al llarg de l'any 2009 s'ha continuat treballant en la documentació i la recerca sobre la memòria històrica a Sabadell, en els següents apartats i amb les següents actuacions:

- Tot el conjunt d'actuacions fetes a l'entorn de la recerca de la memòria històrica en aquests darrers anys, centrada sobretot en la documentació i recuperació patrimonial dels espais de memòria de la Guerra Civil de Sabadell s'han descrit en un article per a la seva publicació en la revista *Arraona*, núm. 32 (2009), amb el títol "Els espais històrics de la Guerra Civil a Sabadell. Un patrimoni emergent".

- S'ha continuat recollint diferents *testimonis orals* a l'entorn d'aquest tema de l'aviació a Sabadell durant la Guerra Civil, la indústria de guerra aeronàutica, els refugis antiaeris i l'arsenal i polvorí de l'aeroport de Sabadell (gravació sonora de les entrevistes i recollida de documentació gràfica, fotogràfica i històrica).
- Igualment, i en el marc de la preparació de l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell, 1931-1945*, l'equip tècnic dels MMS ha encarregat al filòleg José Luís Sàez Sánchez la *transcripció de les entrevistes fetes* durant les Jornades Europees del Patrimoni 2008 els dies 26 i 27 dins l'acció "Explica'ns-ho". L'objectiu d'aquestes transcripcions és que els testimonis orals filmats s'incorporin al fons d'entrevistes del Memorial Democràtic, per al seu ús i divulgació públics.
- El dia 10 de setembre es va fer una *visita tècnica* a l'arsenal i polvorí de l'aeroport, demanada per la directora del Museu de Gavà, Mònica Borrell, i l'arxivera municipal de Gavà.
- El dia 4 de desembre es va dur a terme una reunió tècnica a la Direcció General de la Memòria Democràtica de la Generalitat de Catalunya, a Barcelona, per tractar alguns temes del *Programa d'Espais de Memòria*. En aquesta reunió hi eren convidats diferents responsables de diferents entitats, institucions i Ajuntaments de Catalunya, i es va fer esment del procés de redacció del nou decret sobre la creació de la Xarxa d'Espais de Memòria de Catalunya i de les línies de treball per a la convocatòria de subvencions del Memorial Democràtic per a l'any 2010. Per part de Sabadell hi vam assistir els MMS (projecte de senyalització de l'arsenal i polvorí de l'aeroport) i l'Oficina de Patrimoni (projecte de recuperació i senyalització de les Coves de Sant Oleguer).
- En relació al projecte de *senyalització de l'arsenal i polvorí de l'aeròdrom de Sabadell* com a espai de memòria del Memorial Democràtic, es van sol·licitar diversos pressupostos de producció i col·locació a dues empreses: TriasquodDesign i CatPatrimoni.

Recerca arqueològica

- *Coordinació tècnica dels estudis i les analítiques especialitzades del jaciment arqueològic de Can Roqueta / Can Revella*, excavat entre els anys 2005 i 2006. La direcció científica d'aquests treballs és a càrrec de Mònica Oliva i Noemí Terrats (Arqueològic Terra-Sub SL), i el finançament és a càrrec de SBD Creixent, SA. Al llarg de l'any ha estat lliurat un estudi dels que quedaven pendents de l'any 2008: Dibuix del material arqueològic (X. Carlús).

- *En el marc de la preparació dels continguts de l'exposició Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys*, el MHS ha impulsat i coordinat la realització d'unes anàlitiqües premiminars d'unes denes d'un collaret de la necròpolis neolítica de Can Gambús 1 i d'un ornament de la necròpolis també neolítica de la Bòbila Madurell, per a la determinació de la seva matèria primera. L'estudi s'ha dut a terme gràcies a la col·laboració del Laboratori d'Anàlisis de Materials Arqueològics del Departament de Geologia / Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, a càrrec del Dr. Aureli Àlvarez i d'Ana Domènech. L'estudi s'ha fet conjuntament amb unes altres denes procedents d'un braçalet del jaciment de Mas d'en Boixos 1, de Pacs del Penedès (Servei d'Arqueologia i Paleontologia, Direcció General del Patrimoni Cultural / VINSEUM).
- *En el marc de la preparació del Quadern d'arqueologia núm. 6*, el MHS va sol·licitat al Servei d'Arqueologia i Paleontologia (Generalitat de Catalunya) la seva col·laboració per al finançament de l'estudi dels elements construïts en argila de l'època del bronze inicial procedents del jaciment de Can Roqueta II. Aquestes elements formen un conjunt aproximat de 200 fragments, provinents de 46 estructures. El finançament de l'estudi finalment va ser acceptat per part de la Direcció General del Patrimoni Cultural i la recerca anirà a càrrec de l'especialista Elena Garcia (estudi) i la Dra. Mercè Bergadà (anàlitiqües, UB).
- El mes de novembre es va presentar als MMS una *proposta de projecte d'estudi d'alguns conjunts ceràmics del neolític mitjà del fons del MHS*, per part de la doctorant en prehistòria Maëva Assous-Plunian, de la *Université de París Ouest Nanterre la Défense*. Aquest projecte està tutoritzat pel Dr. Miquel Molist, de la UAB, porta per títol "La céramique en contexte Sepulcros de Fosa (Catalogne, Néolithique Moyen, Ve/Ive millénaires): production, utilisation, identité culturelle et statut des vases". La seva realització està prevista per a l'any 2010, i s'estudiaran, bàsicament, materials procedents del jaciment de la Bòbila Madurell.
- *Coordinació de la intervenció arqueològica de restauració al Molí de Sant Oleguer*, sota la direcció de Mayte Rovira Sanz (Arqueociència Serveis Culturals SL), entre els mesos d'abril i juny, i amb autorització de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. Aquesta actuació s'ha realitzat en el marc del procés de rehabilitació, restauració i museïtzació d'aquest edifici històric com a alberg juvenil, i els treballs han consistit en l'adequació del terreny (extracció de terres d'aportació moderna i excavació d'una rasa d'evacuació d'aigües) i l'inici de la restauració de les parts originals: tasques de neteja manual, extracció de fusteria i ferratge originals malmesos, inhibició i protecció dels elements metàl·lics originals conservats.
- Seguiment tècnic d'intervencions arqueològiques. El MHS ha fet el seguiment d'algunes intervencions arqueològiques fetes al municipi al llarg d'aquest any. Actualment la gestió del patrimoni arqueològic a Sabadell és responsabilitat de l'Oficina de Patrimoni de l'Ajuntament de Sabadell, sota

la tutela de la Generalitat de Catalunya (Servei d'Arqueologia i Paleontologia). Al llarg de l'any 2009 s'ha assistit a diverses visites d'obra i reunions de treball, de les següents intervencions.

- Passeig de la Plaça Major-2a fase i Passeig de Manresa (obres del Metro de Sabadell).
- Masia de Can Roqueta (Associació Pro Disminuïts Psíquics de Sabadell i Comarca).
- Solar del futur Museu del Gas, Plaça del Gas.

2.2.3 ALTRES RECERQUES

A continuació es resumeixen algunes de les recerques externes que s'han atès des del MHS:

- Catalina Restrepo. Per a la realització de la seva Tesis doctoral sobre les col·leccions de mineralogia de les institucions museístiques catalanes, ha consultat la col·lecció de mineralogia. La tesis li dirigeix el geòleg Dr. Josep Ma. Mata i Perelló de la Universitat Politècnica de Catalunya
- Elena García, arqueòloga. Ha continuat l'estudi dels elements constructius de terracuita del paratge arqueològic de Can Roqueta, enguany concretament ha centrat els estudis en els materials constructius de terracuita pertanyents a l'horitzó cronològic del Bronze inicial del jaciment de Can Roqueta II.
- Alfons Fíguls, arqueòleg. Consulta sobre les destrals polides d'època neolítica dels fons del MHS. Per un estudi comparatiu amb les localitzades al solsonés.

2.2.4 BIBLIOTECA

Amb data del mes d'octubre es va continuar amb les tasques de manteniment de la catalogació de les noves entrades de material bibliogràfic, hemerogràfic i en suport audiovisual de la biblioteca del MHS.

Per a dur a terme aquesta feina es va contractar a la Sra. Roser Buscarons Trilles, bibliotecària, la qual ja havia treballat en aquesta mateixa feina l'any 2008. El contracte s'ha elaborat per un total de 200 hores.

El treball ha consistit en:

1. Catalogació, amb el programari informàtic Winisis, de les noves entrades de material bibliogràfic i hemerogràfic que ha rebut el MHS fins la data d'inici del contracte, les quals es troben sense registrar.
2. Ordenació física i sistemàtica de totes aquestes noves publicacions.
3. Incorporació a la base de dades informàtica de les noves entrades de materials de videoteca i audioteca del MHS.

La finalització de les tasques està prevista per a finals del mes de gener del 2010.

3. RECERCA AL MITL, MUSEU DE LA INDÚSTRIA TÈXTIL LLANERA

3.1 Objectius

1. Continuar el seguiment de les llicències d'enderroc dels conjunts industrials tèxtils d'interès històric, en coordinació amb l'Àrea d'Urbanisme, habitatge i Patrimoni de l'Ajuntament, per promoure'n el seu estudi previ a l'enderroc.
2. Promoure la investigació de la col·lecció de mostraris tèxtils en procés de catalogació, per conèixer millor les seves característiques i analitzar les línies
3. Seguir amb la recerca entorn les xemeneies de la ciutat.

3.2 Actuacions

Veure l'Apartat de fons del Museu de la Indústria Tèxtil Llanera

CAPÍTOL IV. LA DIFUSIÓ

1. DIFUSIÓ DES DE L'ARXIU HISTÒRIC

1.1 Objectius

Els objectius generals d'aquest programa són l'atenció presencial dels usuaris a la sala de consulta de l'AHS, l'atenció escrita i la generació de productes editorials per a la difusió dels fons o de les activitats de l'AHS, inclosa la web de l'AHS

1.2 Actuacions

1.2.1 SERVEI AL PÚBLIC

Nombre d'usuaris i consultes per tipus d'usuari

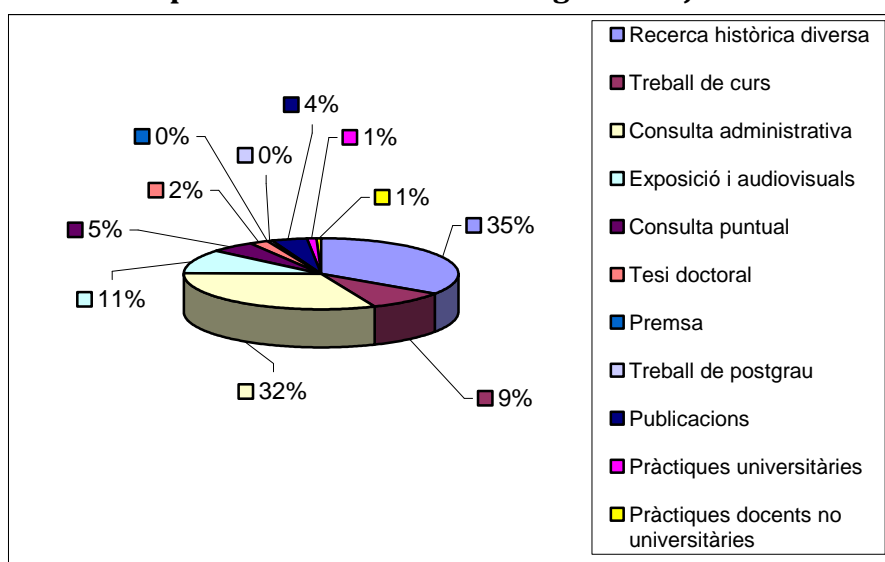
	Usuaris	Consultes
Investigador	645	1717
Ciudadà -no investigador-	646	1205
Personal de l'Ajuntament	231	756
Estudiant	87	119
Estudiant universitari	169	359
Administratius de la gestió privada	286	510
Documentalista i periodista	233	801
Altres administracions públiques	4	4
	2301	5471

Al llarg de 2009 s'ha produït un augment d'usuaris (+3,46%), i existeix un lleuger decreixement del nombre total de consultes (-2,9%), situant-se les xifres de consulta un xic per damunt de les de 2007. Les tendències per tipologies segueixen la tònica dels darrers temps: les consultes de l'investigador pròpiament dit baixen (-74%), les consultes de l'estudiant universitari es mantenen força estables (-7%) (l'any 2008, el descens fou del -38%), mentre algunes tipologies han incrementat substancialment: (documentalista-periodista (+ 294%), administratius de la gestió privada (+40%). Des del punt de vista de l'objecte de recerca, l'elaboració de tesis doctorals i treballs de postgrau torna a caure força (-39% i -70% respectivament. Així mateix, les consultes amb motiu de l'elaboració d'una publicació cauen més del 50%, en aquest cas sembla clara la incidència de la crisi econòmica en la producció editorial.

Nombre d'usuaris i consultes per objecte de recerca

	Usuaris	Consultes
Recerca històrica diversa	794	2038
Treball de curs	209	343
Consulta administrativa	732	1266
Exposició i audiovisuals	249	851
Consulta puntual	117	192
Tesi doctoral	50	118
Premsa	4	18
Treball de postgrau	11	26
Publicacions	98	509
Pràctiques universitàries	23	60
Pràctiques docents no universitàries	14	50
	2301	5471

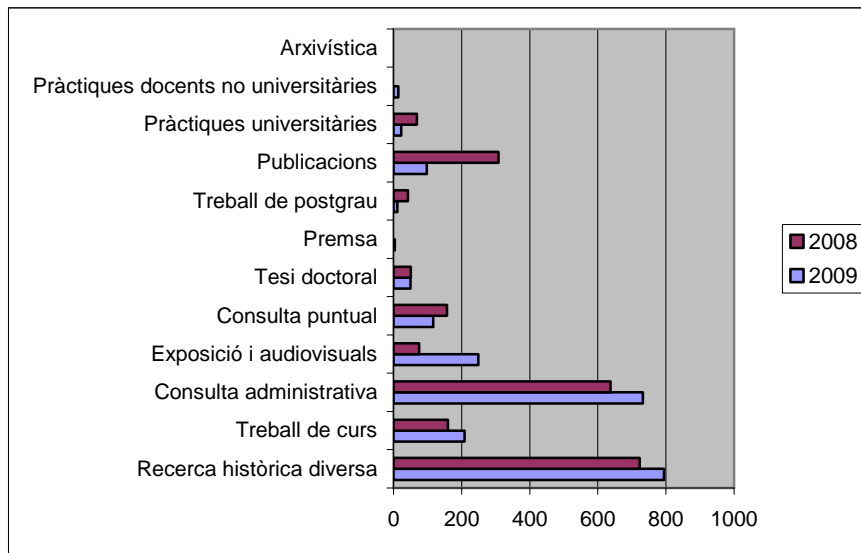
Distribució percentual dels usuaris segons l'objecte de recerca

Evolució dels usuaris per objecte de recerca, 2008-2009

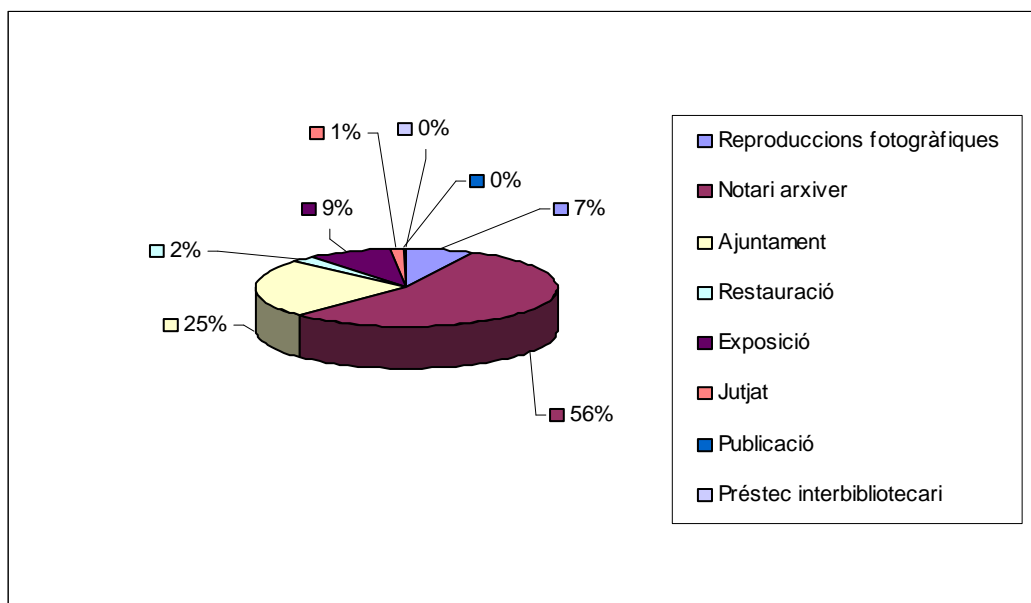
	2008	2009
Recerca històrica diversa	723	794
Treball de curs	160	209
Exposició i audiovisuals	75	249
Publicació	308	98
Consulta administrativa	637	732
Consulta puntual	157	117
Treball de postgrau	42	11
Tesi doctoral	51	50

Premsa	1	4
Arxivística	1	0
Pràctiques universitàries	69	23
Pràctiques docents universitàries	no0	14
	2.224	2.301

Nombre de préstecs per tipus de sortida

Reproduccions fotogràfiques	72
Notari arxiver	549
Ajuntament	242
Restauració	24
Exposició	91
Jutjat	13
Publicació	3
Préstec interbibliotecari	1
Total	995

Tipus i nombre de documents utilitzats en el préstec

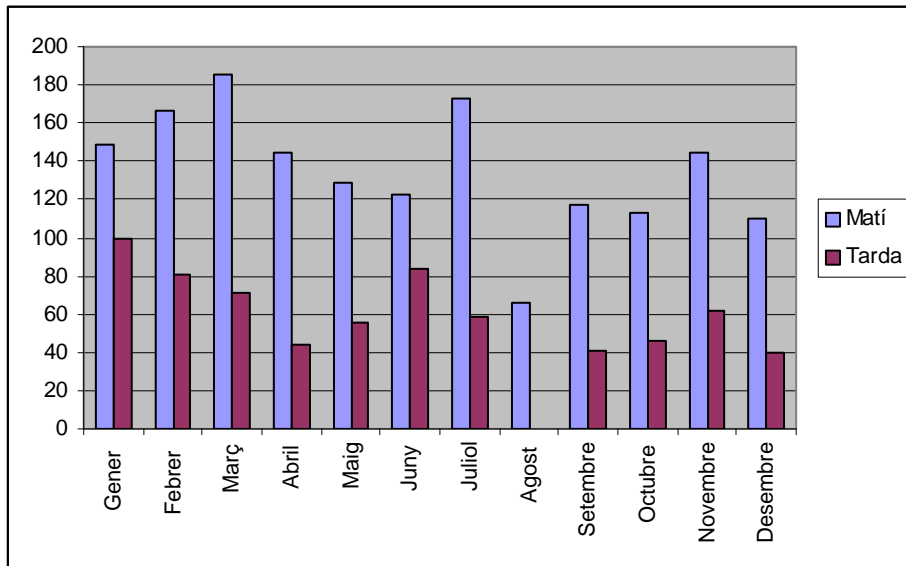
Capsa	3
Carpeta	2
Cartell	3
Diapositiva	1
Document sòlt	47
Expedient	249
Fotografia	10
Negatiu fotogràfic	1
Pel·lícula	1
Pergamí	24
Plànol	64
Publicació periòdica	7
Vídeo	1
Volum	578
Total	991

El servei de préstec ha baixat globalment un 11%, però convé recordar que l'any 2008 havia crescut un 18, i, encara, el 2007, un 5%.

Distribució d'usuaris per mesos i torns

	Matí	Tarda	Total
Gener	149	99	248
Febrer	166	81	247
Març	185	71	256
Abril	144	44	188
Maig	129	55	184
Juny	123	84	207

Juliol	173	59	232
Agost	66	0	66
Setembre	117	41	158
Octubre	113	46	159
Novembre	144	62	206
Desembre	110	40	150
Total	1.619	682	2.301

Distribució de consultes per mesos i torns

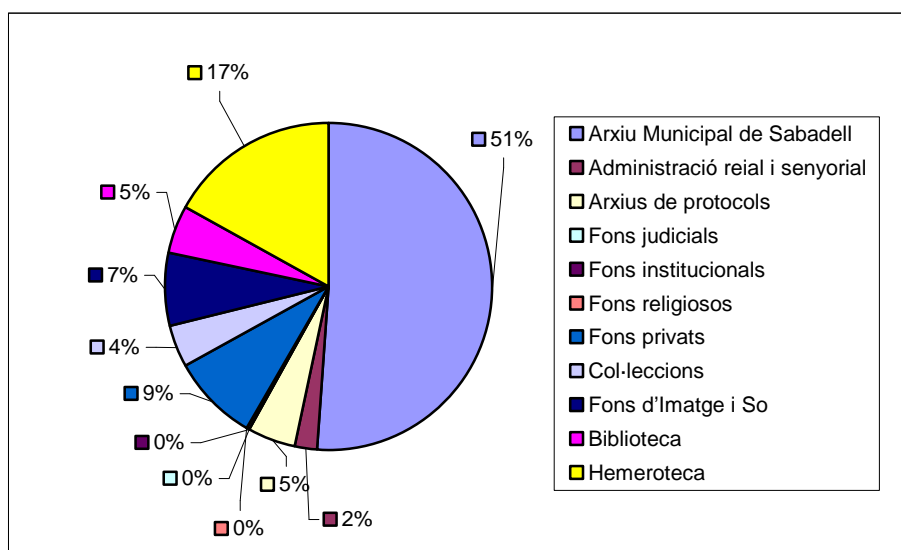
	Matí	Tarda	Total
Gener	362	195	557
Febrer	391	129	520
Març	365	152	517
Abril	328	103	431
Maig	293	122	415
Juny	392	261	653
Juliol	442	143	585
Agost	135	0	135
Setembre	277	83	360
Octubre	293	80	373
Novembre	300	129	429
Desembre	371	125	496
Total:	3.949	1.522	5.471

Consultes per fons d'arxiu

Arxiu Municipal de Sabadell	2.794
Administració reial i senyorial	123
Arxius de protocols	255
Fons judicials	7
Fons institucionals	5
Fons religiosos	6
Fons privats	468
Col·leccions	236
Fons d'Imatge i So	391
Biblioteca	257
Hemeroteca	927

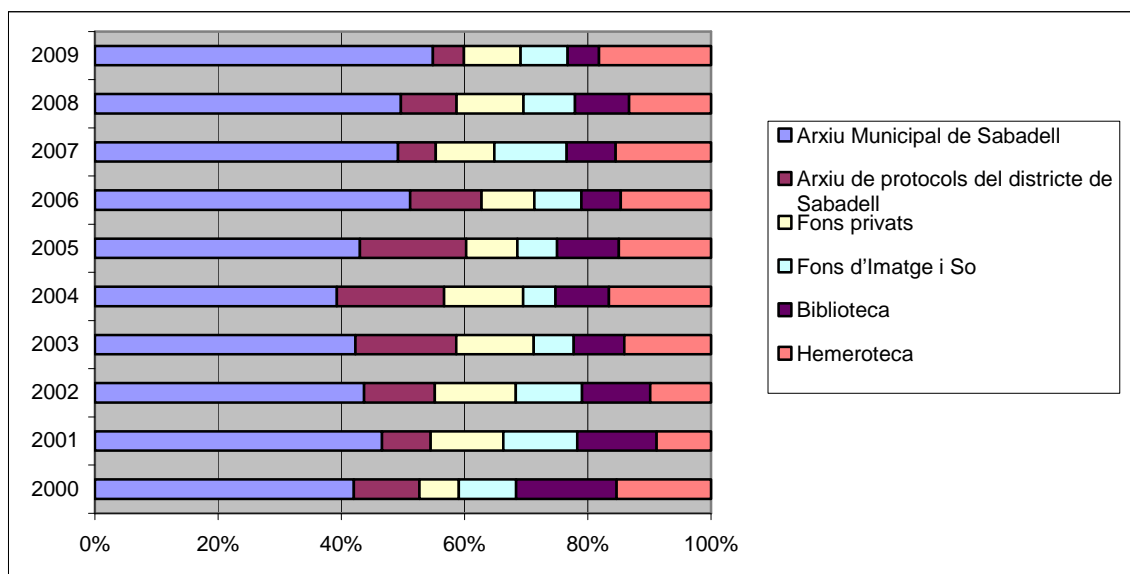
Total 5.469

Distribució percentual de les consultes per fons d'arxiu

Evolució decennal. Fons més consultats

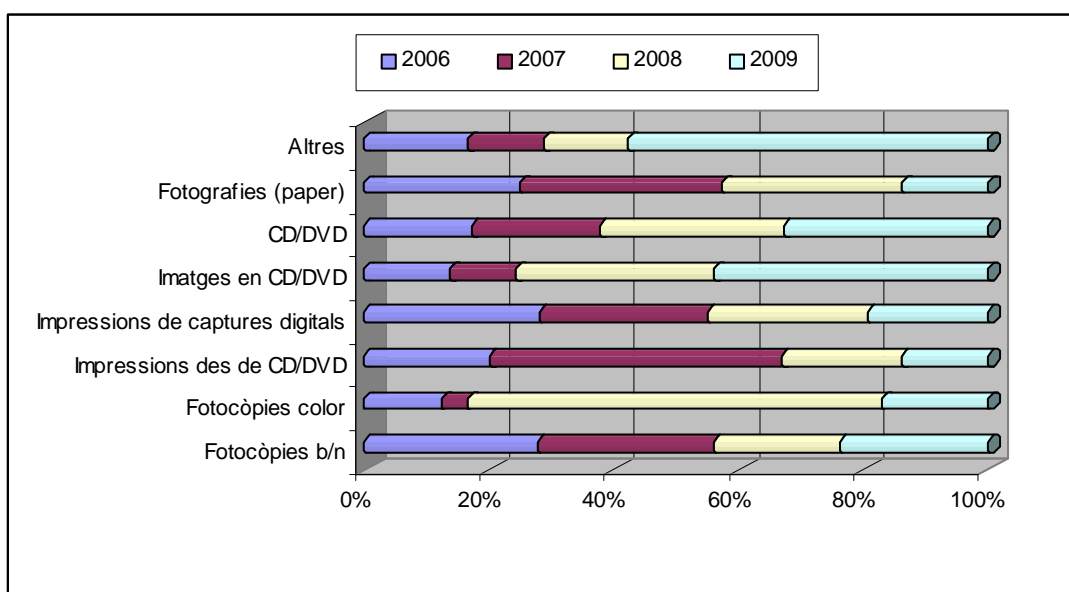
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Arxiu Municipal de Sabadell	3.071	3.097	2.912	2.080	1.970	2.181	2.707	2.388	2.693	2.794
Arxiu de protocols del districte de Sabadell	780	526	767	804	873	873	612	298	490	255
Fons privats	467	786	876	618	643	422	454	461	589	468
Fons d'Imatge i So	678	796	715	319	264	327	403	568	453	391
Biblioteca	1.192	857	738	404	433	509	338	387	476	257
Hemeroteca	1.120	587	658	692	832	758	775	751	720	927
Total	7.308	6.649	6.666	4.917	5.015	5.070	5.289	4.853	5.421	5.092

Reproducció documental generada pel servei d'atenció al públic

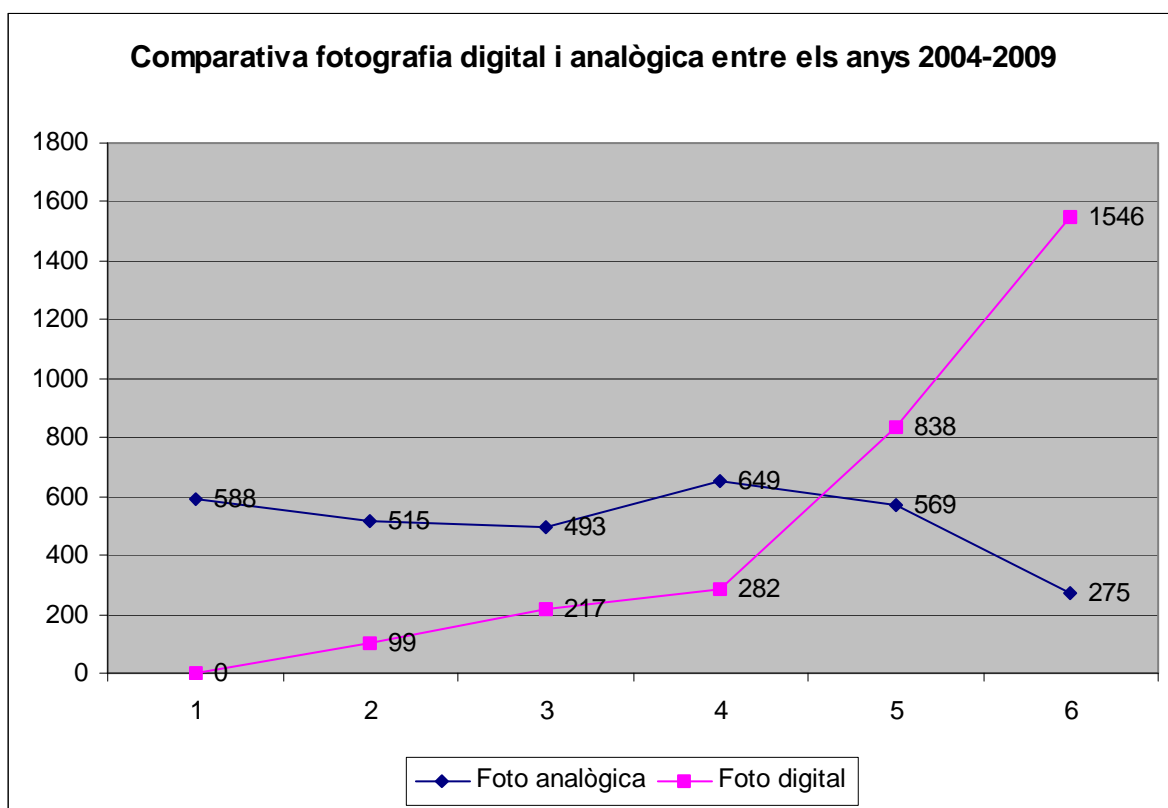
2006 2007 2008 2009

Fotocòpies b/n (DIN A4 / DIN A3 / plànols)	9.824	9.947	7.072	8.326
Fotocòpies color (DIN A4 / DIN A3)	47	15	249	63
Impressions des de CD/DVD (DIN A4 / DIN A3)	712	1.665	675	490
Impressions de captures digitals (color / tònnner)	1.064	1.009	964	721
Imatges carregades en CD/DVD	491	391	1.134	1.588
CD/DVD	40	48	69	76
Fotografies (en suport paper)	496	649	570	276
Altres (diapositives, vídeos, cintes cassette,...)	11	8	9	38

Evolució de les sol·licituds de reproducció de la secció d'Imatge i So

ANY	Fotografia	Imatge CD/DVD	Diapositiva	Negatiu	Reutilització	TOTAL
2003	268	0	83	7	0	358
2004	505	0	42	12	0	559
2005	503	99	26	0	14	642
2006	493	217	0	0	2	712
2007	649	282	0	0	14	945
2008	569	838	0	0	9	1416
2009	275	1546	0	0	25	1846
TOTAL	3433	2982	151	19	64	6649

Les reproduccions fotogràfiques de l'ahs obtingudes per mitjans digitals s'han incrementat un 84%, mentre que les analògiques han baixat prop d'un 50%. Aquesta inversió és resultat de la introducció de les noves tecnologies no només en els mètodes de treball de l'AHS sinó a tota la societat en general, que cada vegada els utilitza més.

1.2.2 DIFUSIÓ I EXPLOTACIÓ DEL FONDS

ABAD SENTÍS, Josep

Transcripció de manuscrits d'Antoni Bosch i Cardellach.

ANGLE EDITORIAL.

Fotografies per l'exposició itinerant organitzada conjuntament amb la Diputació de Barcelona a partir de les imatges del llibre "La vida rural a Catalunya".

BACARDIT MASFRET, Francesc

Genealogia familiar. Investigació particular.

BENGOECHEA ECHAONDO, Soledad

Empreses i empressaris sabadellencs durant la Guerra Civil a Sabadell. Article a la revista Arraona.

BONSFILLS GISBERT, Francesc; MONTSERRAT MARTÍ, Josep Ma.

Estudi arquitectònic i patrimonial de la fàbrica Molins. Encàrrec de l'Oficina de Patrimoni.

BURGOS NÚÑEZ, Antonio

Fotografies per il·lustrar la publicació d'una monografia titulada "Los orígenes del hormigón armado en España"

COIGNARD, Cindy

El mutualisme de les dones del POUM. Tesi doctoral dirigida per Danièle Bussy Genevois. Universitat de Paris 8.

CAMPS HARDER, Núria i LAUDO CORTINA, David

Recerques sobre temes diversos relacionats amb la Creu Alta de Sabadell.

CARMONA MARÍN, Maria Carme; JUNYENT CARRERAS, Eugeni

Evolució urbanística de l'Eixample. Premi Caixa de Sabadell.

Estudis patrimonials de diversos edificis de Sabadell.

CASADO GONZÁLEZ, Raül

Treballs de documentació per a l'exposició sobre República, Guerra Civil i postguerra a Sabadell. Museus de Sabadell

CASANOVAS ROMEU, Àngels

Biografia de Miquel Crusafont. Publicació

Fotografies per una conferència a la Fundació Bosch i Cardellach titulada "l'entorn familiar i les relacions personals de Miquel Carreras".

COMADRAN ORPÍ, Marc

Noucentisme a Sabadell. Tesi doctoral dirigida per Jaume Aulet. UAB.

DE ARRIBA DE LA CALLE, Jordi

Fotografies pel suplement de la Vanguardia titulat "els Ajuntaments democràtics".

DEU BAIGUAL, Esteve
Història de la indústria tèxtil a Sentmenat. Futura publicació dels Amics del Museu-Arxiu de Sentmenat (abril 2010).

CAMPILLO GUAJARDO, Maria; DOMÈNECH SAMPERE, F. Xavier; MARÍN CORBERA, Martí;
Comissariat de l'exposició i catàleg d' "Una esperança desfeta: Sabadell, 1931-1945". Museus de Sabadell

ENCICLOPÈDIA CATALANA, S.A.U.
Fotografies per il·lustrar 4 volums de "Un segle d'història de Catalunya en Fotografies" i els "Atles d'història d'Andorra, Illes Balears, Catalunya i País Valencià".

ERILL PINYOT, Gustau
Els Meca i Clasquerí.

ESTADELLA SERRAT, Marcel
Història dels autobusos de Sabadell. Investigació per a ARCA (Associació per a la recuperació i conservació d'autobusos).

ESPUNY TOMAS, Maria Jesús
Fotografies per il·lustrar la publicació de la monografia "los obreros del comercio: cooperativismo y relaciones laborales"

FORCALES GUTIÉRREZ, Ana Maria
Genealogia familiar. Investigació particular.

FERNÁNDEZ ÁLVAREZ, Anna
El pintor sabadellenc Ramon Barrera.

GUARCH CASTRO, Josep Maria
Història del C.E. Mercantil. Pàgina web.

HUMBERT RIUS, Miquel
Història cultural de Sabadell: Lieder Cámara. Investigació particular.

LÓPEZ GARCIA, Mercè
Ressenya històrica de l'empresa Felio Comadran Cisa. Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa

LOZANO MOYA, Rossend
Art a Sabadell durant la República, la Guerra Civil i la primera post-guerra. Catàleg i exposició MHS.

LUNATUS
Muntatge sobre el Comte Arnau. Centre de Visitants del Comte Arnau. Abadia de Sant Joan de les Abadesses.

MANYÉ MARTÍ, Lourdes
Escrits de l'exili de Francesc Trabal. Furman University (EUA).

MARÍN GELABERT, Maria
Estudi previ per a la futura creació del Museu del Gas a Sabadell. Fundació Gas Natural.

MASJUAN BRACONS, Eduard
La Setmana Tràgica a Sabadell. Revista Avenç.

MEDINA GARCÍA, Ricard
Filatures de carda a Sabadell.

MESEGUER BELL, Pol
La repressió al Vallès 1651-1660. Tesis doctoral dirigida per Antoni Simon Tarrès. UAB.

MILLÀS CASTELLVÍ, Carles
"Canvis i continuïtats en la demografia històrica catalana. El cas d'Olesa de Montserrat". Tesis doctoral dirigida per Joaquin Recaño. UAB.

MUSET PONS, Assumpta; DESOLA MEDIIVILLA, Ricardo
Treballs de documentació de l'exposició "De l'espai rural a la ciutat: la Concòrdia, Can Llong, Castellarnau". Museu d'Història de Sabadell.

NARANJO MUÑOZ, Eladio
Paper segellat en diversos fons documentals: notariais, eclesiàstics, municipals. Recerca particular.

NAVAS ORTIZ, Manuel
Investigació sobre Fernando de la Torre (tinent coronel d'artilleria). Arxiu d'Història de Castellar del Vallès.

OBIOLS ARDERIUS, Pere
Fotografies per il·lustrar la conferència titulada "història de la pediatria, 15 anys a Sabadell". Fundació Bosch i Cardellach 16 de maig de 2009.

PAGÈS CAPELLA, Josep Maria
Genealogia familiar. Investigació particular.

PINYA BATLLEVELL, Daniel
Genealogia familiar. Investigació particular.

PONT BERTRAN, Jaume
La Festa Major de la Creu Alta a la premsa local. Possible publicació.

RAURELL VIDAL, Carles
Genealogia familiar. Investigació particular.

RENOM ROVIRA, Miquel
Fotografies per un documental titulat "Sabadell i l'aigua".

RIBALTA PUIG, PERE
Història de l'aviació a Sabadell. Publicació i pàgina web.

RIBÉ MONGE, Genís
Exposició "Una esperança desfeta, 1931-1945". Museus de Sabadell

ROIG DEULOFEU, Albert
Estudi històric-arquitectònic de diversos edificis patrimonials (Can Feu, Escola dels Pares Escolapis, ...).

ROYO ROLDÁN, Beatriz
Llicències d'obres associades a l'actual traçat del Metro de Sabadell. Empresa Applus.

RUTÉS CABA, Josep
Història de Correus a Sabadell.

SALVÀ PICÓ, Ma. Engràcia
L'obra de Josep Espinalt a la casa Barata. Exposició, publicació i comunicació a Congrés d'Història de l'Art 2010.

SALA ROCA, Martí
Actes esportius a Sabadell l'any 1959. Mostra al Casal Pere Quart.

SELMA LORENTE, Gonzalo
Buidat de la sèrie "Matrius dels rebuts d'enterraments" del fons Municipal. Elaboració d'una base de dades . Dins el projecte "Enxarxeu-ho" de la Societat Catalana de Genealogia, Heràldia, Sigil·lografia, Vexil·lologia i Nobiliària.

SAPIENS SCCL
Fotografies per documentar l'article "començar de nou lluny de casa" publicat al número 79 d'abril de 2009

SERRANO BLANQUER, Jordi
Biografia de J. B. Salas Anton. Futura publicació de la Fundació Roca i Galès.

TARRES MARGARIT, Ramon
Fotografies per a l'exposició 55 anys de la Parròquia de Torre Romeu.

TELEVISIÓ DE CATALUNYA TV3/C33
Imatges per al Sense Ficció: Querida Doña Elena

TRANSVERSAL PRODUCCIONS CULTURALS S.L.

Fotografies per a "Colònies industrials". Exposició al Museu d'Història de Catalunya

UYÀ PUIGMARTÍ, Rafael
Memorial "Antoni Farrés".

VALERO GÓMEZ, Ma. Carmen
El modernisme a Sabadell. Treball de curs. UAB

VALERO MUÑOZ, Sergi
El vapor Badia. Treball de curs dirigit per Joan Puigdomènech. ETSAV.

VIDAL SALMERÓN, Constantino
Estudi sobre l'ús de la paraula "jueu" com a insult. IV Congrés per a l'Estudi dels jueus en territori de llengua catalana (Barcelona i València).

VILLAR GARRUTA, Conchi
Activitat econòmica a Catalunya i gènere. Investigació per a la UB (prof. Cristina Borderías).

Participació en exposicions mitjançant préstec de documents originals

"L'handbol i l'esport a Sabadell". Casal Pere Quart, 27 de maig de 2009 a 7 de juny de 2009.

"Literatures de l'exili. Retorn a Catalunya". Institució de les Lletres Catalanes, 21 d'abril 2009 – 21 de juny 2009.

"De l'espai rural a la ciutat: Concòrdia, Can Llong, Castellarnau". Museu d'Història de Sabadell, 28 de maig del 2009 – 19 de juliol del 2009.

"Una esperança desfeta: Sabadell, 1931-1945". Museus de Sabadell, 17 de desembre de 2009 – 28 de març de 2010.

"Societat Industrial". Museu Industrial del Ter. Exposició permanent.

1.2.3 PROGRAMA PEDAGÒGIC

- 14 de gener. Prolaboral Xalest. 12 alumnes (+ 2 educadors).
- 9 de febrer. Prolaboral Xalest. 6 alumnes (+ 1 educador).
- 11 de febrer. Prolaboral Xalest. 6 alumnes (+ 1 educador).
- 25 de febrer. CFA Concòrdia. GES II. 10 alumnes.
- 27 de febrer. CFA Concòrdia. GES II. 10 alumnes.
- 5 de març. CFA Concòrdia. GES II. 14 alumnes.
- 10 de març. CFA Concòrdia. GES II. 6 alumnes

1.2.4 PUBLICACIONS DE L'ARXIU

Durant el 2009 es treballa en l'edició del número 32 de la revista *Arraona*

2. DIFUSIÓ DES DEL MUSEU D'ART

2.1 Objectius

1. Manteniment i difusió de l'exposició permanent del museu.

Entesa com la columna vertebral de tota institució museística, on es comunica el discurs bàsic del museu, en el nostre cas, un museu d'art local que vol difondre la història i l'art sabadellenc, a través d'una selecció representativa de la col·lecció que conserva.

2. Planificar, coordinar i gestionar la programació d'exposicions temporals dels museus.

A partir del criteris següents:

1. *Intensificar el treball conjunt entre els museus locals.*

Per aquest any, es vol intensificar la col·laboració i el treball conjunt entre els museus de Sabadell, compartint objectius, projectes de recerca i de difusió, a través d'exposicions i de l'edició compartida de publicacions.

Es vol oferir, d'aquesta manera, una lectura transversal entre les diferents disciplines o els àmbits que conformen els diferents moments històrics, al marge de la naturalesa pròpia dels objectes presentats i que casa museu conserva segons la seva especialitat.

Aquest primer exercici de col·laboració es portarà a terme al voltant del que va representar la guerra civil a la nostra ciutat, aprofitant el seu 70 aniversari i dins d'un marc de recuperació de la memòria històrica.

2. *Potenciar lectures renovades de comissariat.*

Es volen potenciar aquells treballs de recerca i de difusió renovadors, que si bé tenen una base teòrica i històrica rigorosa, afavoreixen un tractament transversal entre diferents disciplines, s'encomanen de mitjans més propis d'altres àmbits de la cultura, com poden ser el periodisme, la literatura o les noves tecnologies de la imatge, entre d'altres de possibles, i ofereixen lectures històriques contemporànies, amenes i novadores.

3. *Continuar presentant exposicions d'interès per al gran públic.*

Incentivar la presència de mostres d'interès per al gran públic, les quals han de ser d'alta qualitat artística i d'importància a nivell nacional, potenciant al mateix temps les col·laboracions i el patrocini tant d'entitats públiques com d'entitats privades.

Se seguiran potenciant les relacions del Museu d'Art de Sabadell tan a títol particular com a través de les taules existents a l'efecte, com són la xarxa de museus locals de la Diputació de Barcelona o la comissió d'arts visuals de la Generalitat de Catalunya, entre d'altres que puguin sorgir, amb les principals entitats culturals del nostre país.

4. *Consolidar el MAS com a centre de recerca i de recuperació d'autors i de temes artístics d'abast nacional.*

La trajectòria del MAS, pel que fa a la recerca i la difusió d'autors i de moviments artístics locals, la convertit al mateix temps en un centre de referència per als investigadors que volen portar a terme estudis i edicions d'autors o i de temes d'un abast ja més nacional, i fora sempre de l'àmbit que suposa la ciutat de Barcelona.

Se seguirà col·laborant en les taules existents a l'efecte, com són la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona o la comissió d'arts visuals de la Generalitat de Catalunya, entre d'altres que puguin sorgir.

5. *Continuar la línia de recerca d'autors històrics i de temes d'història de l'art local.*

El MAS ha de continuar l'estudi d'aquells autors o temes artístics locals que han conformat la nostra història de l'art. Aquestes recerques han de permetre anar configurant el discurs expositiu i de la col·lecció que abasta des de la guerra civil als nostres dies, al mateix temps que es creen punts de referència històrica renovadors, i es difon a un nivell nacional la nostra pròpia història. En aquesta línia cal entendre la major part de les exposicions programades enguany.

6. *Ampliar el continguts de les ofertes expositives: intensificant la presència de creadors locals.*

Durant els darrers anys s'han prioritzat les exposicions de recuperació d'autors locals de primera línia, tant històrics com contemporanis, o d'estudis d'èpoques o moviments destacables dins la nostra pròpia història, els quals estaven mancats del seu corresponent anàlisi.

Volem continuar la línia encetada l'any 2005, amb d'altres tipus de continguts que també són d'interès pel públic local i que estan directament implicats amb les funcions i objectius que ha de tenir un museu d'art local, i concretament el Museu d'Art de Sabadell.

Així doncs, el MAS ha d'intensificar la difusió d'aquells creadors de la nostra ciutat que difícilment poden donar a conèixer la seva obra fora dels àmbits comercials. Així es proposa oferir els espais d'exposició per mostrar trajectòries, propostes temàtiques, etc. d'alguns d'aquests artistes més representatius i que configuren l'actiu artístic local.

Se seguiran potenciant les relacions del Museu d'art de Sabadell amb els artistes locals, tan a títol particular com a través d'altres entitats històric artístiques existents.

7. *Continuar la difusió de la creació artística més contemporània local i nacional*

El MAS és un centre ja consolidat pel que fa a l'ajut i difusió de la creació contemporània més actual. Es proposa seguir en aquesta línia a través de mostres com les de la *sala d'exposicions de la Nau sud l'Estruch*.

8. *Continuar amb l'estudi i difusió de les col·leccions pròpies.*

El Museu d'Art de Sabadell incideix especialment en l'estudi de les col·leccions pròpies. Vol oferir, al mateix temps, unes lectures renovades d'aquests fons, més àmplies i transversals, sempre exigents i rigoroses, però que sobrepassin els objectius purament historiogràfics, per oferir al gran públic enfocaments renovadors, que enriqueixin el coneixement dels objectes artístics, a partir de contextualitzacions no només artístiques, sinó també històriques, antropològiques, socials, estètiques, tècniques, entre d'altres.

En aquesta línia destaquem: *La natura morta a la col·lecció del MAS*.

9. *Aquelles altres arts*

El MAS continuarà destacant l'estudi i la difusió d'aquelles disciplines artístiques considerades erròniament com a menors, com són la fotografia, el còmic, la ceràmica, etc.

En aquesta línia destaquem: Albert Rifà.

3. Gestionar el programa d'exposicions itinerants de producció pròpia.

Durant els darrers anys s'ha portat a terme amb gran èxit el programa d'exposicions itinerants del MAS, amb l'ajut de la xarxa de museus locals de la Diputació de Barcelona. Durant l'any, es coordinaran aquestes mostres i es seguiran promocionant, per millorar així la difusió del nostre treballs i dels nostres fons.

4. Intensificar les activitats de dinamització.

Entenent-les com aquell tipus d'activitats puntuals de curta durada, com conferències, cursos, presentacions, petites mostres, etc., amb l'objectiu d'afavorir una major presència del públic als museus i altres punts patrimonials de la ciutat. En aquesta línia cal entendre la participació en els diferents esdeveniments de la ciutat.

5. Promoure el treball conjunt entre entitats públiques i privades locals i nacionals.

El museu continua i intensifica la col·laboració amb d'altres entitats públiques i privades, locals i nacionals, per portar a terme projectes de co-organització o de col·laboració, en els àmbits de la recerca i de la difusió artística.

6. Continuar intensificant les activitats didàctiques i per a grups.

A través de visites, tallers didàctics, itineraris i xerrades als centres d'ensenyament per a grups escolars i altres col·lectius interessats per tal de difondre l'art de Sabadell.

Per aquest any els objectius de treball se centren en trobar millors estratègies per incrementar el rendiment educatiu de les visites escolars de tots els grups d'edats, millorar la comunicació externa, o sigui fer més visible les activitats ofertades, així com d'altres propostes noves i renovades que s'especifiquen en el capítol corresponent, destacant les que es refereixen al públic adolescent.

7. Ampliar i millorar la difusió del patrimoni local.

Sempre cal seguir treballant per millorar la difusió al gran públic de les col·leccions del museu i del patrimoni local, a través dels materials de difusió editats, la publicitat, etc. Destaquem que per aquest any volem millorar la pàgina WEB de l'Ajuntament de Sabadell.

8. Intensificar el suport a la creació contemporània. Programa d'arts visuals de l'Estruch.

El mes de setembre del 2007 s'inicià la programació d'arts visuals a la seva nova seu, la nau sud, rehabilitada del centre de creació i difusió artística l'Estruch, amb l'objectiu de crear un únic centre de suport a la creació i difusió de la creació contemporània a la nostra ciutat. Es pretén que aquest trasllat permeti crear sinèrgies i multidisciplinarietat en la creació, facilitant d'aquesta manera el treball conjunt dels creadors i donant suport als processos de recerca i a l'experimentació de nous llenguatges artístics, un concepte sense el qual no és possible entendre el món de la creació en l'actualitat.

Des del Museu d'Art es seguirà portant la direcció del programa d'arts visuals, programant les residències, els tallers de creació, les exposicions i totes les activitats complementàries, que s'hi realitzin.

D'aquesta manera, creix qualitativament i quantitativament l'oferta cultural d'arts visuals contemporànies a la nostra ciutat. El Museu d'Art es buida de part d'uns continguts que històricament li eren propis, per a desenvolupar-los d'una manera més intensa i d'acord a la creació contemporània actual, a l'Estruch, un centre molt més adequat i d'acord als objectius plantejats.

2.2 Actuacions

2.2.1 EXPOSICIÓ PERMANENT

Les intervencions portades a terme l'any 2009 han estat les següents:

- Recerca i actualització de la documentació sobre La *col·lecció 1875-1936*. Amb motiu de la reobertura del Museu d'Art després de les obres, s'ha dut a terme una revisió de l'estat de conservació de les peces, així com una actualització de les dades referenciades a la documentació. S'ha seguit treballant per millorar el coneixement existent sobre la història de l'art local, a través de les obres que es mostren a l'exposició permanent.
- Registre i documentació de les obres exposades als salons històrics de la Casa Turull. Revisió de les obres i els objectes exposats, registre de totes aquelles obres no referenciades a la documentació, millora de la informació recollida i reemplaçament d'obres que havien estat retirades per altres de cronologia i procedència similar.
- *L'exposició permanent i les escoles*. S'ha millorat l'oferta de les activitats didàctiques de l'exposició permanent i la Casa Turull.

2.2.2 EXPOSICIONS TEMPORALS

Sala planta baixa

- *Talent latent*

Dates: del 4 de desembre de 2008 al 18 de gener del 2009

Coordinació: Museu d'Art de Sabadell

Organització: Entitat Autònoma de Difusió Cultural i programa de circuits i gires de la Direcció General de Cooperació Cultural, Àrea de difusió i cooperació artístiques de la Generalitat de Catalunya i Museu d'art de Sabadell

Comissariat: Álvaro de los Ángeles, Marta Dahó i Tanit Plana

Amb publicació.

Servei educatiu del Museu d'Art de Sabadell. Visites guiades per a grups.

Amb activitats de dinamització:

- Espai Família'RT. Mirades. Durant tota l'exposició, espai d'activitats per al públic familiar. Activitat gratuïta.

- Visites comentades el diumenge 15 de juny, d'11 h. a 2h. Activitat gratuïta.

El MAS ha prioritzat la fotografia en els diferents programes de treball que desenvolupa, ja sigui històrica o contemporània, bàsicament d'autors locals però també nacionals i internacionals. D'aquesta manera, volia instaurar aquesta tècnica al mateix nivell que les tradicionals anomenades Belles Arts, al costat de la pintura, l'escultura i d'altres.

Així, en aquesta història, volem destacar l'habitual participació del MAS a l'antic certamen de la Primavera fotogràfica, autèntic festival bianual que la Generalitat de Catalunya organitzava. Ja uns anys després de la seva desaparició, el departament de cultura i mitjans de comunicació de la Generalitat – juntament amb l'Ajuntament de Tarragona – organitza una nova manifestació fotogràfica de caràcter públic i anual, l'SCAN.

SCAN'08 comptà amb un comitè artístic integrat per David Balsells, Pep Benlloch, Marta Dahó, Joan Fontcuberta i Tanit Plana, amb la coordinació de Mariona Fernández.

SCAN es basa en dos eixos: la presentació internacional de nous autors i l'establiment de plataformes de reflexió, investigació i difusió al voltant del llenguatge fotogràfic. En aquest sentit s'ha d'entendre l'exposició Talent latent, la qual es va presentar a Tarragona i a Mataró, i ara s'ha pogut veure a Sabadell.

Talent latent és el títol que va rebre l'exposició organitzada i presentada a Tarragona el mes d'abril en el marc d'SCAN 2008, comissariada per Álvaro de los Ángeles, Marta Dahó i Tanit Plana.

En aquesta gran exposició col·lectiva es van presentar 15 artistes triats entre més de cent, seleccionats a partir de les propostes de dos-cents professionals de tot el món que estan habitualment en contacte amb autors que es troben en la fase incipient de la seva trajectòria o bé que, malgrat estar consolidada, és desconeguda.

El MAS vol seguir estant present en la recerca i difusió dels llenguatges més actuals de la fotografia contemporània, aquesta mostra n'era un gran exponent. És per aquesta raó que es presentà a Sabadell una selecció dels treballs més importants que hi van formar part.

Talent Latent va presentar-se a l'SCAN '08 com a espai on s'interseccionen diverses maneres de pensar i veure la societat d'aquest segle, i es planteja com l'embrió d'un futur observatori de les noves tendències fotogràfiques del món.

El títol del projecte emfatitza el "talent" de creadors emergents de diversos països en el terreny "latent" de la fotografia. Es tractava d'una plataforma de visibilitat per a autors rellevants, al voltant d'un argument que els uneix: reflexionar sobre com aquest gènere incideix en la configuració de la societat caracteritzada per l'omnipresència de les imatges. Els autors i els respectius registres viatgen des d'espais íntims a d'altres de col·lectius, a partir d'afirmar o qüestionar la fotografia com a mitjà artístic.

Dels quinze artistes que van presentar-se a l'Scan, els comissaris en van seleccionar sis per a presentar a Sabadell, aquests eren: Magda Stanová (Eslovàquia): "In the shadow of photography", Aleix Plademunt (Girona/Catalunya): "Cult", Bruno Arbesu (Madrid/Espanya): "Mítines", Fiona Hackett (Irlanda): "Extraterritorial spaces", Yan Gross (Suïssa): "Horizonville" i Tehnica Schweiz (Hongria): "Identikit Photographs".

▪ *Albert Rifa, fotògraf 1878-1963*

Dates: del 2 de setembre al 15 de novembre

Coordinació i Producció: Museu d'Art de Sabadell

Publicació pròpia

Servei educatiu del Museu d'Art de Sabadell Visites guiades per grups.

Amb activitats de dinamització:

- Visites comentades durant els dies de la Festa Major
Del 5 al 7 de setembre, d'11 a 14h i de 17 a 21h. Activitat gratuïta
- Visita comentada i taller sobre fotografia per a grans i petits a càrrec d'Atelieretaguàrdia
Diumenge 4 d'octubre, d'11 a 14h. Activitat gratuïta

L'exposició Albert Rifa Fotògraf 1878-1963 s'inscriu en la voluntat del museu de seguir apostant pel gènere de la fotografia, tant la contemporània com la històrica, donant a conèixer els principals fotògrafs locals i posant en valor la seva obra. Al mateix temps l'exposició era l'oportunitat de millorar

la documentació sobre les obres de Rifà i de fer una mirada global al conjunt de la seva obra.

Els fons d'Albert Rifà conservat al Museu d'Art de Sabadell prové de dues grans donacions fetes per Xavier Oriach, fill de la seva neboda. La primera donació es va fer efectiva el 1989, en un lot de més de 150 plaques i 50 fotografies en paper, la segona donació feta durant la preparació de l'exposició i del catàleg, contenia unes 60 fotografies en paper i una de les cameres de l'Albert Rifa amb el seu trípod de fusta.

Rifà és un fotògraf força conegut a la nostra ciutat, sobretot per la seva faceta de retratista. A més de fer retrats, Rifà va es va dedicar especialment al paisatge, sobretot del rodal de Sabadell. El bosc de Can Feu, amb les seves estampes idíl·liques, fotografiades i pintades també per alguns artistes coetanis com Joan Vila Cinca en són un bon exemple. Dedicà multitud d'instantànies a la documentació de monuments històrics, com són els monestirs de Sant Cugat, de Poblet i de Montserrat i l'ermita de Sant Pau de Riusec i les esglésies de Castellar Vell i de Valldoreix, entre d'altres.

Però, la faceta que consagra Albert Rifà com artista són les seves fotografies pictorialistes. Són fotografies fetes amb models, que a vegades són familiars seus, i que busquen l'expressió artística i la transmissió de valors i sentiments. Una mirada ràpida ens pot fer veure el pictoralisme com una continuació de la vella Acadèmia, però en realitat va ser un moviment de renovació i afirmació, preludi dels grans discursos de legitimació de la fotografia, on el seu coetani sabadellenc Joan Vilatobà n'és un dels màxims exponents europeus.

L'exposició mostrava unes 60 fotografies agrupades temàticament: autoretrats i família, retrats d'encàrrec, monuments, festes i actes ciutadans, paisatges naturals i les fotografies pictorialistes. Al final de la sala s'hi feia una projecció amb totes les plaques que prèviament s'havien digitalitzat. Complementava l'exposició la camera d'Albert Rifà amb el trípod, les plaques i la funda.

En la selecció de les imatges es va procurar de que hi fossin presents totes les temàtiques que li eren pròpies. Com a criteri es va prioritzar posar-hi fotografies d'època es ha dir positivades pel mateix fotògraf. Aquesta selecció d'originals d'època es va completar amb una selecció de plaques de les que es van fer còpies en paper veritè i amb unes dimensions semblants als originals d'època.

- *Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945*

Dates: del 17 de desembre de 2009 al 28 de març de 2010

Coordinació i Producció: Museus Municipals de Sabadell

Comissariat: Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica, Universitat Autònoma de Barcelona (CFID/UAB), Josep M. Balaguer, Maria

Campillo, Marc Comadran, Xavier Doménech Sampere, Martí Marin Corbera, Àram Monfort, Francisco Morente i Pere Ysàs.

Elements de difusió: cartell, postal i punts de llibre

Amb publicació

Servei educatiu del Museu d'Art de Sabadell Visites guiades per grups.

Amb activitats de dinamització

Veure més informació a les exposicions del primer pis.

Primer pis

- *El plasticisme espiritual de Francesc Domingo*

Dates: del 13 de novembre de 2008 al 18 de gener de 2009

Coordinació: Museu d'Art de Sabadell

Organització Museu Abelló de Mollet del Vallès, Thermalia Museu de Caldes de

Montbui, Ajuntament de Sabadell. Museu d'Art de Sabadell, Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú i Museu de Valls.

Comissariat: Natàlia Barenys

Col·laboració: Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, Fundació Caixa de Catalunya i Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.

Amb publicació.

Servei educatiu del Museu d'Art de Sabadell Visites guiades per grups.

Amb activitats de dinamització:

- Visita comentada a l'exposició. Diumenge 7 de desembre, d'11 a 14h. Activitat gratuïta.
- Espai Família'RT. Mirades. Durant tota l'exposició, espai d'activitats per al públic familiar. Activitat gratuïta.
- Taller amb monitor. Dissabte 27 de desembre, de 17 a 20h.

El Museu d'Art de Sabadell, un cop més, va voler participar en la recuperació d'un autor destacat a nivell nacional però gairebé oblidat en el panorama historiogràfic català, amb l'organització d'una exposició i l'edició d'un llibre, ens referim al pintor Francesc Domingo, de qui en conserva diverses obres, permeten així l'adequada i correcte valoració i documentació d'aquestes.

Aquesta tasca es va portar a terme gràcies al suport de la Xarxa de museus locals de la Diputació de Barcelona, i en coorganització amb el Museu Abelló de Mollet del Vallès, Thermalia Museu de Caldes de Montbui, Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú i Museu de Valls, on també es va poder veure la mostra.

Es pretenia "posar" a Francesc Domingo en el lloc que li pertoca dins l'àmbit de la pintura catalana de les avantguardes, en el primer terç del segle XX. Al costat de Miró i Dalí, els quals han seguit un camí de reconeixement prou sabut i també merescut. Fou un dels fundadors realment actius de

l'Agrupació Courbet, amb Miró i Llorens Artigas. Fou posat pel crític Sebastià Gasch com a paradigma de l'art d'avançada, al costat de Dalí i Miró, al llarg dels anys 20. El seu domini sobre la línia el situa entre un dels dibuixants més bons de tots els temps. Però l'allunyament de la nostra terra (visqué molt de temps a França, i s'acabà exiliant a Sao Paulo, al Brasil), ha motivat un desconeixement per part de col·leccionistes i crítics i el públic en general, que no es correspon amb el nivell altíssim de la seva producció.

Les obres exposades eren gairebé inèdites i representaven una autèntica sorpresa en el món de l'art, ja que s'hi ensenyava un Domingo desconegut, fora de la pintura realista i els retrats de dames burgeses amb què als anys 30 i 40 fou reconegut. Era el Domingo cezannià, cubista i fins i tot surrealista, avalat per les tesis primer de J. Llorens Artigas i després de Sebastià Gasch. Les obres provenien tant de col·leccions privades, com de museus i entitats. En aquest sentit, és important perquè es van desempolsar gairebé totes les obres de Domingo que tenen els museus de la Xarxa als seus magatzems, amagades dels ulls del públic. Un motiu excel·lent per donar a conèixer els fons dels museus, reagrupats a l'entorn d'aquest temperamental artista.

- *Inanimats? La natura morta a la col·lecció*

Dates: del 2 de setembre al 15 de novembre de 2009

Coordinació i Producció: Museu d'Art de Sabadell

Organització: Museu d'Art de Sabadell

Comissariat: Museu d'Art de Sabadell

Elements de difusió: cartell i díptic

Amb publicació.

Servei educatiu del Museu d'Art de Sabadell. Visites guiades per grups

Amb activitats de dinamització:

- Visita comentada a l'exposició. Diumenge 13 de gener de 2009, d'11 a 14h. Activitat gratuïta.
- Espai Família'RT, durant tota l'exposició, espai d'activitats per al públic familiar. Activitat gratuïta.

Recuperar un dels grans temes i gèneres que marquen la història de l'art ha estat el principal objectiu d'aquesta exposició, que ha girat al voltant de la natura morta. Les obres procedien de la col·lecció del Museu d'Art de Sabadell, que va mostrar una tria de natures mortes des del segle XVIII fins l'actualitat. Més de la meitat de les obres exposades eren natures mortes tradicionals i la majoria d'elles havien estat realitzades en suport pictòric. Però també hi ha hagut manifestacions de natura morta contemporània que permetien la reflexió al voltant de la relectura del gènere que, a nivell conceptual, tècnic o plàstic, han fet les noves generacions d'artistes.

La natura morta és un gènere molt tradicional de la pintura occidental. Tot i que la representació artística d'objectes, flors, animals o menjar ve d'antic, se situa al segle XVI, encara que no adquirirà importància i popularitat fins l'època barroca. És tracta d'un gènere amable i assequible, pel seu format, i

sobretot apte per ornamentar qualsevol racó d'una llar. Segurament aquesta és la raó que a les col·leccions dels museus locals no se'n conservi un gran número. Les seves dimensions han permès que encara presideixin menjadors i segueixin exercint la funció per a la qual foren creades.

El comissariat d'aquesta exposició l'han realitzat els tècnics del Museu d'Art. Al catàleg hi ha col·laborat Victoria Durá, historiadora de l'art i conservadora del museu de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. Durá és una gran coneixedora de la pintura catalana dels segles XVIII i XIX, que està al capdavant d'una institució museística que conserva el llegat de l'Escola de Llotja, principal centre d'ensenyament artístic del país.

Sala planta baixa i primer pis

- *Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945*

Dates: del 17 de desembre de 2009 al 28 de març de 2010

Coordinació i Producció: Museus Municipals de Sabadell

Comissariat: Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica, Universitat Autònoma de Barcelona (CFID/UAB), Josep M. Balaguer, Maria Campillo, Marc Comadran, Xavier Doménech Sampere, Martí Marin Corbera, Àram Monfort, Francisco Morente i Pere Ysàs.

Elements de difusió: cartell, postal i punts de llibre

Amb publicació

Servei educatiu del Museu d'Art de Sabadell. Visites guiades per grups.

Amb activitats de dinamització:

- Visites guiades a l'exposició

Es van fer visites guiades per un educador que explicava els continguts essencials de l'exposició i el perquè de les coses que s'hi mostraven.

Diumenges: 20 de desembre, 17 de gener, 21 de febrer i 21 de març

Horari: 11 a 2

Lloc : Museu d'Art i Museu d'Història

- Activitats familiars contes per a tots

Es van idear tres contes emmarcats en el període tractat per l'exposició (1931-1945) que tant podien agradar als infants, d'entre 5 i 12 anys, com als adults acompanyants. Els protagonistes dels contes eren personatges dels quadres de la permanent del MAS i el relat del conte es feia davant dels quadres.

Diumenges: 27 de desembre, 3 i 24 de gener, 28 de febrer, 14 de març

Horari: 11 a 2

Dissabte: 2 de gener; Horari de 5 a 8

Lloc : Museu d'Art i Museu d'Història

- Recollida de testimonis

Es va instal·lar un vídeo on es podien deixar testimonis sobre el període 1931-1945.

Lloc : Museu d'Art i Museu d'Història

- Itinerari a peu pel centre de Sabadell. "Espais i símbols del poder"

Es va fer un recorregut pel centre històric de Sabadell amb parada a diferents punts per explicar moments singulars del període 1931-1945.

Diumenges: 10 de gener i 7 de març

Horari: d'11 a 1

- Itinerari amb autocar "Defensa civil, defensa militar"

Es va fer un recorregut amb autobús per diferents construccions, edificis i espais que es conserven a la ciutat de Sabadell relacionats amb l'organització de la defensa de la població civil durant la guerra.

Diumenges: 7 de febrer i 28 de març

Horari: d'11 a 2/4 de 2

- Conferències

Es van fer tres conferències, una sobre el paper de l'església, una altra sobre el poder militar i una tercera sobre les presons franquistes.

dimarts: 26 de gener, 2 i 9 de febrer

Horari: 2/4 de 8 del vespre

Lloc: Museu d'Història

- Presentació del catàleg "Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945"

dimarts: 16 de febrer

Lloc: Museu d'Art

- Sessions de Cineclub Sabadell

Amb col·laboració amb Cineclub es van presentar per especialistes i després passar les pel·lícules L'Espoir, Sierra de Teruel i Canciones para despues de una guerra.

Dijous 11 i 18 de març

Passes: 20,15 i 22,30

Lloc: cinemes Imperial

- Biblioteques Municipals: guies de lectura i mostra de llibres sobre Sabadell entre 1931 i 1945

Amb la col·laboració de les biblioteques es va fer una guia, de llibres relacionats amb Sabadell durant el període 1931-1945. Una mostra dels mateixos es va exposar a la biblioteca del vapor Badia. També es van editar punts de llibre per donar als lectors de les biblioteques en els que es feia difusió de l'exposició.

Activitats concertades per grups i escoles

- Visites guiades a l'exposició. Recorregut guiat adaptat a cada tram d'edat.

- Visites-debat a l'exposició

Es van oferir unes visites debat dissenyades pel GrupIREF (Grup per la Innovació i la Recerca de l'Ensenyament en Filosofia) pensat per nois i noies de cicle superior de primària, d'educació secundària i d'adults. Aquesta visita- debat a més d'informar sobre aquest període, volia fer reflexionar sobre la traumàtica situació de la guerra analitzant les causes i les conseqüències que aporta a la vida dels que la van viure.

- Contes al voltant de l'exposició

Contes per a nens d'entre 5 i 12 anys en que s'explicaven històries quotidianes situades en el Sabadell dels anys trenta, de la guerra civil o del primer franquisme.

- Itineraris a peu "Espais i símbols del poder"

Un recorregut pel centre històric de Sabadell amb parada a diferents punts que expliquen com es van viure alguns fets singulars d'aquest convuls i difícil període.

El mes d'abril de l'any 1939 és la data oficial que acabà la Guerra Civil espanyola, fa 70 anys. Després de tres anys de guerra, la ciutat i la realitat de Sabadell havien canviat completament, com la major part de les poblacions de tot el país.

Amb motiu de la celebració d'aquesta efemèride, els Museus Municipals de Sabadell, com tants d'altres museus i centres d'estudis de Catalunya, van voler dedicar una atenció especial en els seus programes de treball d'aquest any a la guerra civil, amb l'organització d'una exposició, l'edició d'un catàleg, a més d'activitats paral·leles i per grups, tant per infants com per adults.

El Museu d'Art i el Museu d'Història de Sabadell, doncs, per primera vegada, han portat a terme un projecte comú. Fins ara havien realitzat col·laboracions puntuals però mai havien treballat un projecte d'aquestes característiques i dimensions, que es mostrà simultàniament a les sales dels dos museus, a més de la publicació i del conjunt d'activitats complementàries.

El principal objectiu ha estat fer un retrat del Sabadell d'abans de la guerra, el Sabadell dels anys trenta, amb el Sabadell de després de la guerra, per analitzar com el nou règim va acabar d'arrel amb un model de societat lliberal i democràtica per substituir-la per un altre model de societat feixista i sense llibertats.

S'han portat a terme estudis parcials sobre la guerra civil i els seus efectes a la ciutat, des d'un punt de vista demogràfic, urbanístic, econòmic, polític, social, cultural, entre d'altres; l'exposició ha volgut recopilar-los i posar-los a l'abast de la ciutadania sota una sola mirada, incidint en lectures transversals, renovadores i provocant noves recerques.

Les generacions més joves, nascudes, sobretot, a partir dels anys vuitanta, sovint no escolten, en el marc de la pròpia família, testimonis directes d'experiència de la guerra. Malgrat la poca distància cronològica, aquestes generacions no senten la Guerra Civil com part de la seva pròpia història recent. És per aquesta raó que les institucions de caràcter històric i cultural, aprofitant el marc de commemoració actual, han de dirigir-se especialment a aquest públic jove, amb la voluntat de crear consciència històrica.

L'exposició volia fer didàctica sobre els desastres de la guerra, tot mostrant-la com un fet proper, que no sempre passa lluny de la pròpia casa.

Per una altra banda, actualment hi ha un procés de recuperació d'aquest àmbit de la història recent al país. És fonamental recollir aquests testimonis en primera persona, per així refer el diari de la guerra, a més de les històries personals i humanes que darrera sempre hi ha. Els Museus faciliten la creació d'un/ns espais de trobada pels quals aquests testimonis puguin ser recollits.

L'exposició ocupava les sales d'exposició dels dos museus i cadascun d'ells mostrava una de les dues realitats. Així, el Museu d'Història, retratava el primer franquisme, mentre que el Museu d'Art retratava la II República i la guerra. A partir d'un discurs comú, aquestes dues realitats s'expliquen a partir de mòduls temàtics independents de visita successiva i complementaris.

A partir d'aquests mòduls temàtics i de la selecció dels objectes, es volien transmetre unes informacions històriques clares i jerarquitzades sobre el Sabadell d'abans i de després de la guerra, a partir de la idea del canvi i de la pèrdua de les llibertats a tots nivells.

El llenguatge volia ser fresc, colpidor i efectiu. Basant-se en el poder dels objectes i de les imatges, comunicar un missatge estimulante que portés a la reflexió del visitant sobre la pròpia història i també sobre els efectes de les guerres, en general, per analitzar el passat per ser conscients del propi present.

Tots els elements del muntatge volien tenir una gran capacitat comunicativa, per transmetre sensacions: textos breus, importància de la imatge i dels elements audio visuals, també s'ha tingut una gran cura en la selecció dels objectes seleccionats, informacions en primera persona i diversitat de nivells d'informació.

Durant tres mesos, doncs, els Museus Municipals de Sabadell concentraren totes les seves activitats al voltant de l'exposició i es programaren activitats complementàries com conferències, cursos, visites o itineraris, així com activitats per a grups, tant escolars, com familiars i/o adults, i tallers de Nadal. Es presentaren les publicacions editades a l'efecte, com el catàleg d'exposició i la revista Arraona, amb el dossier temàtic dedicat a la Guerra Civil. Tot plegat relacionat amb un pla de difusió que havia d'aconseguir una àmplia presència a la nostra ciutat i la participació ciutadana.

Altres espais

- *Marca de ciutat / La carpeta del mestre. Dia Internacional dels Museus. Descobreix una joia dels Museus*

Dates: del 15 de maig al 30 de juny de 2009

Coordinació i Producció: Museus Municipals de Sabadell

Organització: Museus Municipals de Sabadell

Comissariat: Museus Municipals de Sabadell

Al MHS.

Amb publicació.

Servei educatiu del Museu d'Art de Sabadell. Visites guiades per grups

Amb activitats de dinamització:

- Activitat familiar: Mira qui et mira. Els retrats de la col·lecció del Museu d'Art, diumenge 17 de maig, d'11 a 2/4 d'1 del migdia. Activitat gratuïta.

(Veure exposicions temporals del MHS)

- *Concurs i exposició del Cartell de la Festa Major 2009*

Dates: 5, 6 i 7 de setembre, en el marc de la Festa Major

Lloc: Vestíbul de l'edifici central de l'Ajuntament

Coordinació i producció: Museu d'Art de Sabadell

Des del Museu d'Art de Sabadell es va organitzar i coordinar el concurs del cartell de la Festa Major de 2009 així com l'exposició i el muntatge de l'exposició que es fa durant els dies de la Festa Major per mostrar el cartell guanyador i els finalistes.

El jurat es va reunir el dia 8 de juliol de 2009, al Museu d'Art de Sabadell i va estar format per Sr. Lluís Monge Presència, Tinent d'alcalde de Presidència, Sra. Eva Vilarrubí Marmol, cap del Servei de Cultura, Sra. Engràcia Torrella Suñé, directora dels Museus Municipals, Sr. Pere Escudero Ayuso, Cap de Festes i Cultura Popular i Sra. Sílvia Ortiz Sendrós, d'Imatge Corporativa. Txema Alriols, dissenyador gràfic professional, convidat a participar, excusa la seva presència, per escrit el dia 7 de juliol, per assumptes personals urgents.

Es van presentar un total de 46 obres de les quals 10 eren de l'Escola Municipal d'Art Illa.

Després de valorar cada una de les obres presentades seguint els criteris acordats, el jurat va decidir de manera unànime seleccionar tres finalistes, que varen ser: Oscar Ignació Masagué, Laura Mampel Vidal i Alfons Forrellad Martin i concedir el premi a l'obra presentada per Abigail Serrano Egea, per adequar-se a la funció anunciadora i alhora transmetre el caràcter festiu de la festa.

L'exposició es va fer al vestíbul d'entrada de l'Ajuntament durant els dies 5, 6 i 7 de setembre, en el marc de la Festa Major. Si va exposar el cartell guanyador i els tres finalistes.

2.2.3 ACTIVITATS DE DINAMITZACIÓ

- *Curs d'introducció a l'art contemporani "Infiltracions. Quan l'art es presenta camuflat"*

Dates: els dimarts 6, 13, 20 i 27 d'octubre de 2009

Horari de 18 a 20h.

Lloc: Aula didàctica del Museu d'Art

Organitza: Museu d'Art de Sabadell

Docent: Jorge Luis Marzo

Organització: Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona i Museus Municipals de Sabadell

Des de fa anys el Museu d'Art d'aposta per la creació contemporània amb la organització de cursos. L'èxit d'assistència en els cursos anteriors i l'interès mostrat pel públic, van animar a la convocatòria de la quarta edició del curs d'introducció a l'art contemporani.

Un dels objectius del curs era reflexionar entorn a l'essència de l'art, preguntar-se que és art i que no ho és. Sabem que quelcom és art quan l'entorn al qual es presenta està codificat artísticament: una galeria, un museu. Però, què passa quan una obra s'ha pensat perquè no es reconegui com a tal, al bell mig de qualsevol entorn quotidià? L'artisticitat, qui l'atorga? L'obra, el procés, el context?

Programa

Introducció general: L'herència del formalisme modern. El problema del codi d'interpretació. Lectures monolítiques: l'obra com a objecte, l'usuari com a espectador. Primers intents de superar les fronteres: de Marcel Duchamp a Orson Welles.

Contextos mediàtics i entorns quotidians (I)

Contextos mediàtics i entorns quotidians (II): La lògica «confusa» dels mitjans de comunicació. Tècniques de versemblança i contextualització. La televisió, el parc temàtic, el carrer, la ràdio, la premsa, Internet, la botiga, la política.

Artistes d'anada i tornada: Entre la presa de pèl i la creativitat induïda. Pràctiques contemporànies que es mouen lliurement per la frontera d'un art (in)visible.

- *X Mostra de curtmetratges, en el marc del Festival 30 nits*

Dates: dimecres 8 i dijous 9 i dimecres 22 i dijous 23 de juliol del 2009

Horari d'exhibició : 2/4 d'11 de la nit

Lloc Pati del Museu d'Art (entrada pel carrer de les Comèdies, 2)

Organitza: Museu d'Art de Sabadell

Comissariat: Elisabet Giravent
Col·labora: Cines Imperial

La mostra constà, com ja es habitual, de dues programacions i cadascuna d'elles es projectà dos dies consecutius per tal de donar cabuda a major número de públic. L'aforament es limità a 400 persones per sessió, l'entrada és gratuïta.

La primera sessió (dies 8 i 9) estigué dedicada a les escoles de cinematografia de l'estat Espanyol i a les productores independents. La segona sessió (els dies 22 i 23) es dedicà, seguint la línia encetada l'any 2002, a les produccions d'un país convidat en aquest cas Perú.

Aquesta edició també comptà amb la participació del públic que pogué votar el curt que més li havia agradat en cada una de les sessions. Aquest premi no està dotat de cap compensació, però es tramet una carta a les escoles guanyadores per fer-los saber el veredict de dels espectadors i es fa una nota de premsa a fi de fer-ho públic en els mitjans de comunicació locals. Pel que fa als curts espanyols va ser premiat Cara o cruz de Jacobo Echeverría de l' ECAM amb 42 vots i dels curts de Perú es va premiar El Beso amb guió i direcció de Miguel Piedra que va rebre 76 vots.

Les escoles convocades de l'estat espanyol van ser les següents:

ECAM-Madrid, ESCAC-Barcelona, CECC-Barcelona, MICRO OBERT-Barcelona, IDEP-Barcelona, OBSERVATORIO DE CINE Barcelona, AICB-Barcelona, SAROBE-Gipúzkoa, EGACI -Galicia, Escuela de Imagen i Sonido -Vigo(Pontevedra), Escuela de Cine de Ponferrada -Ponferrada, EAC-Madrid, EAV Escuela de Artes Visuales-Madrid, Séptima Ars-Madrid, Escuela de Cine i Video-Andoaín-Guipúzcoa, IMVAL-Bilbao, MFA-Palma de Mallorca (Mallorca), Zona 6 Media Digital - Balerars, EIMA- Madrid, ECA-Escuela de Aragon, Centro de Estudios Ciudad de la Luz -Alicante, EAP- Escuela de Animación Plastilina - Barcelona, 9zeros -Escuela de Tecnicas de Animacion de Catalunya - Barcelona, Tooon Factory,

Les escoles i els directors convidats del Perú varen ser:

Instituto Nacional de Cultura (Inc), Consejo Nacional de Cinematografia (Conacine), Universidad de Lima, Pontificia Universidad Católica de Perú, Escuela de Cine de Lima, Universidad San Ignacio de Loyola, Universidad Sr. De Sipán ,Instituto Charles Chaplin (Universidad Perú),Instituto Superior Orson Welles, Escuela De Arte Digital, Universidad del Pacífico, Uni. Peruana Cayetano Heredia

A l'annex de la memòria s'inclou el programa de la sessió dedicada a les escoles de l'estat espanyol i la dedicada a Peru.

- *ART A L'ABAST. IX Fira d'art i disseny, en el marc de la Festa Major*

Dates: 5 i 6 de setembre Festa Major

Horari d'obertura al públic: 11 a 14 h i de 18 a 20 h.

Lloc Plaça del Gas

Organitza: Museus Municipals de Sabadell

En el marc de la Festa Major de 2009 es celebrà la novena edició de la fira, els dies 5 i 6 de setembre a la Plaça del Gas, tal i com s'havia fet en anys anteriors.

La Fira d'Art i Disseny Art a l'Abast té un doble objectiu:

- Facilitar l'accés del gran públic al món de l'art, presentant propostes artístiques fora dels seus àmbits propis, com poden ser les galeries d'art i els museus, i comercialitzant-les a un preu econòmic.

- Oferir als artistes que visquin a la ciutat i a la comarca un espai on, d'una manera lliure i directa, poden donar a conèixer i comercialitzar les seves propostes artístiques.

La participació queda oberta a tota persona interessada, que visqui a Sabadell o a la comarca, i que ofereixi propostes artístiques sense cap límit de tema, tècnica ni corrent estètica; així queden inclosos: la pintura, el dibuix, l'escultura, la fotografia i els objectes de disseny, entre d'altres. Queden excloses totes aquelles entitats o col·lectius que d'una manera habitual comercialitzen en l'art.

Els treballs s'han de vendre a un preu màxim de 40 Euros.

Hi hagueren 36 sol·licituds i totes foren acceptades però tres es donaren de baixa.

2.2.4 CENTRE DE PRODUCCIÓ I CREACIÓ ARTÍSTICA

El Museu d'Art, des d'inicis de l'any, va deixar de realitzar i de dirigir el programa d'actuació de la nau sud de l'Estruch, dedicada a les arts visuals contemporànies, degut a la creació d'una direcció independent de l'Estruch en la persona de Txell Roda.

Així doncs, durant el primer semestre es continuà executant el programa d'exposicions i d'activitats programat des del MAS amb anterioritat i realitzant el necessari traspàs de continguts a la nova direcció, coordinació i apartir d'octubre al nou comissari de la nau sud, Òscar Abril.

Cal destacar que el dia 13 de gener Engràcia Torrella assistí al CERC/Diputació de Barcelona, a la presentació del projecte de suport a les noves estratègies de

promocio de les arts visuals i de la creacio audiovisual, el qual s'executà amb posterioritat.

El Museu d'Art continua vinculat a l'Estruch pel que fa projectes de col·laboració de les arts visuals en tots els àmbits d'actuació.

2.2.5 DIFUSIO DE LES ACTIVITATS

Amb la finalitat de millorar la difusió de les activitats organitzades pel Museu d'Art aquestes es presenten a la façana del MAS en forma de banderoles i es reparteixen cartells i tríptics per a la ciutat, el que comporta unes despeses d'actualització, trameses i mailing, entre d'altres.

Cal destacar la creació d'una imatge corporativa unificada pels museus municipals de Sabadell, creada pel departament d'imatge corporativa de l'Ajuntament de Sabadell.

2.2.6 ALTRES ACTIVITATS I COL.LABORACIONS

Col·laboracions amb d'altres entitats

- *Comissió pel Centenari del naixement del paleontòleg local Miquel Crusafont.*

A partir del mes de juny es creà, a iniciativa del museu de l'Institut Català de Paleontologia un comitè organitzador per a la celebració de l'Any Crusafont, una iniciativa que engloba múltiples activitats enfocades a recuperar i difondre la seva figura i els seus treballs per l'any 2010 i 2011.

El comitè organitzador està format per: la família Crusafont, la regidoria de cultura de l'ajuntament de Sabadell, l' institut català de paleontologia (ICP), la societat catalana d'història de la ciència i la tècnica, el servei d'arxiu de ciència (CEHIC), la universitat autònoma de Barcelona, la universitat de Barcelona, la diputació de Barcelona, el centre de recursos pedagògics, la fundació Bosch i Cardellach, la unió excursionista de Sabadell, una comissió ciutadana, l'arxiu i els museus municipals de Sabadell.

- *Xarxa de Museus Locals. Diputació de Barcelona.*

Els Museus Municipals de Sabadell participen a la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, creada per afavorir el treball en comú i la difusió dels museus que hi participen, des de tots els àmbits, ja sigui conservació, documentació i restauració dels fons, exposicions itinerants, publicitat, activitats pedagògiques, etc.

Durant l'any 2009 cal destacar els treballs portats a terme per la comissió d'art amb l'objectiu de tirar endavant treballs en col·laboració, especialitzat en temes artístics i en els fons i les col·leccions dels diferents museus.

Volem destacar la participació a les XXII Jornades de Museus i Administració Local de la Diputació de Barcelona, que es celebren anualment, aquest any a Cardedeu el dia 16 de setembre.

- *ODA. Oficina de Difusió Artística. Diputació de Barcelona.*

El Museu d'Art de Sabadell participa activament a l'ODA, Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona, creada per afavorir el treball en comú i la difusió en l'àmbit de la creació artística contemporània.

Durant aquest any la col·laboració s'ha centrat bàsicament en participar en algunes de les exposicions itinerants que patrocinen, així com assistir a les reunions de treball.

- *Comissió d'arts visuals. Subdirecció General de Difusió Artística. Direcció General de Cooperació Cultural. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya*

Engràcia Torrella forma part de la comissió d'arts visuals, encarregada d'elaborar propostes de noves exposicions itinerants per al 2009-2010, entre d'altres temes d'interès i de debat per al plenari de programadors d'arts visuals, que es reuneix al llarg de l'any.

La comissió està formada a més per Jordi Abelló de Tarragona, Jesús Navarro de Lleida, Gisel Noé de Mataró, Ció Pallarès de El Vendrell, Carme Sais de Girona, Pepa Ventura de Mollet del Vallès i Leonardo Escoda de Tortosa.

- *Institut Municipal del Paisatge urbà de Barcelona. Ruta europea del Modernisme*

El Museu d'Art de Sabadell continua adherit a la Ruta Europea del Modernisme promoguda per l'Institut Municipal de Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida de Barcelona. L'objectiu de la Ruta Europea del Modernisme és promocionar els valors culturals i artístics del modernisme a Europa i arreu del món i revaloritzar aquest element cultural comú que caracteritza el canvi de segle del XIX al XX.

- *Dia Internacional dels Museus*

Amb motiu del Dia Internacional dels Museus, que és 18 de maig, els museus de Catalunya participen en una activitat comuna: Descobreix una joia del museus!, que compta amb el suport de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la Xarxa de municipis de la Diputació de Barcelona.

- *Concurs de dibuix CASSA*

El MAS col·laborà, com és habitual, en els premis de dibuix de CASSA, en els quals participà Engràcia Torrella, com a membre del jurat, el dia 24 de març.

- *Concurs de pintura ràpida. Agrupacions Professionals Narcís Giralt/ Aplec de la Salut*

El MAS col·laborà, com és habitual, amb les Agrupacions Professionals Narcís Giralt en el concurs de pintura ràpida, durant l'Aplec de la Salut de Sabadell, el dia 10 de maig, i en el qual participà Engràcia Torrella, com a membre del jurat.

- *Jornades Europees de Patrimoni*

Un any més el MAS participà el dia 28 de setembre a les Jornades Europees de Patrimoni.

Veure programa conjunt al MHS.

Col·laboracions diverses

Durant l'any 2009 s'ha continuat una tasca de major vinculació dels museu d'art de Sabadell amb l'entorn institucional, patrimonial, acadèmic, cultural i museístic de la ciutat i forà. Així, al llarg de l'any, diverses entitats i institucions han treballat conjuntament amb els museus en diversos programes.

Col·laboracions amb d'altres departaments de l'Ajuntament de Sabadell

- *Participació en el Programa Ciutat i Escola del Departament d'Educació*

Des del Museu d'Art s'ha continuat participant amb el programa Ciutat i Escola del Departament d'Educació, amb l'assistència a reunions del Consell d'Entitats, així com en la inclusió de les activitats per escolars que fa el museu en la seva revista i en la pagina web. Tanmateix s'ha col·laborat en càlcul i en la tramesa de les dades del públic escolar, per nivells educatius, que ha participat a cada una de les activitats del MAS.

La presentació del programa Ciutat i Escola pel curs 2009-2010 es va portar a terme al saló d'actes del Parc Taulí el dia 9 de setembre.

- *Participació a la Taula de patrimoni de la regidoria d'Urbanisme de l'Ajuntament de Sabadell*

Els Museus Municipals participen a la taula de patrimoni de la regidoria d'Urbanisme de l'Ajuntament de Sabadell.

- *Col·laboració amb el departament de turisme de l'Ajuntament de Sabadell, a través d'assessoraments, informacions diverses, entre d'altres.*
- *Programa d'escultures de l'Ajuntament de Sabadell*

El Museu d'Art ha seguit col·laborant en la programació i coordinació de diverses tasques del programa d'escultures vinculat a la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell, com és l'estudi tècnic i l'elaboració d'informes de conservació, restauració i ubicació.

Durant l'any 2009 s'han fet les propostes tècniques i demanat els corresponents pressupostos per la col·locació de la plaça del monument "Al Mestre", i la restauració i neteja de les escultures d' "Anselm Clavé" i "A Mozart".

- *Participació a la jornada Descobreix Sabadell.*

Els dies 18 i 19 d'abril es celebraren les jornades Descobreix Sabadell, organitzada per l'Ajuntament de Sabadell. En horari de matí i tarda els museus i diferents punts patrimonials obrien les portes a la ciutadania, i s'oferien visites guiades.

Veure programa conjunt MHS.

- *Pati del Museu d'Art. Regidoria de Cultura*

Durant l'any el pati del MAS ha estat utilitzat per portar-hi a terme diverses programacions de la Regidoria de Cultura, com el Festival 30 nits, i la Festa Major.

2.2.7 PROGRAMA PEDAGÒGIC

Durant l'any 2009, tal i com s'havia proposat en el programa d'actuació, s'han endegat noves propostes didàctiques per escolars però sobretot s'han augmentat les activitats dirigides al públic familiar. Així, en totes les exposicions temporals portades a terme s'hi han fet activitats pensades per fer conjuntament grans i petits.

El mes de gener a la casa Turull es van iniciar unes obres de consolidació que van implicar el tancament del museu al públic i com a conseqüència la suspensió de totes les activitats didàctiques que es feien dins del museu, fins que es va tornar a obrir per Festa Major. Per pal·liar aquest fet es van redissenyar quatre activitats que es van dur a terme a la seu del Museu d'Història.

Nova Aula didàctica

La nova organització dels despatxos dels museus van comportar la possibilitat de convertir l'estança a tocar de la porta que fins aleshores era despatx amb aula didàctica.

El nou espai té com a principals valors la seva proximitat a l'entrada del museu, el que afavoreix enormement el seu ús per al públic que visita el MAS. Una altra qualitat essencial es la seva superfície que permet posar taules i cadires a fi de que un grup classe, de 25 a 30 nens, hi treballi amb comoditat.

L'espai es va condicionar i s'hi va posar el mobiliari adequat: taules i cadires, lleixes, armari i una pica amb un punt d'aigua. Es va posar vinil al terra i moqueta a una de les parets, que s'utilitza com a plafó expositiu dels treballs que fan els escolars i el públic familiar. L'aula es va inaugurar per la Festa Major.

Noves propostes didàctiques.

Pel que fa a les didàctiques lligades a les exposicions temporals es va fer una didàctica específica per l'exposició "Sabadell 1931-1945. Una esperança desfeta" (veure les activitats complementaries a l'exposició)

Per a l'exposició *Inanimats? La natura morta a la col·lecció* es va dissenyar un taller per famílies que després es va ampliar i reconvertir amb una didàctica permanent titulada *Sóc retratista*. Tanmateix es va fer un taller familiar sobre com es feien abans les fotografies vinculat a l'exposició *Albert Rifà. Fotògraf 1878-1963*.

Pel que fa a les activitats didàctiques de caràcter permanent per escolars es van posar en funcionament els tallers *Sóc retratista!* i *Escenaris d'art. Sabadell del meu record*

Activitats didàctiques i per grups

L'oferta d'activitats didàctiques s'estructura en les següents tipologies:

- Les visites guiades: que tenen com a finalitat conèixer en profunditat les exposicions permanents i temporals del museu.
- Els tallers: que serveixen per estimular la creativitat amb una vessant pràctica i participativa.
- Els itineraris: que ens donen a conèixer un tema a partir d'un recorregut per la ciutat.
- L'espai Família'RT: on ofereixen activitats didàctiques per famílies de les diverses exposicions temporals.

Tal i com s'ha apuntat més amunt, entre gener i setembre, el MAS es va tancar al públic per poder dur a terme obres de consolidació. El tancament comportava que no es podien seguir oferint les activitats escolars que es fan dins del museu. Per paliar aquest fet, a partir de les propostes existents es van redissenyar quatre activitats, una per cada franja d'edat, que es van dur a terme a la seu del Museu d'Història. D'aquesta manera es va poder continuar oferint un servei a les escoles si bé cal dir que la varietat d'activitats ofertades es va veure disminuït i la qualitat també se'n va ressentir. Tanmateix es van continuar oferint els itineraris que es fan al carrer.

Després de l'obligat parèntesis fet entre gener i setembre, es van continuar oferint les activitats habituals a més de les noves propostes: "Descobreix la col·lecció permanent", "L'estudi d'un quadre: El Corpus de sang", "Fes visible l'invisible", "Els Turull reben visites", "Què és el MAS?", "Mira qui et mira. Els retrats de la permanent", "Paraules amagades. Art i llenguatge", "Sóc retratista!", "Els nostres paisatges" "Escenaris d'Art. Sabadell del meu record" "Imatges en moviment. Video i debat". També s'han seguit oferint els itineraris "El modernisme a Sabadell" i "Escultures al carrer... quina hi ha prop de l'escola".

Els responsables de portar a terme aquestes activitats didàctiques són els educadors. És a dir les persones- normalment llicenciades superiors- que atenen al grup des de la seva arribada al museu i que transmeten els continguts específics i guien les activitats. El col·lectiu de d'educadors i educadores del MAS està integrat per Anna Farrés, Alba Oliver, Andreu Castells, Josep Mª Almuni, Chús Fernández, Isabel Gómez, Marc Garcia, Sara Fuente i Carles Camon, també hi han col·laborat les empreses "Experimentem amb l'Art" i "Recrea Accions Culturals S.L".i "Projecte L"

En l'annex d'aquesta memòria s'adjunta la revista d'activitats per a grups dels museus on es descriuen totes les activitats amb més detall-

Activitats dominicals

- Diumenge 11 de gener
A càrrec de Chús Fernández, historiadora de l'art
Visita guiada a l'Exposició temporal *Talent latent*
- Diumenge 1 de febrer
A càrrec de Chús Fernández, historiadora de l'art.
Itinerari guiat *Escultures a la via pública*

- Diumenge 1 de març
A càrrec de Chús Fernández, historiadora de l'art
Itinerari guiat *Mirades sobre el cementiri*
- Diumenge 5 d'abril
A càrrec Chús Fernández, historiadora de l'art.
Itinerari guiat *El modernisme a Sabadell*
- Diumenge, 10 i dilluns 11 de maig (Aplec de la Salut)
A càrrec Marc Garcia, historiador
Visita guiada al *Santuari de la Salut*
- Diumenge 17 de maig (Dia Internacional dels Museus)
A càrrec de Chús Fernández, historiadora de l'art
Visita guiada a la *Joia del Museu* i Taller *Mira qui et mira* a càrrec de Sara Fuente
- Diumenge 7 de juny
A càrrec de Chús Fernández, historiadora de l'art
Itinerari guiat *El modernisme a Sabadell*
- 5, 6 i 7 de setembre Festa Major
- Diumenge 27 de setembre, (Jornades de Patrimoni)
A càrrec d'Alba Oliver, historiadora de l'art
Visita guiada i taller familiar *Inanimats? La natura morta a la col·lecció*
- Diumenge, 4 d'octubre
A càrrec de d'Alba Oliver, historiadora de l'art i Atelier Retaguardia
Visita guiada a l'exposició *Albert Rifa. Fotògraf 1878-1963* i taller fem una foto com les d'abans.
- Diumenge 18 d'octubre
Visita guiada a la Real Acadèmia catalana de Belles Arts de Sant Jordi i Museus Municipals de Sabadell amb motiu de l'exposició *Inanimats? La natura morta a la col·lecció*
- Diumenge 1 de novembre
Mirades sobre el cementiri.
- Diumenge 6 de desembre
Visita guiada a la casa fàbrica Turull

Esdeveniments ciutadans

- *Descobreix Sabadell*
Tingué lloc els dies 18 i 19 d'abril i a l'oferta de Portes Obertes de diversos edificis a tota la ciutat. El MAS també obrí les seves portes en un horari ampliat.
- *Aplec de la Salut*
Diumenge, 10 i dilluns 11 de maig
A càrrec Marc Garcia, historiador
Visita guiada al Santuari de la Salut
- *Dia Internacional dels Museus*
Diumenge 17 de maig
A càrrec de Chús Fernández, historiadora de l'art
Visita guiada a la Joia del Museu i Taller Mira qui et mira a càrrec de Sara Fuente
- *Tallers per als casals d'estiu*
El Museu d'Art ofereix totes les activitats del seu catàleg a les escoles, espais i altres col·lectius que organitzen casal per als nens i nenes de la ciutat.
- *Festa Major*
Durant la Festa Major s'ofereixen visites guiades a les exposicions del museu i es fan activitats adreçades als diversos públics, especialment per al públic familiar.
Horari obertura: 5, 6 i 7 de setembre, d'11.00 a 14.00 i de 17.00 a 21.00

Visites guiades a les exposicions permanents i temporals

- Dissabte 5, diumenge 6 i dilluns 7
Visita guiada l'exposició permanent i temporals: "Inanimats? La natura morta a la col·lecció" i a l'exposició "Albert Rifa (1878-1963)".
A càrrec d'Anna Farrés (historiadora de l'art)
- *Espai Família'RT*
 - Taller "Inanimats? La natura morta a la col·lecció"
A càrrec d'Alba Oliver (historiadora de l'art), Carles Camon (filòleg), Andreu Castells (Belles Arts) i Josep Mª Almuni (historiador)
 - Taller "Casa Turull"
A càrrec de Carles Camon (filòleg)
 - Taller "Mira qui et mira". Els retrats de la col·lecció permanent
A càrrec de Sara Fuente (historiadora de l'art i conta contes)

- *Itinerari*

Dilluns 7 de setembre
Escultures de la vida pública
A càrrec d'Alba Oliver (historiadora de l'art)

- *Jornades de Patrimoni*

Veure programa conjunt al capítol del MHS.

- *Tallers de Nadal*

Veure programa conjunt al capítol del MHS.

2.2.8 PUBLICACIONS I PUBLICITAT

Durant l'any 2009 s'han continuat editant diversos **catàlegs** vinculats a les exposicions produïdes pel propi MAS. Ja passats uns anys des de la normalització de les diverses col·leccions, tant pel que fa a format com pel que fa a continguts, es pot valorar que l'aportació editorial del museu a la historiografia local és abundant i de qualitat, ja que sempre s'intenta que aquests catàlegs vagin més enllà d'una finalitat purament divulgativa, per recollir els resultats de recerques encarregades als comissaris, així com anàlisis crítics renovadors per part de multitud d'especialistes del nostre país.

Les noves publicacions editades i/o distribuïdes durant l'any 2009 des del MAS han estat les següents:

- *El plasticisme espiritual de Francesc Domingo*
Editat per Museu Abelló de Mollet del Vallès, Thermalia Museu de Caldes de Montbui, Ajuntament de Sabadell. Museu d'Art de Sabadell, Museu Víctor Balaguer de Vilanova i la Geltrú i Museu de Valls.
- *Talent latent*
Editat per l'Entitat autònoma de difusió cultural i programa de circuits i gires de la direcció general de cooperació cultural, àrea de difusió i cooperació artístiques de la Generalitat de Catalunya.
- *Albert Rifà, fotògraf (1878-1963)*
Editat pel Museu d'Art
- *Inanimats? La natura morta a la col·lecció*
Editat pel Museu d'Art
- Preparació de l'edició del catàleg de l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell, 1931-1945*, prevista per al primer trimestre de l'any 2010.
- Una part d'aquesta feina s'ha fet amb el suport d'Ana Pérez-Muelas, estudiant de pràctiques de la UAB, i de Raül Casado, historiador.

- *Revista Arraona 32*

Durant l'any els museus municipals han participat en la direcció tècnica del número 32 de la revista Arraona, conjuntament amb l'Arxiu Històric de Sabadell.

Entre els productes i accions de difusió i publicitat destaquem:

- *Revista Activitat per grups 2009-2010*

Amb motiu de la unificació dels programes didàctics dels museus municipals de Sabadell, s'han revisat l'índex de la revista pel que fa a les activitats que fins ara els diferents museus proposaven independentment.

L'amplia oferta s'ha organitzat a partir dels epígrafs següents, el detall s'especifica en l'annex adjunt, a la revista. *Activitats per a grups dels Museus Municipals de Sabadell:*

- *Què són els museus municipals de Sabadell?*
Es proposen visites per conèixer els museus com institucions ciutadanes: quan es va inaugurar cada museu, amb quin objectiu, perquè estan en edificis històrics, quines són les seves funcions...
- *Pels més menuts*
Aquest apartat recull i descriu les activitats adreçades als infants a partir dels 2 anys i fins els 5 anys, quan acaba el període d'educació infantil.
- *Les col·leccions dels Museus*
Els continguts dels museus, les seves exposicions permanents, expliquen i il·lustren la història de Sabadell que moltes vegades és la història de Catalunya.
- *Els museus al territori*
Proposa visites a diferents espais patrimonials de la ciutat, ja sigui a edifici històrics ja a partir de recorreguts per diferents carrers de la ciutat i camins del rodal.
- *Històries de Sabadell*
Es tracta d'activitats de format divers que de vegades tenen un component més lúdic que acadèmic, sempre amb l'objectiu de conèixer altres facetes de la història de Sabadell.
- *Altres activitats*
Són, per exemple, les visites a edificis o les sales del museu o itineraris però realitzats en anglès o les xerrades de formació professional.

- *El Portal dels Museus. Agenda semestral d'activitats*
- *Diada de Sant Jordi.*
Venda de publicacions a la parada de llibres que munta la Regidoria de cultura a la plaça de l'Ajuntament.
- *Fira de turisme de Barcelona.*
Els Museus Municipals de Sabadell van tenir una forta presència a l'estand muntat per Sabadell en la Fira de Turisme de Barcelona, el mes d'abril.

2.2.9 DADES D'ASSISTÈNCIA AL MUSEU D'ART

RESUM DE VISITANTS AL MUSEU D'ART MAS *

ANY 2009	INDIVIDUAL	EN GRUP		TOTAL
	Visitants	Grups	Visitants	
gener	224	42	948	1172
febrer	14	61	1379	1393
març	10	41	932	942
abril	20	35	875	895
maig	285	31	714	999
juny	20	23	542	562
juliol	439	4	75	514
agost	0	0	0	0
setembre	4137	7	179	4316
octubre	473	13	330	803
novembre	294	31	741	1035
desembre	305	13	286	591
TOTAL	6221	301	7001	13222

(*) Durant gairebé tot el primer semestre el MAS va restar tancat per obres. Les dades de públic corresponent a activitats organitzades pel MAS fetes en altres espais.

3. DIFUSIÓ DES DEL MUSEU D'HISTÒRIA

3.1 Objectius

1. Planificar, coordinar i gestionar la programació d'exposicions temporals de petit format a la sala del vestíbul i de gran format a la planta segona del museu.
2. Proposar exposicions realitzades amb col·laboració amb d'altres institucions municipals i supramunicipals.
3. Proposar i gestionar la itinerància de les exposicions que produeix el museu.
4. Continuar l'oferta de visites, tallers didàctics, itineraris i xerrades als centres d'ensenyament per a grups escolars i altres col·lectius interessats per tal de difondre la història de Sabadell.
5. Fomentar les visites lliures de grups al museu, proporcionant les eines adients al col·lectiu de docents i oferint la possibilitat a altres tipologies de grups.
6. Continuar el programa "El diumenge fem història" que consisteix en activitats mensuals de diferent format- visites guiades, demostracions pràctiques, tallers, itineraris- per al públic en general (incidint amb més força en el públic infantil).
7. Fomentar la participació de famílies a les activitats del museu mitjançant l'oferta d'activitats especialment dissenyades per aquest públic.
8. Continuar participant en els diferents esdeveniments de la ciutat.
9. Incorporar activitats de dinamització cultural al Museu d'Història i altres punts patrimonials de la ciutat.
10. Planificar, coordinar i gestionar el desenvolupament dels diferents projectes d'intervenció museística en edificis patrimonials.
11. Editar nous volums de la col·lecció Quaderns de Patrimoni.
12. Editar nous volums de la col·lecció Quaderns d'Arqueologia.
13. Editar els catàlegs de les exposicions temporals de producció pròpia (sales del segon pis).
14. Promoure la difusió i/o edició d'estudis d'història local que tenen un interès d'àmbit més ampli.
15. Proposar conferències, debats i cursos sobre temes d'història local.

3.2 Actuacions

3.2.1 EXPOSICIONS TEMPORALS

- *Trets de la foscor. Els refugis antiaeris de la Guerra Civil a Sabadell*

Dates: del 20 de novembre de 2008 al 23 de gener del 2009

Organització: MHS

Amb la col·laboració de: Memorial Democràtic / Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Cerdanyola del Vallès i Unió Excursionista de Sabadell.

Lloc: sala del vestíbul

En aquests darrers anys, el MHS ha estat investigant quins són els elements del patrimoni que ens va llegar el dolorós i llarg conflicte de la Guerra Civil espanyola.

Després de l'estudi i la recuperació del refugi antiaeri i polvorí de l'aeroport, era el torn de donar a conèixer què sabíem de la resta de refugis antiaeris documentats arreu de la ciutat, a través d'una exposició.

Així s'ha pogut confirmar que d'aquests refugis, uns de caràcter civil i altres de caràcter militar, se'n conserven alguns, i que després d'haver estat degudament analitzats, ja podien sortir de la foscor i ser mostrats al públic. Per primera vegada s'ha presentat un mapa complet i actualitzat dels refugis antiaeris documentats a Sabadell, dels conservats i dels desapareguts.

L'exposició ha comptat amb un mòdul en què es podran escoltar els testimonis sonors de persones que han estat entrevistades amb motiu d'aquesta recerca, les quals ens recorden l'episodi de la guerra, els bombardejos i allò que sabien dels refugis.

L'exposició ha comptat amb la col·laboració de molts particulars, veïns i veïnes, responsables d'equipaments i col·laboradors del museu, que han ajudat a redescobrir aquestes construccions i que han permès el seu accés i estudi.

- *Pau Vila. El país en la mirada*

Del 27 de novembre del 2008 al 29 de març del 2009

Organització: Museu d'Història

Amb el patrocini del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya

Amb la col·laboració: Universitat Autònoma de Barcelona, la Fundació Bosch i Cardellach i la Diputació de Barcelona.

Activitats paral·leles a l'exposició :

- 5 de març de 2009. Pau Vila, la seva vida escrita i explicada. A càrrec de Joan Tort i Josep Oliveras Samitier.
- 12 de març de 2009. La divisió territorial, ahir i avui. A càrrec de Jaume Font i Garolera i Jesús Burgueño.
- 19 de març de 2009. Pau Vila, el documental. A càrrec de Bru Rovira.
- 5 de novembre de 2009. Les xarxes socials ara i a la prehistòria. A càrrec de José Luís Molina.

El contingut de l'exposició era bàsicament biogràfic, il·lustrat amb moltes fotografies inèdites, i ordenat cronològicament seguint el fil de la trajectòria, sobretot professional, de Pau Vila.

Pau Vila i Dinarès (Sabadell, 1881 – Barcelona, 1980), geògraf i pedagog, és, sens dubte, un dels catalans més rellevants del segle XX. Fill de teixidors, va adquirir una formació fonamentalment autodidacta. Considerava la pedagogia i la geografia fermament lligades, de tal manera que, per una banda, entenia l'educació com un aprenentatge vinculat a l'entorn i, per l'altra, transmetia els seus coneixements geogràfics amb tarannà de mestre. Fou un excursionista infatigable i això li va permetre interpretar el territori a la llum de l'observació directa.

Com a pedagog, fou un dels introductors de la pedagogia moderna a Catalunya. A Barcelona, va fundar l'Escola Horaciana (1905) segons el lema d'Horaci "ensenyar delectant", en una línia d'educació integral de la personalitat de l'alumne que encara avui pot ser considerada renovadora.

Com a geògraf, és conegut sobretot per la redacció de la *Ponència de la Divisió Territorial de la Generalitat de Catalunya* (1931), efectuada sota la seva coordinació, i que fructificà en el *Decret de Divisió Territorial de Catalunya* de 1936. Hem de pensar que aquella divisió republicana ha servit de base a l'actual, adoptada el 1987 i modificada lleument el 1988. Pau Vila ha estat qualificat com a fundador de la moderna geografia catalana. Però la seva figura pren, a més, una projecció cosmopolita per la seva contribució cabdal a la geografia de Colòmbia i de Veneçuela, països on visqué molts anys per motius professionals i d'exili. Com a geògraf, sabé crear escola tant allà com aquí.

Pau Vila era també un escriptor que sabia comunicar el seu pensament amb erudició i transparència, en un estil directe i amè. Aquesta qualitat li valgué, l'any 1976, el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Avui, la seva obra conserva una vigència que sorprèn a qui s'hi apropa.

La mostra es complementava amb un audiovisual, realitzat a partir d'un guió del mateix Joan Avellaneda, i titulat "Rera les passes de Pau Vila" on es mostrava a través de frases del propi Pau Vila i d'imatges antigues i actuals la vigència del pensament del geògraf. Per a la realització de l'audiovisual es comptà amb la col·laboració d'estudiants de Ciències Mediambientals. Les filmacions es realitzaren en diversos punts de Catalunya.

L'exposició és itinerant.

- *Marca de ciutat / La carpeta del mestre. Dia Internacional dels Museus. Descobreix una joia dels Museus*

Dates: del 15 de maig al 30 de juny de 2009

Coordinació i Producció: Museus Municipals de Sabadell

Organització: Museus Municipals de Sabadell

Comissariat: Museus Municipals de Sabadell

Amb publicació.

Servei educatiu del Museu d'Art de Sabadell. Visites guiades per grups

Amb activitats de dinamització:

- Activitat familiar: Mira qui et mira. Els retrats de la col·lecció del Museu d'Art, diumenge 17 de maig, d'11 a 2/4 d'1 del migdia. Activitat gratuïta.

Els Museus Municipals de Sabadell s'han sumat a la celebració del Dia Internacional dels Museus, que se celebra arreu el 18 de maig. Amb motiu de la jornada, s'ha presentat la mostra "Descobreix una joia dels Museus" i, per recomanació de l'ICOM (Consell Internacional dels Museus), totes les activitats complementàries s'han avançat al diumenge 17 de maig. Aquest any, el lema de la celebració proposat per l'ICOM ha estat "Museus i Turisme", tot destacant el paper d'aquests equipaments en la conformació del turisme dels diferents indrets.

Per primera vegada, els Museus Municipals han presentat l'exposició "Descobreix una joia del museu" de manera conjunta, a la planta baixa del Museu d'Història de Sabadell, destacant dues peces de les seves respectives col·leccions, amb els títols "Marca de ciutat" i "La carpeta del mestre".

En la mateixa línia d'anys anteriors, l'activitat convidava a re-visitat els nostres museus per retrobar-nos amb un element patrimonial destacat pel seu valor, perquè és un nou ingrés, per la restauració recent a què ha estat sotmès o bé per fer-ne una nova reinterpretació. Aquests objectes, històries o interpretacions permeten descobrir les tasques menys conegudes dels nostres museus, com són la recerca, la investigació i la documentació que, per mitjà de l'exposició i de les activitats, es posen a disposició del visitant.

Així, aquest any s'han destacat uns objectes de recent ingrés a les col·leccions d'art i d'història, molt vinculats a la nostra ciutat. Sota l'epígraf "Marca de ciutat", s'han presentat unes peces adquirides a la Sociedad Cooperativa Medina. Es tracta d'un escut i dos motlles d'acer molt representatius de la història de la Corporació Municipal.

"La carpeta del mestre", en canvi, mostra una selecció de dibuixos d'alumnes de l'Escola Industrial de Sabadell, datats com a mínim entre 1929 i 1942, de tècniques i mides diverses, que s'agrupaven dins d'una carpeta donada per Joan Vila Grau. Aquesta carpeta representa molt bé el paper de

Joan Vila Cinca i de la mateixa Escola Industrial en la formació intel·lectual i artística dels ciutadans de Sabadell.

Com a activitat paral·lela, s'ha programat el taller familiar "Mira qui et mira. Els retrats de la col·lecció del Museu d'Art", que s'articula al voltant d'uns contes, escrits per Anna Fité, en els quals els protagonistes són personatges dels quadres. Després, acompanyats per la Sara Fuente (contadora de contes i llicenciada en història de l'Art), es realitzen una sèrie d'activitats i jocs sobre els retrats. Es tracta d'un taller pensat per a famílies i especialment amb infants d'entre 3 i 7 anys.

Igualment s'han realitzat visites comentades a les exposicions del Museu d'Història.

- *De l'espai rural a la ciutat: la Concòrdia, Can Llong, Castellarnau...*

Al Museu d'Història de Sabadell

Del 20 de maig al 19 de juliol del 2009

Organització: MMS/ Ajuntament de Sabadell

Hi donen suport: Diputació de Barcelona i Generalitat de Catalunya.

Amb activitats de dinamització:

- Itinerari

Diumenge, 21 de juny.

Recorregut per les zones d'aquests barris que encara conserven activitats agrícoles i forestals.

L'exposició s'inscriu en el marc del cicle "Sabadell i els seus barris" i és la seva sisena edició.

L'exposició estava dedicada a la banda occidental del municipi i, en concret, a la zona propera a Terrassa. Aquí hi trobem dos barris: **la Concòrdia - Can Borgonyó i Can Llong**; una urbanització: **Castellarnau**, i un polígon d'equipaments: **la Mancomunitat**. Són nuclis joves, nascuts a la perifèria de la ciutat durant la segona meitat del segle XX, en antigues terres de conreu i amb poques connexions amb la immigració de l'època. Són, també, zones residencials ben equipades, amb espais verds i alguns reductes agrícoles i forestals, com ara el Parc Agrari de Sabadell que va ser creat l'any 2005. Té una extensió de 550 hectàrees de sòl rústic considerat d'interès ecològic, forestal i paisatgístic. S'estén per la banda occidental del terme i ocupa una part de Castellarnau i la Mancomunitat.

El barri de la Concòrdia - Can Borgonyó conté dues àrees clarament diferenciades. D'una banda, les cases i els pisos de la part superior de l'avinguda de la Concòrdia. Foren construïts per la Caixa d'Estalvis de Sabadell i per l'empresa Viviendas de Sabadell, SA, entre 1954 i 1962, per facilitar l'accés de les famílies treballadores a un habitatge en propietat. De l'altra, els blocs compresos entre el carrer de l'Arcàdia, l'avinguda de Lluís Companys i l'avinguda de Francesc Macià, que es van començar a construir als anys seixanta per iniciativa de diverses promotores privades, tot i que la urbanització va anar a càrrec del propietari de les terres, el Sr. Francesc

Borgonyó, ja que el barri es va aixecar en terres de la desapareguda masia de Can Borgonyó, documentada des del segle XIV i situada a la cantonada del carrer de Jaume I amb el passeig Fleming. La masia fou enderrocada l'any 1977, malgrat l'oposició veïnal.

El 1959 es va aprovar el pla parcial per construir la urbanització **Castellarnau**. El promotor fou Víctor de Felipe, un antic capità de la legió, que va comprar la finca Berardo al marquès d'Alós per fer-hi una zona residencial extraurbana parcel·lada. El projecte va entrar en conflicte amb el de la Mancomunitat i va restar aturat entre 1966 i 1980. Durant aquests darrers anys les immobiliàries Osuna i Fadesa hi han construït sengles complexos de blocs de pisos amb piscina i altres equipaments.

La torre Berardo, anomenada primer Serra Espinaguera —segle XIV— i més tard Borrell —segles XV al XVII—, fou rebatejada ara amb el nom de Castellarnau en record d'un suposat castell Arnau, que alguns autors identifiquen amb aquesta pairalia de la parròquia de Sant Julià d'Altura, 1960.

El 1964 es va constituir oficialment la *Mancomunidad Intermunicipal Sabadell Tarrasa*, impulsada pels alcaldes d'ambdues ciutats —Marcet i Clapés—, amb l'objectiu de crear una zona de serveis públics al costat de la N-150, per a ús compartit. Els equipaments més emblemàtics foren l'institut d'ensenyament mitjà Arraona-Egara, que va entrar en funcionament el curs 1967-1968 —ara hi ha la comissària central dels Mossos d'Esquadra—; el Mercat Central, inaugurat el 1972 —ara és Mercavallès—, i les pistes on es feien els exàmens de conduir. La Mancomunitat es va dissoldre l'any 1993.

Actualment la seu de la Mancomunitat acull el Consell Comarcal del Vallès Occidental, que també ha assumit algunes de les responsabilitats de l'extingida entitat, com la gestió de Mercavallès

L'any 1998 van començar les obres per urbanitzar i construir prop de 3.000 habitatges de protecció oficial i renda lliure a la finca de Can Llong. El barri va ser dissenyat amb criteris innovadors, que aposten pel paisatge, el medi ambient, el transport públic i les noves tecnologies. El resultat ha estat la creació d'una zona residencial moderna, respectuosa amb l'entorn, amb entitat, ben comunicada i ben equipada, que ha donat continuïtat a la trama urbana i ha unit Can Rull i Ca n'Oriac.

Associat a l'exposició es realitzà un itinerari per recórrer sobretot les zones rurals que envolten aquests barris.

- *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys*

Dates: de l'1 de setembre al 15 de novembre

Organització: Museu de Gavà, Museu d'Història de Sabadell i Diputació de Barcelona

Amb la col·laboració de: Generalitat de Catalunya.

Lloc: sales del segon pis

Material de difusió: cartell, tríptic i catàleg

Activitats complementaries:

- La pedreta de color verd, conte per a infants de 3 a 6 anys (5 i 6 de setembre). Festa Major.
- Tasta l'arqueologia, taller per a famílies amb nois i noies de 8 a 14 anys (26 de setembre). Jornades Europees de Patrimoni 2009.
- La pedreta de color verd, taller per a famílies amb nens i nenes de 3 a 6 anys (25 d'octubre).
- Les xarxes socials ara i a la prehistòria, conferència (5 de novembre).
- Fabrica't una joia prehistòrica!, taller per a famílies (15 de novembre).

L'exposició era una reflexió sobre els intercanvis en el neolític, i contraposant el passat amb el present plantejava una reflexió més general sobre els intercanvis entre grups humans i la complexitat de les relacions humanes des de la prehistòria fins arribar als nostres dies.

L'exposició, amb més de 130 objectes d'una vintena de museus, ampliava l'àmbit d'interès geogràfic de les institucions promotores, i mostrava la riquesa del patrimoni arqueològic que es conserva en els museus locals i que tenen un interès de caràcter global.

Els continguts de l'exposició es van dividir en els cinc grans apartats:

1. Un món global, un món en xarxa.
2. Un món en xarxa... des que el món és món
3. Xarxes, també a la prehistòria. Catalunya fa 6.000 anys
4. Les primeres comunitats pageses
5. Diversitat i connexions

El muntatge va comptar amb diversos recursos museogràfics, reconstruccions arqueològiques (treball d'un miner, enterraments en sepulcre de fossa) i mitjans informàtics i audiovisuals (fins i tot s'ha produït un breu documental a manera d'epíleg), a banda de les vitrines on es presentaven els materials arqueològics.

Aquesta mostra s'inscrivía en el marc de les activitats conjuntes que la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona promou i financia. En aquest sentit, l'exposició es va plantejar com itinerant. La itinerància de l'any 2009 es va iniciar un cop tancat el muntatge a Sabadell, en què va ser presentada al Museu de Mataró (del 20 de novembre de 2009 al 17 de gener de 2010).

3.2.2 ALTRES ESPAIS

- *Indianes estampats. Itinerància.*

Ha estat exposada al Museu de Sant Boi de Llobregat, del 25 de març al 27 de juny, al Museu de l'Estampació tèxtil de Premià de Mar, del 5 de Setembre al 22 d'octubre i al Museu de Martorell, del 30 d'octubre al 29 de novembre.

La itinerància d'aquesta exposició l'ha gestionada l'Oficina del Patrimoni Cultural de la Diputació.

- *Sabadell nord: Ca n'Oriac, Can Deu, Can Puiggener... Sabadell i els seus barris*

Un cop finalitzada l'exposició al Museu d'Història, la mostra va circular per diferents centres cívics i espais de la ciutat:

Centre Cívic de Can Rull (desembre 2008-gener 2009).
Centre Cívic del Poblenou (gener)
Centre Cívic Sant Oleguer (febrer)
Centre Cívic de La Creu de Barberà (març-abril)
Biblioteca de La Serra (abril-maig)

- *Pau Vila. El país en la mirada*

L'Organisme Autònom Local Museus i Arxiu Històric de Sabadell va produir l'any 2008 l'exposició "Pau Vila. El país en la mirada" en format itinerant, per tal que després de la seva instal·lació al Museu d'Història la mostra pogués ser cedida a institucions i entitats a les que els pogués interessar. L'Arxiu Comarcal de la Cerdanya va sol·licitar l'exposició per instal·lar-la en la seva seu del Passeig 10 d'Abril de Puigcerdà, del dia 1 d'agost al dia 15 de setembre del 2009.

3.2.3 PUNTS MUSEÍSTICS I PATRIMONIALS

Durant l'any 2009 s'ha seguit vetllant per a la conservació dels elements dels espais patrimonials museïtzats que el MHS gestiona.

S'han renovat els elements museogràfics deteriorats, s'han projectat activitats per a dinamitzar els diferents espais, s'han fet jornades de portes obertes i s'han seguit editant publicacions que els posin en valor.

Destaquem les accions següents:

- *Molí de Sant Oleguer. Museïtzació*

Els treballs d'execució d'aquest projecte han estat supervisats i coordinats per l'equip tècnic dels MMS, pel Departament d'Obres i per la regidoria de Joventut de l'Ajuntament.

Amb data d'abril es va culminar el projecte de museïtzació d'aquest edifici històric, elaborat l'any 2008 per l'empresa Arqueociència Serveis Culturals SC, SL, sota la direcció de James Douet, el qual ha seguit un criteri de mínima intervenció i de respecte a l'ús concret que havia de tenir l'equipament. Les actuacions han consistit en: instal·lació d'un total de sis plafons amb informació històrica, arquitectònica i funcional, adequació d'elements i d'espais singulars del molí, disseny d'un recorregut preparat per a visita guiada o apte, també, per a la visita lliure.

Restauració de la roda hidràulica exterior: *veure recerca arqueològica*

Aquests treballs de restauració han estat filmats per un col·laborador dels MMS, en Lluís Fernández i López, per a tenir-ne una constància documental de caràcter audiovisual.

- *Casa Duran*

Es participà en la redacció del reglament d'usos de la Casa Duran.

3.2.4 ESDEVENIMENTS CIUTADANS

- *Sant Jordi*

Es programà l'activitat següent:

- Itinerari Sabadell, escrit i descrit
Continguts elaborats per Anna Cabeza.

- *Descobreix Sabadell*

Tingué lloc els dies 18 i 19 d'abril i a l'oferta de Portes Obertes de diversos edificis a tota la ciutat, des dels museus s'obriren els següents espais:

Campanar de Sant Fèlix
Torre de l'Aigua
Casa Duran
Museu d'Història

- *Aplec de La Salut*

Les activitats programades han estat:

- Visites a l'ermita de Sant Iscle i Sant Victòria
Diumenge, 9 de maig de 2009, d'11 a 14 hores
Dilluns, 10 de maig de 2009 d'11 a 14 hores i de 18 a 20 hores

- Visites a la Torre de l'aigua
Diumenge, 9 de maig, d'11 a 14 hores
Dilluns, 10 de maig, d'11 a 14 hores

- Itinerari "l'antic camí de la Salut"
Diumenge 11. Sortida de la Torre de l'Aigua a les 11 del matí; final a l'ermita de Sant Iscle i Santa Victòria.
A càrrec de: Gemma Ramos

▪ *Aplec de Sant Nicolau*

L'activitat programada va ser:

- Visita guiada a l'ermita de Sant Nicolau
Dissabte, 6 de desembre

▪ *Tallers per als casals d'estiu*

El Museu d'Història ofereix totes les activitats del seu catàleg a les escoles, espais i altres col·lectius que organitzen casal per als nens i nenes de la ciutat.

▪ *Festa Major*

Durant el dies de Festa Major, el MHS va organitzar visites a diferents edificis patrimonials, itineraris pel centre de la ciutat i pel rodal i activitats per als més petits.

Per al 2009 les propostes al programa de la Festa Major foren les següents:

- Visites guiades a les exposicions permanents
Museu d'Història de Sabadell.
Vapor Buxeda Vell: del vapor a l'electricitat .
Dissabte 5 i diumenge 6 de 17 h. a 18 h. i dilluns 7 de 17 h. a 21h.
- Visites guiades a l'exposició temporal: Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys
- Visites guiades a diferents espais patrimonials

Forns i obrador de ceràmica dels Escaiola. Via de Massagué, 5-7
Dia 5 de 18 h. a 20:30h.

Col·labora: Ventura

Casa Duran. C. del Pedregar

Del 5 al 7 de 12 h. a 14 h. i de 18 h. a 20:30 h.

Campanar de Sant Fèlix. Racó del campanar.

Dia 5: de 20 h. a 23 h.

Dia 6: de 12 h. a 14 h. i de 18 h. a 21 h.

Dia 7: de 12 h. a 14 h.

Torre de l'Aigua. C. de Francesc Izard

Dies 6 i 7: d'11 h. a 14 h. i de 18 h. a 21 h.

El refugi antiaeri i polvorí de l'Aeroport de Sabadell

Dies 6 i 7 d'11 h. a 14 h.

Organitza: Museus Municipals de Sabadell i AENA

Col·labora: Club de Tir de Sabadell

Pou de Glaç. Av. de Pablo Iglesias, s/n

Dia 6 d'11 h. a 14 h.

Molí de Sant Oleguer. Camí de Can Quadras, s/n

Dia 7 d'11 h. a 14 h.

Casa Arinon

Dia 6 d'11 h. a 14 h.

Organitza: Museus Municipals de Sabadell i Plàcid Garcia-Planas

○ Itineraris

Històries del carrer.

Dia 5 a les 21:30 h.

El Sabadell de les àvies, besàvies i rebesàvies

Dia 6 a les 21.30 h.

Sabadell barri a barri

Dia 7 a les 10 h.

Visita amb autocar.

Sabadell escrit i descrit

Dia 7 a les 11 h.

○ Activitats infantils

L'enigma del vapor

Vapor Buxeda Vell

Visita teatralitzada per infants de 7 a 14 anys. Companyia Al galliner

Dia 5 i 6, a partir de les 18 h. fins les 20 h.

El taller de la llum

Museu d'Història de Sabadell

Espai d'activitats amb monitor per infants de 7 a 14 anys
dissabte 5 de 18 h. a 21 h. i dilluns 7 d'11 h. a 14 h.

A càrrec d'Arqueolític

Històries de Sabadell

Museu d'Història de Sabadell

Obra de teatre per infants de 7 a 14 anys. Companyia Al galliner
Dia 5 a les 12 h. i dilluns 7 a les 18 h.

La pedreta de color verd

Museu d'Història de Sabadell

Pati de contes, per a infants de 3 a 6 anys. A càrrec de Mireia Vidal
dissabte 5 a les 12 h fins les 14 h. i dilluns 7 a les 18 h. fins les 20 h.

o Activitats a d'altres espais

Campanar i Arxiu Museu de la Puríssima. Via de Massagué, 19

Dia 5 de 13 h. a 14 h.

Col.labora: Parròquia de la Puríssima

Sagristia de Sant Fèlix museu d'objectes litúrgics

Organitza: Parròquia de Sant Fèlix

Espai Natura Caixa Sabadell – Museu d'Eines del Camp. Masia de Can Deu

6 i 7 de setembre

Horari: De 10:30 h. a 14:30 h. i de 16 h. a 20 h. Amb visites guiades

Organitza: Obra Social Caixa de Sabadell.

Edificis modernistes de Caixa Sabadell

6 i 7 de setembre

Horari: d'11 h. a 14 h. i de 17 h. a 21.h.

Visites guiades: a les 12 h. i a les 18 h.

Organitza: Obra Social Caixa Sabadell

Edifici Sallarès Deu / CASSA/ Museu de l'aigua.

Visites comentades cada mitja hora al Museu i l'edifici modernista.

Organitza: Companyia d'Aigües de Sabadell.

Col·legi de l'Escola Pia i l'església de Sant Agustí.

7 de setembre, de 18 h. a 21 h.

Organitza: Col·legi de l' Escola Pia.

Gremi de Fabricants

Organització: Gremi de Fabricants

- *Jornades Europees del Patrimoni a Catalunya 2009. Redescobreix el teu patrimoni.*
Del 24 al 27 de setembre de 2009

Les jornades d'aquest any es dedicaren a intentar definir i mostrar l'amplitud i complexitat que té el concepte de patrimoni.

- Dijous 24

El patrimoni mundial a Catalunya

Conferència a càrrec d'Àngel Morillas, membre d'ICOMOS i coordinador espanyol del projecte de les escoles associades a la UNESCO sobre "El patrimoni mundial en mans dels joves"

Horari: 2/4 de 8 del vespre

Lloc: Museu d'Història

Varem conèixer els sis indrets que Catalunya té inscrits a la Llista del Patrimoni Mundial de la UNESCO: les obres de Gaudí, el monestir de Poblet, el Palau de la Música i l'Hospital de Sant Pau, l'art rupestre, el romànic de la vall de Boí i la Tarragona romana.

- Divendres 25

Museu del quotidià

Exposició

Fins l'1 de novembre

Lloc: Museu d'Història

Museu del Quotidià és una acció col·lectiva feta per gent gran. L'exposició mostrarà els objectes cedits pels participants després d'haver reflexionat sobre l'objecte i les relacions que hi establím. Tenia l'objectiu de treballar la noció de patrimoni material i establir relacions entre present, memòria i història.

Museu del Quotidià és una activitat creada per Experimentem amb l'art, subvencionada pel Programa de Cultura i Proximitat de l'Oficina d'Estudi i Recursos Cultural de la Diputació de Barcelona.

La participació s'ha fet a través del programa de Gent Gran del Departament de Servies Socials de l'Ajuntament de Sabadell.

- dissabte 26

Jornada de Portes Obertes

.Forn de pa, carrer de la Rosa, 28

Horari: de 10 h. a 13:30 h. i de 5 h. a 8 h. del vespre

Hi col·labora: Rosa Clarà Sabadell

.Forn de teules, carrer de Sant Quirze, 47

Horari: de 10 h. a 13:30 h. i de 5 h. a 8 h. del vespre

Hi col·labora: Discs Gong

.Obrador i fons de ceràmica dels Escaiola, Via Massagué, 5-7

Horari: de 10 h. a 13:30 h. i de 5 h. a 2/4 de 9 h. del vespre

Hi col·labora: Ventura. Articles de viatge i catifes

.Muralla medieval, Carrer de Gràcia, 2

Horari: de 9 h. a 13 h. i de 5 h. a 8h.

Hi col·labora Mòn Ibèric Jabugo

Taller familiar amb noies i nois de 8 a 14 anys

Tasta l'arqueologia!

Horari: de 5 h. a 8 h. de la tarda

Lloc: Museu d'Història de Sabadell

A càrrec d'Arqueolític

o diumenge 27

Visita guiada i taller per públic familiar (nens d'entre 7 i 11 anys)

Inanimats? La natura morta a la col·lecció

Horari: d'11 h. a 2 h.

Lloc: Museu d'Art de Sabadell

Recollida de testimonis. Per totes les edats

Explica'ns-ho

Horari: d'11 h. a 2 h.

Llocs: Museu d'Història, Biblioteca de Vapor Badia i Biblioteca del Nord.

Explica'ns-ho és una activitat que es portà a terme al Museu d'Història, a la Biblioteca del Vapor Badia i a la Biblioteca del Nord, i que consistí en la recollida d'experiències viscudes o transmeses del període que va de la segona República a la postguerra. Una selecció d'aquest testimonis van formar part de *Sabadell, 1931-1945. Una esperança desfeta*.

▪ *Tallers de Nadal 2009-2010 (desembre 2009 i gener 2010)*

Els tallers d'aquesta edició dels museus municipals tingueren com a tema l'exposició temporal *Una esperança desfeta. Sabadell 1931- 1945* i totes les activitats programades, tant les que anaven dirigides als nois i noies com els que anaven dirigits a les famílies tenien com a tema els conceptes que tractava l'exposició: democràcia, guerra, dictadura...

Per ordre cronològic :

- Dimecres / 23 de desembre
De 10 a 13 / al Museu d'Història
Taller per nens de 10 a 12 anys
Ultimes noticies!

De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 6 a 8 anys
Històries dels besavis

- Dijous / 24 de desembre
De 10 a 13 / al Museu d'Història
Taller per nens de 10 a 12 anys
Dies difícils

De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 6 a 8 anys
Històries dels besavis

- Diumenge / 27 de desembre
D'11 a 14 / al Museu d'Art
Activitat familiar
Contes per a tots I

- Dilluns / 28 de desembre
De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 10 a 12 anys
Histories dels besavis

De 10 a 13 / al Museu d'Història
Taller per nens de 6 a 8 anys
Joc de parelles

- Dimarts / 29 de desembre
De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 10 a 12 anys
Histories dels besavis
De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 6 a 8 anys
Histories de cartró

- Dimecres / 30 de desembre
De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 10 a 12 anys
Histories dels besavis

- De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 6 a 8 anys
Contes

- Dijous / 31 de desembre
De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 10 a 12 anys
Histories dels besavis

- De 10 a 13 / al Museu d'Història
Taller per nens de 6 a 8 anys
Contes

- Dissabte / 2 de gener
De 17 a 20 / al Museu d'Art
Activitats familiars
Contes per a tots II

- Diumenge / 3 de gener
D'11 a 14 / al Museu d'Història
Activitats familiars
Contes per a tots III

- Dilluns / 4 de gener
De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 10 a 12 anys
Ultimes notícies

- De 10 a 13 / al Museu d'Història
Taller per nens de 6 a 8 anys
Històries de cartró

- Dimarts / 5 de gener
De 10 a 13 / al Museu d'Història
Taller per nens de 10 a 12 anys
Joc de parelles

- De 10 a 13 / al Museu d'Art
Taller per nens de 6 a 8 anys
Joc de parelles

3.2.5 ALTRES ACTIVITATS I COL.LABORACIONS

Programa de conferències i presentacions

Durant l'any 2009 el Museu d'Història ha organitzat, individualment o en col·laboració, diverses activitats de divulgació més especialitzada a través de conferències i presentacions diverses, al marge de les ja especificades en el capítol d'activitats paral·leles de les exposicions temporals:

- *Amics de l'Art Romànic de Sabadell*: continuant amb l'habitual programa de conferències que cada any organitzen els Amics de l'Art Romànic de Sabadell, durant el 2009 s'han celebrat 7 conferències. Han estat les següents:
 - 28 de gener de 2009. *Els inicis del cristianisme i l'art preromànic*. A càrrec de Joan Codina Bernaus.
 - 11 de març de 2009. *Peratallada i Sant Miquel de Cruïlles*. A càrrec de Jordi Merino
 - 15 d'abril de 2009. *La història de Santiga, després de les últimes excavacions*. A càrrec de Joan Manel Coll.
 - 13 de maig de 2009. *Sant Pau de Riu-Sec: Romans i templers*. A càrrec de Jordi Roig Buxó.
 - 7 d'octubre de 2009. *D'Arraona a Sabadell: l'origen de la ciutat medieval*. A càrrec de Mercè Argemí.
 - 18 de novembre de 2009. *Pel romànic de la Serra de Castelltallat (Bages)*. A càrrec de Francesc Villegas.
 - 16 de desembre de 2009. *Vídeos de les visites dels Amics de l'Art Romànic: Horta de Sant Joan i Ulldecona – Ceret i Arles*. A càrrec de Lluís Fernández.
- *Amics de Medievàlia de Sabadell han demanat la sala d'actes per realitzar les següents conferències*:
 - 24 de febrer de 2009. *Ressons de la musicalitat medieval en els primers drames lírics*.
 - 24 de març de 2009. *La dona a l'Edat Mitjana*.
 - 28 d'abril de 2009. *De Roma a l'edat mitjana*. Arrahona.
 - 5 de maig de 2009. *Transició del Romànic al Gòtic*. Simbologia. Arquitectura.
 - 12 de maig de 2009. *Gastronomia*
- *Concerts de música de cambra*.

Durant l'any 2009 s'ha dut a terme el VIII Cicle de "Concerts al museu", organitzat pel Museu d'Història de Sabadell i l'Escola de Música i Conservatori Municipal de Grau Mitjà de Sabadell. Aquest cicle va ser protagonitzat per estudiants de música del centre municipal, i tenia per objectiu que aquests estudiants sortissin del seu entorn habitual i oferissin

el seu concert a tota la ciutat en un marc diferent i emblemàtic de la ciutat. El programa fou el següent:

- 17 de febrer. Concert a càrrec de l'Orquesta de Guitarres.
- 3 de març. Concert a càrrec del Sextet d'Acordions.
- 17 de març. Concert a càrrec de la Coral de Cambra.
- 31 de març. Concert a càrrec del Grup de Flautes de Bec.
-

3.2.6 PROGRAMA PEDAGÒGIC

El Museu té un ampli programa de visites, itineraris i tallers que té per l'objectiu apropar la història al món escolar i a tothom qui hi estigui interessat. Any rere any aquest programa es millora, fruit de les recerques que, des de les diverses disciplines, es duen a terme entorn de la història i el patrimoni local i que són la base sobre la qual s'elabora la proposta didàctica.

Aquesta proposta també està condicionada per les accions que es fan al mateix museu i als elements que aquest gestiona. Un altre element que condiciona les accions didàctiques que els MMS dissenyen i ofereixen és la demanda que els mateixos centre educatius ens fan: l'intercanvi d'experiències, les propostes, l'anàlisi de les activitats en curs són cabdals per a millorar el resultats d'aquestes.

Tots els títols i els continguts de les activitats apareixen també al catàleg de Ciutat i Escola que publica el Departament d'Educació de l'Ajuntament de Sabadell.

Els monitors que habitualment treballen amb els museus són Alba Oliver, Albert González, Anna Vargas, Aurora Rincón, Carles Camón, Carles Olmedo, Gemma Junyent, Glòria Soler, Isabel Gómez, Josep Maria Almuni, Juanjo Llorente, Júlia Lora, Laura Gual, Laura Pinto, Marc Casabayó, Marc Garcia, Marina Barrull, Mireia Andújar, Mont Callarisa, Montse Carbó, Ricard Oliva, Sara Fuente, Sergi Mestre, Sharon Gunning, Sílvia Ricart, Xavier Cabré.

Cal esmentar que el Museu d'Història de Sabadell és un punt de referència i de consulta per als docents. Així el personal tècnic del museu atén als professors que s'adrecen al museu per tal d'orientar-los en les seves tasques educatives i per orientar als seus alumnes ja sigui per als treballs de recerca de batxillerat, ja per altres temes afins al museu i a la història de Sabadell.

Novetats curs 2009-2010

- *La pedreta de color verd*

És una activitat adreçada al públic infantil, en format conte, que va elaborar Mireia Vidal per encàrrec del MHS, el Museu de Gavà i la Diputació de Barcelona i que està inscrita en les activitats que es van programar paral·leles a l'exposició temporal *XARXES, els primers intercanvis fa 6.000 anys*.

L'explicació del conte s'acompanya d'il·lustracions en format vinyeta i convida als assistents a recórrer el llarg viatge d'una perla de variscita a la recerca dels seus orígens.

Acabada l'exposició temporal, l'activitat ha quedat associada a les sales de prehistòria del museu.

- Representació teatral *Viatge per la història de Sabadell*, realitzada per la companyia de teatre ALGalliner.

Aquesta representació mostra, en divertits gags, diferents moments claus de la història de la ciutat. Es va estrenar per la Festa Major i després s'ha incorporat al catàleg d'activitats adreçades a centres educatius.

- *Museu del quotidià*

S'ha portat a terme entre els dos museus i en una primera edició es va fer amb motiu de les Jornades Europees de Patrimoni (veure apartat corresponent). Després s'ha posat al catàleg d'activitats adreçades a centres educatius.

Tipologies d'activitats

Cada un dels apartats té diferents tipologies d'activitats, ja que els temes es poden treballar des de moltes perspectives:

- *Els tallers*, que ens permeten, mitjançant la manipulació i l'experimentació, viure d'una manera directa episodis de la història de Sabadell.
- *Les visites*, que ens permeten conèixer a fons els espais i les exposicions del Museu i els edificis històrics.
- *Els itineraris*, que ens donen una visió àmplia i global d'un tema concret, una determinada època o els diferents espais històrics de la ciutat.
- *Les xerrades*, que faciliten l'accés a la informació des de la mateixa escola.

Activitats de dinamització

- *El diumenge fem història*

El Museu d'Història organitza activitats, normalment dominicals o coincidint amb festivitats ciutadanes, dirigides al públic general i familiar (Veure apartat d'esdeveniments ciutadans). Es tracta d'accions que tenen per objectiu donar a conèixer temes relacionats amb la història local d'una forma lúdica i participativa.

El programa "El diumenge fem història" proposa, un diumenge al mes, visites guiades, demostracions, itineraris i activitats per a famílies amb infants.

- Diumenge, 18 de gener de 2009. Panoràmica històrica de Sabadell. Itinerari.

- Diumenge, 15 de febrer de 2009. Visita guiada a l'exposició "Pau Vila, el país en la mirada". Visites guiades.
- Diumenge, 22 de març de 2009. Taller de prehistòria. Activitat per a famílies
- Diumenge, 19 d'abril de 2009. Sabadell escrit i descrit. Itinerari
- Diumenge, 24 de maig de 2009. L'enigma del vapor. Visita teatralitzada a l'exposició permanent.
- Diumenge, 21 de juny de 2009. Sabadell barri a barri. Itinerari.
- Diumenge, 19 de juliol de 2009. El Pou de glaç de Sant Oleguer. Visita guiada i taller.
- Diumenge, 25 d'octubre de 2009. La pedreta de color verd. Activitat familiar.
- Diumenge, 15 de novembre de 2009. Fabrica't una joia prehistòrica!. Activitat familiar.
- Diumenge, 22 de novembre de 2009. Històries de Sabadell. Activitat familiar.
- Diumenge, 20 de desembre de 2009. La casa Duran. Visita guiada.

▪ *El Museu del Quotidià*

És un idea d'Experimentem amb l'Art i proposava una acció col·lectiva oberta als ciutadans de Sabadell. Per participar-hi calia fer la donació d'un objecte personal i quotidià per així construir entre tots una col·lecció sobre la història present de les persones. Un patrimoni compartit que es mostrà al Museu d'Història en un format expositiu. D'aquesta manera es vinculà la idea de patrimoni, història i ciutat amb la de la quotidianitat particular de cada ciutadà. Una arqueologia del present que cedeix la paraula als ciutadans.

Per una primera vegada els museus han buscat la complicitat del Departament de Salut i Benestar Social que han inclòs l'activitat en el programa de Cursos d'estiu 2009. Calaix de cultura per tal que els usuaris del Mercat de Sant Joan hi poguessin participar.

La proposta va tenir bona acollida i es van formar 2 grups d'unes 15 persones cadascun. Els grups van començar a treballar el dilluns dia 6 de juliol. Les darreres sessions tingueren lloc el dia 13 de juliol.

L'activitat s'estructurava en dos sessions. Durant la primera, que es desenvolupà al Mercat de Sant Joan, es treballà a partir dels objectes personals i es va fer una sessió de reflexió sobre el tipus de vincles que ens lliguen a les coses i també al voltant de la idea de patrimoni, què es conserva? com es llegeix el passat a partir d'aquest objectes? Des d'on es llegeix el passat?. La segona sessió va ser una visita al Museu d'Història per observar sobre el terreny com es presenten els objectes en un museu, quina informació els acompanya, quin discurs estructuren... Els participants elaboraren la fitxa del seu objecte, en feren la documentació.

El conjunt dels objectes recollits s'exposaren en el marc de les Jornades Europees de Patrimoni a partir del 25 de setembre al vestíbul del Museu d'Història.

3.2.7 PUBLICACIONS I PUBLICITAT

- *CD*

Encàrrec d'actualització dels continguts del *CD interactiu Mapa Arqueològic de Sabadell*, incorporant les noves informacions de les noves intervencions arqueològiques realitzades al terme municipal de Sabadell en aquest període.

- *Publicacions*

- Preparació de l'edició del catàleg de l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell, 1931-1945*, prevista per al primer trimestre de l'any 2010. Una part d'aquesta feina s'ha fet amb el suport d'Ana Pérez-Muelas, estudiant de pràctiques de la UAB, i de Raül Casado, historiador .
- *De l'espai rural a la ciutat: la Concòrdia, Can llong, Castellarnau*
- *Assessoraments per a l'edició del llibre Jaume Viladoms*
- *Revista Arraona*

- *Revistes i agendes*

- *Revista: Activitats per a grups 2009- 2010.*

Amb motiu de la unificació dels programes didàctics dels museus municipals de Sabadell, s'han revisat l'índex de la revista pel que fa a les activitats que fins ara els diferents museus proposaven independentment.

L'amplia oferta s'ha organitzat a partir dels epígrafs següents, el detall s'especifica en l'annex adjunt , a la revista. *Activitats per a grups dels Museus Municipals de Sabadell:*

Què són els museus municipals de Sabadell?

Es proposen visites per conèixer els museus com institucions ciutadanes: quan es va inaugurar cada museu, amb quin objectiu, perquè estan en edificis històrics, quines són les seves funcions...

Pels més menuts

Aquest apartat recull i descriu les activitats adreçades als infants a partir dels 2 anys i fins els 5 anys, quan acaba el període d'educació infantil.

Les col·leccions dels Museus

Els continguts dels museus, les seves exposicions permanents, expliquen i il·lustren la història de Sabadell que moltes vegades és la història de Catalunya.

Els museus al territori

Proposa visites a diferents espais patrimonials de la ciutat, ja sigui a edifici històrics ja a partir de recorreguts per diferents carrers de la ciutat i camins del rodal.

Històries de Sabadell

Es tracta d'activitats de format divers que de vegades tenen un component més lúdic que acadèmic, sempre amb l'objectiu de conèixer altres facetes de la història de Sabadell.

Altres activitats

Són, per exemple, les visites a edificis o les sales del museu o itineraris però realitzats en anglès o les xerrades de formació professional.

- Portal. Agenda semestral d'activitats
- Quaderns d'Arqueologia

Preparació del Quadern d'Arqueologia núm. 6 *Can Roqueta. El bronze inicial (títol provisional)*

S'ha portat a terme la redacció i preparació dels continguts d'una nova monografia de la col·lecció dels Quaderns d'arqueologia. Com en el cas del Quadern d'Arqueologia núm. 4, aquesta publicació serà una obra col·lectiva en la qual hi participaran diversos autors i especialistes, sota la coordinació d'un equip d'arqueòlegs i arqueòlogues: Antoni Palomo, Alba Rodríguez, Mònica Oliva, Noemí Terrats, Xavier Carlús i Javier López Cachero. Aquests professionals han dirigit diverses campanyes d'excavacions en aquest important complex arqueològic.

- Quaderns de patrimoni
 - Preparació del Quadern de Patrimoni XI De l'Electricidad SA a l'ABB. Història i evolució d'un complex industrial, a càrrec de Josep Maria Romero i Gemma Ramos.

A banda dels continguts de text i d'imatges, s'ha estat treballant en el muntatge d'un DVD amb entrevistes fetes a diferents persones que van treballar a la fàbrica de l'ABB.

- Preparació del Quadern de Patrimoni XII. La cas Duran del Pedregar

S'han continuat treballant en els continguts d'aquest quadern, sota la coordinació d' Assumpta Muset.

- Imatge corporativa

Cal destacar la creació d'una imatge corporativa unificada pels museus municipals de Sabadell, creada pel departament d'imatge corporativa de l'Ajuntament de Sabadell.

3.2.8 DADES D'ASSISTÈNCIA AL MHS

Les dades d'assistència al MHS inclouen tots els visitants que d'una forma individual o en grup han visitat les sales del museu i els diferents punts patrimonials que es gestionen dels del MHS, inclòs el Vapor Buxeda Vell.

*En grup: són escoles i altres col·lectius concertats

ANY 2009	INDIVIDUALS Visitants	EN GRUP		TOTAL
		Núm. grups	Visitants	
gener	762	35	730	1492
febrer	453	49	1321	1774
març	988	75	1585	2573
abril	901	53	1332	2233
maig	1139	51	1190	2329
juny	593	43	1084	1677
juliol	616	32	667	1283
agost	289	0	0	289
setembre	10536	1	15	10551
octubre	524	35	765	1289
novembre	797	61	1311	2108
desembre	699	23	440	1139
TOTAL	18297	458	10440	28737

4. DIFUSIÓ DELS DEL MITL, MUSEU DE LA INDÚSTRIA TÈXTIL LLANERA

4.1 Objectius

1. Impulsar la realització del projecte de senyalització de les xemeneies i antics vapors i fàbriques tèxtils de Sabadell, com a referent de les actuacions patrimonials relacionades amb la difusió del patrimoni industrial tèxtil que es fa des del MITL i com a contribució clara al desplegament d'aquest museu al territori.
2. Continuar l'oferta de visites i itineraris relacionats amb el Vapor Buxeda Vell i el Sabadell del segle XIX, per a grups escolars.
3. Continuar l'oferta periòdica de visites guiades en els punts museístics i patrimonials de la ciutat que formen part del desplegament al territori del MITL, així com també dels diferents itineraris urbans, per al públic general i familiar i per a altres col·lectius.

4.2 Actuacions

4.2.1 VAPOR BUXEDA VELL

S'han portat a terme diverses tasques de manteniment i actualització dels elements museogràfics existents, com són les cartel·les informatives i els plafons, així com obres de reparació del sostre i d'una paret interior entre d'altres i repintar les dues façanes (carrers de Sant Pau i de Cervantes).

4.2.2 SENYALITZACIÓ DE XEMENEIES

- Manteniment i neteja. Destaquem l'actuació de la placa de la xemeneia del Vapor Gran del Cotó, la qual es troba col·locada a la plaça de Daniel Sanahuja des del mes d'abril del 2008, malmesa per ser netejada de forma inadequada i que per això es va malmetre.
- S'ha elaborat un llistat de les plaques de les xemeneies que s'han produït fins la data de l'any 2009 (10 en total), inclòs, amb la seva localització, una breu fitxa descriptiva i un breu protocol d'actuació per al seu manteniment, que ha estat lliurat al Departament de Gestió de Residus i Neteja Viària de l'Ajuntament per tal que serveixi de guia per al seu manteniment anual. Aquest departament municipal ha fet diverses proves de neteja en cas que aquests elements indicadors sofreixin agressions vandàliques i/o desperfectes per causes climàtiques. El protocol d'actuació preveu que aquest departament intervingui prèvia notificació dels Museus Municipals i seguint les nostres indicacions tècniques.

- A finals d'any s'ha fet l'encàrrec de disseny i producció de la placa de la xemeneia que ha de senyalitzar una nova xemeneia, la del Vapor Gorina (plaça del Vapor Gorina), a l'empresa Cèl·lula.

4.2.3 DADES D'ASSISTÈNCIA

Les visites que es realitzen en aquest espai estan incloses al còmput del MHS.

CAPÍTOL V. ANNEXOS

PROGRAMA DE LA IX MOSTRA DE CURMETRATGES

PRIMERA SESSIÓ: ESCOLES DE CINEMATOGRAFIA DE L'ESTAT ESPANYOL

Dimecres, 8 de juliol

Dijous 9 de juliol, repetició del programa

Cristales, Leandro Lucero

Ficció, HDV, color, 4'40

Guió i direcció: Leandro Lucero

Fotografia: Victor Manso

Repartiment: Cesc Garcia, Daniel Seticasi

Sinopsi: Dos delinqüents participen en un joc organitzat per uns apostadors en el qual han de travessar descalços i amb els ulls embenats un camp ple de vidres per arribar a un maletí ple de diners.

EICB, 2008

Reality, Kim Gazquez

Ficció, 35mm, color, 13'

Guió: Albert Olivé

Direcció: Kim Gazquez

Fotografia: Francesc Olivé

Repartiment: Txé Arana, Bárbara García, Oscar Molina

Sinopsi: Què passa quan la convidada a un programa d'èxit es nega a sortir a l'últim moment? Presses, pors i manipulació dels mitjans, el que passa rere les càmeres d'un programa en el res no és el que sembla...

Escándalo Films -ESCAC, 2008

Eyja (Illa), Dögg Mósesdóttir

Ficció, 35mm, color, 10'35

Guió i direcció: Dögg Mósesdóttir

Fotografia: Joao Santos

Repartiment: Dórey Adalsteinsdóttir, Margrét Ásgeirsdóttir, Gísili Ólafsson

Sinopsi: ...Sota un glacià en un indret de la costa oest d'Islàndia hi ha una casa antiga i abandonada. És en aquesta casa on a voltes apareix una nena, Eyja, un espectre que cent anys abans va viure una experiència tal que, d'aleshores ençà, l'ha deixat per sempre més aïllada amb les marees...

CECC, 2007

La cita, Raúl Subirana

Animació 2D i Flash, 2'

Realització i animació: Raúl Subirana

Sinopsi: El Manolo, cansat d'estar sol, es disposa a trobar la seva mitja taronja a través d'una pàgina de contactes.

9zeros, 2007

El hombre tranquilo, Alberto Herrera

Animació 3D, 1'46

Realització i animació: Alberto Herrera

Sinopsi: Un revisor de tren mandrós ha d'aturar l'impacte de dos trens, encara que res no és el que sembla...

9zeros, 2008

Cara o cruz, Jacobo Echeverría

Ficció, 35mm, color, 11'30

Guió: Jorge Corrales, Mariana Torres, Jacobo Echeverría

Direcció: Jacobo Echeverría

Fotografia: Lilí Cabrera

Repertiment: Adrián Marín, Alejandro Parras

Sinopsi: Un día en la vida de dos adolescentes de la periferia madrileña que, para huír de la rutina, recorren el barrio jugándose a cara o cruz quién hace la gamberrada siguiente.

ECAM, 2007-08

Matando el sueño

Documental, Betacam, color, 9'30

Realització: Leticia Castro, Manel Raga, Eider Sáez

Sinopsi: Una màquina de matar. La mecanització inhumana de la mort per al consum.

Observatorio de Cine, 2008

Sala de espera, Jesús Hernández

Ficció, 35mm, color, 4'30

Guió: Ana Núñez

Direcció: Jesús Hernández

Fotografia: Arancha Hernández

Repertiment: José Joaquín

EAC- Escuela Andaluza de Cinematografía, 2006

Chicken Gun, Carolina Brea

Ficció, DvCam, color, 9'

Guió: Carolina Brea, Héctor Pintos

Direcció: Carolina Brea

Fotografia: Montse López

Repertiment: Javier Fernández, Alexandre Maestre

Sinopsi: Un repartidor de pollastres i el seu amic preparen un atracament a una gasolinera. La seva inexperiència farà que tot prengui un gir inesperat.

ESIV- Escuela de Imagen y Sonido de Vigo, 2006

Cristal, Mario García, Irene Gaià, Sara Torres, Javier París

Animació cut out tradicional, 2'12

Realització: Mario García, Irene Gaià, Sara Torres, Javier París

Ars Animación, 2007

Madcap Decisions, Carolina López
Animació 3D, 2'
Realització: Carolina López
Ars Animación, 2008-09

El hombre pensativo,
Ficció, Super 16mm, color, 12'
Realitació: Javier Alonso, Diego Frey, Isaura Docampo, Martín Rodríguez, Tomás Alonso, Joaquín Buide, Francisco Maneiro.
Repertiment: Ramon Castro
Sinopsi: Retrat d'un home sol en la darrera casa d'un barri.
EGACI- Escuela Superior de Artes Cinematográficas de Galicia, 2005

SEGONA SESSIÓ: CURMETRATGES DE PERÚ
Dimecres 22 de juliol
Dijous 23 de juliol, repetició del programa

Cada día te quiero más
Documental, color, 10'35
Guió i direcció: Patty Paz
Fotografia: Rafael Cabellos i Nelson Mendoza
Sinopsi: escenes quotidianes de *la villa* El Salvador
2006

Interior Bajo Izquierda
Ficció, color, 10'
Guió i direcció: Diego y Daniel Vega Vidal
Fotografia: Fergan Chávez-Ferrer
Repertiment: Carlos Gassols, Hertha Cárdenas
Sinopsi: Desesperados...Una pareja de ancianos deciden acabar con sus vidas por culpa de la televisión
2008

El Beso
Ficció, color, 1'22
Guió i direcció: Miguel Piedra
Sinopsi: El calor del primer beso enciende el fuego de la pasión
2000

Todos y nadie
Ficció, color, 20'
Guió i direcció: Margarita Cobulich Rizo Patrón
Fotografia: Roberto Maceda Kohatsu
Repertiment: Sebastián García, Antonio Vigil, Aristóteles Picho
Sinopsi: "El que esté libre de pecado que tire la primera piedra..."
2008

E-mail a mamá
Ficció, color, 3'50
Guió i direcció: Gerardo Ruiz Miñán

Fotografia: Pepe Chicoma
Repertiment: Wendy Vásquez
Sinopsi: Una chica cuenta a su madre su vida en la universidad hasta antes del momento en que le escribió su último email.
2004

Paropata, tierra de la papa.
Documental, color, 10'25
Direcció: Alex Córdova
Fotografia: Mieke Witkamp
Sinopsi: En la escuela 56008 de Paropata, en Cusco, a 4572 metros del mar, en los andes peruanos, los niños aprenden a cultivar mas de las 200 variedades de papas que su comunidad posee como herencia ancestral
2008

En un charco. Tu recuerdo
Experimental, color, 1'30
Direcció: Gabriela Machicao Heredia, Javier Salinas Alvarado
Sinopsi: Los verdaderos niños ya han muerto....
2008

La primera vez
Ficción, color, 8'40
Guió i direcció: Roberto Barba "El jarcor"
Fotografia: Miguel Piedra
Repertiment: Stephanie Orúe, André Silva
Sinopsi: Carmen y Pedro van a tener su primera vez juntos pero cada uno descubrirá que el otro no es como se lo habían imaginado
2008

Angelita
Ficción, color, 12'50
Guió i direcció: Bruno Ascenzo
Fotografia: Fergan Chávez- Ferrer
Repertiment: Luz Armas
Sinopsi: Angelita es una anciana que vive sola... muy sola
2007

RELACIO D'ENTITATS I PERSONES QUE HAN CEDIT DOCUMENTACIÓ A L'AHS

Acadèmia Catòlica de Sabadell
Acadèmia de Belles Arts Sabadell
ADENC
Agrupació Astronòmica Sabadell
Agrupació Coral "La Industrial"
Agrupación Andaluza S. Sebastián Ballesteros
Agrupación de Poetas de Sabadell
Agrupacions Professionals Narcís Giralt
Ajuntament de Barcelona
Ajuntament de Matadepera
Ajuntament de Sabadell
Ajuntament de Santa Perpètua
Ajuntament de Tarragona
Àmbit Galeria d'Art
Amics de l'Art Romànic de Sabadell
Amics dels Goigs Sabadell
ANABAD
ANDI.Associació Síndrome de Down
Arxiu Històric Comarcal de Terrassa
Arxiu Històric de Girona
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona
Arxiu Històric de Tarragona
Arxiu Nacional d'Andorra
Arxiu Nacional de Catalunya
Arxivers Sense Fronteres
Associació Antics Militars República
Associació Cultural Ordint la Trama
Associació d'Arxivers de Catalunya
Associació d'Arxivers i Gestors de Documents Valencians
Associació de Bipolars i Depressius del Vallès
Associació de Sords de Sabadell
Associació Fundació Bellaterra en Construcció
Associació Veïns Creu Alta
Ayuntamiento de Errenteria
Badia Bisbal, Andreu
Baig i Aleu, Marià
Balmes i Novell, Martí
Barberan i Rué, Anna
Barberan i Rué, Andreu
Batres i Rodríguez, Mariano-Miguel
Burguès i Padrós, Heidi
Burguès Salsé, Ramon
Cabero Fortuny, Pablo
Caixa de Sabadell
Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Sabadell
Càmera Club Sabadell

Candidatura d'Unitat Popular
Capellas Cabanes, Carles
Carné i Grané, Isidre
Carrasco i Parras, David
Carulla Avellaneda, Assumpció
Casa d'Oficis Vapor Llonch
Casanovas i Romeu, M. Àngels
Castells i Solà, Rosa M.
Centre Cultural de Torre-Romeu
Centre de documentació i estudi Salvador Espriu
Centre de Normalització Lingüística
Centre de Recursos Pedagògics
Centre d'Estudis Molletans
Cine Club Sabadell
Club d'Avis de la Plaça del Vallès
Club de Tennis Sabadell
Club Falcons Sabadell
Codina Pont, Jaume
Col·legi de Notaris de Catalunya
Col·legi O. Agents Comercials de Sabadell
Col·legi d'enginyers tècnics industrials de Barcelona
Comasòlivas Font, Joan
Companyia d'Aigües de Sabadell, SA
Conseil International des archives/ICA
Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana
Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell
Curto i Homedes, Albert
Cusidó Muñoz, Josep
Deu i Baigual, Esteve
Diputació de Barcelona
Diputació de Girona
Domènech Avellaneda, Jordi
Ediciones Primera Plana, SA
El Corte Inglés
Entesa per Sabadell
Escrivà Moscardó, Cristina
Església Evangèlica Baptista del Redemptor
Espai Fotogràfic
Espuñes i Martí, Josep
Espuny i Tomàs, M. Jesús
Etapé i Bayó, Josep
Eumo Editorial
Federació Sindical Tèxtil Ràdium
Fernández Álvarez, Ana
Fité i Borguñó, Salvador
Fundació Benèfica Privada Barnola-Vallribera, Sant Josep
Fundació Bosch i Cardellach
Fundació Caixa de Sabadell
Fundació Cipriano García-Arxiu CONC

Fundació La Mirada
Fundació Noguera
Fundació Privada Benèfica Barnola-Vallribera, Sant Josep
Fundació Rafael Campalans
Galicia Marcet, Manuel
García-Planas i Marcet, Plàcid
Garolera i Riera, Cèlia
Garriga Gusi, Josep O.
Generalitat de Catalunya
Giner Mira, Pere
Girons i Español, Albert i Josep
Gobierno de Aragón
Góngora i García, Joaquim
González Ruiz, David
Gremi de Fabricants
Güell i Santonja, Ricard
ICA, International Council on Archives
Institució Bíblica Evangèlica Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes
Institut de Paleontologia M. Crusafont
Institut d'Estadística de Catalunya
Institut d'Estudis Catalans
Intel·lecte Galeria d'Art
Joventut Atlètica de Sabadell
Kolektivo Esperantista Komunista
Kultura Asocio Esperantista
La Llar del Llibre
Laudó, David
Lladó Fuster, Magda
Llibre Viu
Lliga dels Drets dels Pobles
Lliga Protectora d'Animals de Sabadell
Mañosa Rifé, Montserrat
Mayor Pujadas, Vicenç
Miralpeix i Montardit, Salvador
Moix Blanch, Feliu
Molinero Ruiz, Josefina
Museu Ciència i Tècnica de Catalunya
Museu d'Història de Sabadell
Mutual de Conductors. Delegació de Sabadell
O.A.R. Gràcia. Club d'Handbol
Obra Social Caixa Sabadell
Pac i Vivas, Manuel
Papers de Versàlia
Parc de la Sèquia
Pardo Navarro, Isabel
Parròquia de la Puríssima Concepció
Parròquia de Sant Feliu
Parròquia de Sant Jordi

Paz i Rosaura, Jordi
PMC GRUP 1985, SA
Porcel i Omar, Pilar
Punt del Voluntariat
Relat i Sampere, Roser
Renom Pulit, Mercè
Ribalta i Puig, Pere
Ribas Oliver, Rafael
Rocabert, Òscar
Rubió Soler, Sergi
Ruiz Díaz, Teresa
Sabadell Universitat
Sabaté i Fontanet, Montserrat
Sala Roca, Martí
Salaet i Viñals, Pere
Salvador Padrosa, Montserrat
Saura Conesa, Simón
SEDECU
Segura i Farré, Antoni
Segura Juncosa, Andreu
Serra i Llorens, M.Lluïsa
Serra i Llorens, M.Teresa
Serra Martí, Moisès
Serrano i Blanquer, Jordi
Síndic Municipal de Greuges de Sabadell
Sorolla i Artola, Antoni
Sotorra Garriga, Montserrat
Sotorra i Garriga, Jordi
Subdirecció General d'Arxius
Subirana Rebollosó, Lluís
Teatre del Sol
Televisió de Catalunya
Tello Sarret, M. Carme
Traç d'Art
Unió Excursionista de Sabadell
Universitat Autònoma de Barcelona
Vacas i Fernández, Francisca
Vicepostuladuría Marista
Viena Edicions
Vila i Sanesteban, M.Àngels
Vilanova, Josep

DOSSIER D'ACTIVITATS DIDÀCTIQUES 2009-2010